

دانشگاه پیام نور

نام درس:

کاربرد قوانین و مقررات مالی و بانکی و بازرگانی در حسابرسی

ویژه دانشجویان مقطع ارشد رشته حسابرسی

گردآورنده: دکتر سید محمود موسوی شیرازی

فهرست مطالب

- ۱- قانون مبارزه با پولشویی
- ۲- قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم
- ۳- آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی
- ۴- مقررات پیش گیری از پولشویی در موسسات مالی
- ۵- آیین نامه مستندسازی جریان وجوه در کشور
- ۶- آیین نامه پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی
- ۷- دستورالعمل مجموعه اقدامات و تدابیر لازم برای حصول اطمینان از رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در واحد های برون مرزی موسسات اعتباری
- ۸- دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در حوزه نظام های پرداخت و بانکداری الکترونیکی
- ۹- دستورالعمل اجرایی مبارزه با پولشویی در صرافی ها
- ۱۰- دستورالعمل لزوم رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در روابط کارگزاری و شناسایی بانک های پوسنه ای
- ۱۱- دستورالعمل شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی
- ۱۲- دستورالعمل موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران
- ۱۳- منشور فعالیت حسابرسی داخلی
- ۱۴- دستورالعمل کنترل های داخلی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
- ۱۵- قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی
- ۱۶- آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه ای توسط اعضای جامعه حسابدارن رسمی ایران

پیشگفتار

قوانین و آیین نامه های ارائه شده در این مجموعه به منظور آشنایی دانشجویان مقطع ارشد حسابرسی با برخی قوانین و آیین نامه هایی است که کمتر در کتب مختلف دیده شده و از طرفی فراگیری آنها برای دانشجویان یاد شده از اهمیت برخوردار است.

با توجه به کثرت و تنوع قوانین و مقررات حوزه بانکی و مالی و بازرگانی، و محدودیت آموزشی که در خصوص واحدهای درسی در نظر گرفته می شود، در این مجموعه سعی شده است تا قوانین و آیین نامه هایی که از اهمیت خاصی در سال های اخیر برخوردار شده اند ارائه گردند که طبیعتاً دانشجویان برای فراگیری بیشتر قوانین بایستی به مجموعه های دیگر نیز مراجعه کنند.

امید است با فراگیری این آیین نامه ها و مقررات، گامی هر چند کوچک در جهت آموزش مقررات به دانشجویان رشته حسابرسی برداشته شود.

گرد آورنده : دکتر سید محمود موسوی شیری

قانون مبارزه با پول شویی

ماده ۱- اصل بر صحت و اصالت معاملات تجاری موضوع ماده (۲) قانون تجارت است، مگر آن که براساس مفاد این قانون خلاف آن به اثبات برسد. استیلائی اشخاص بر اموال و دارایی اگر توأم با ادعای مالکیت شود دال بر ملکیت است.

ماده ۲- جرم پول شویی عبارت است از :

الف- تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیر قانونی با علم به این که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.

ب- تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشأ غیر قانونی آن با علم به این که به طور مستقیم یا غیر مستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده با کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.

ج- اخفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی، منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ماده ۳- عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مالی است که به طور مستقیم یا غیر مستقیم از فعالیت‌های مجرمانه به دست آمده باشد.

ماده ۴- به منظور هماهنگ کردن دستگاه‌های ذی ربط در امر جمع آوری، پردازش و تحلیل اخبار، اسناد و مدارک، اطلاعات و گزارش‌های واصله، تهیه سیستم‌های اطلاعاتی هوشمند، شناسایی معاملات مشکوک و به منظور مقابله با جرم پول شویی شورای عالی مبارزه با پول شویی به ریاست و مسئولیت وزیر امور اقتصادی و دارایی و با عضویت وزرای بازرگانی، اطلاعات، کشور و رئیس بانک مرکزی با وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

۱- جمع آوری و کسب اخبار و اطلاعات مرتبط و تجزیه و تحلیل و طبقه بندی فنی و تخصصی آن‌ها در مواردی که قرینه ای بر تخلف وجود دارد طبق مقررات.

۲- تهیه و پیشنهاد آیین نامه‌های لازم درخصوص اجرای قانون به هیات وزیران.

۳- هماهنگ کردن دستگاه‌های ذی ربط و پیگیری اجرای کامل قانون در کشور.

۴- ارزیابی گزارش‌های دریافتی و ارسال به قوه قضاییه در مواردی که به احتمال قوی صحت دارد یا محتمل آن از اهمیت برخوردار است.

۵- تبادل تجارب و اطلاعات با سازمان‌های مشابه در سایر کشورها در چارچوب مفاد ماده (۱۱).

تبصره ۱- دبیر خانه شورای عالی در وزارت امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

تبصره ۲- ساختار و تشکیلات اجرایی شورا متناسب با وظایف قانونی آن با پیشنهاد شورا به تصویب هیات‌وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳- کلیه آیین نامه‌های اجرایی شورای فوق‌الذکر پس از تصویب هیات وزیران برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ذی ربط لازم‌الاجرا خواهد بود. متخلف از این امر به تشخیص مراجع اداری و قضایی حسب‌مورد به دو تا پنج سال انفصال از خدمت مربوط محکوم خواهد شد.

ماده ۵- کلیه اشخاص حقوقی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ها، موسسات مالی و اعتباری، بیمه ها، بیمه مرکزی، صندوق های قرض الحسنه، بنیاد ها و موسسات خیریه و شهرداری ها مکلفند آیین نامه های مصوب هیات وزیران در اجرای این قانون را به مورد اجرا گذارند.

ماده ۶- دفاتر اسناد رسمی، وکلای دادگستری، حسابرسان، حسابداران، کارشناسان رسمی دادگستری و بازرسان قانونی مکلفند اطلاعات مورد نیاز در اجرای این قانون را که هیات وزیران مصوب می کنند، حسب درخواست شورای عالی مبارزه با پول شویی، ارائه نمایند.

ماده ۷- اشخاص، نهادها و دستگاه های مشمول این قانون (موضوع مواد ۵ و ۶) بر حسب نوع فعالیت و ساختار سازمانی خود مکلف به رعایت موارد زیر هستند:

الف- احراز هویت ارباب رجوع و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل، احراز سمت و هویت نماینده و وکیل و اصیل در مواردی که قرینه ای بر تخلف وجود دارد.

تبصره: تصویب این قانون ناقض مواردی که در سایر قوانین و مقررات احراز هویت الزامی شده است، نمی باشد.

ب- ارائه اطلاعات، گزارش ها، اسناد و مدارک مربوط به موضوع این قانون به شورای عالی مبارزه با پول شویی در چارچوب آیین نامه مصوب هیات وزیران.

ج- گزارش معاملات و عملیات مشکوک به مرجع ذی صلاحی که شورای عالی مبارزه با پول شویی تعیین می کند.

د- نگهداری سوابق مربوط به شناسایی ارباب رجوع، سوابق حساب ها، عملیات و معاملات به مدتی که در آیین نامه اجرایی تعیین می شود.

ه- تدوین معیارهای کنترل داخلی و آموزش مدیران و کارکنان به منظور رعایت مفاد این قانون و آیین نامه های اجرایی آن.

ماده ۸- اطلاعات و اسناد گرد آوری شده در اجرای این قانون، صرفاً در جهت اهداف تعیین شده در قانون مبارزه با پول شویی و جرایم منشا آن مورد استفاده قرار خواهد گرفت، افشای اطلاعات یا استفاده از آن به نفع خود یا دیگری به طور مستقیم یا غیر مستقیم توسط ماموران دولتی یا سایر اشخاص مقرر در این قانون ممنوع بوده و متخلف به مجازات مندرج در قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۹، محکوم خواهد شد.

ماده ۹- مرتکبین جرم پول شویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز گردد.

تبصره ۱- چنانچه عواید حاصل به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یا تغییر یافته باشد، همان اموال ضبط خواهد شد.

تبصره ۲- صدور و اجرای حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشأ ، مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

تبصره ۳- مرتکبین جرم منشأ ، در صورت ارتکاب جرم پول شویی، علاوه بر مجازات‌های مقرر مربوط به جرم ارتكابی، به مجازات‌های پیش بینی شده در این قانون نیز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۰- کلیه اموری که در اجرای این قانون نیاز به اقدام یا مجوز قضایی دارد باید طبق مقررات انجام پذیرد. قوه قضاییه موظف است طبق مقررات همکاری نماید.

ماده ۱۱- شعبی از دادگاه های عمومی در تهران و در صورت نیاز در مراکز استان‌ها به امر رسیدگی به جرم پول شویی و جرایم مرتبط اختصاص می یابد. اختصاصی بودن شعبه مانع رسیدگی به سایر جرایم نمی باشد.

ماده ۱۲- در مواردی که بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها قانون معاضدت قضایی و اطلاعاتی در امر مبارزه با پول شویی تصویب شده باشد، همکاری طبق شرایط مندرج در توافقنامه صورت خواهد گرفت.

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و هفت تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس اسلامی تصویب و در تاریخ ۸۶/۱۱/۱۷ به تایید شورای نگهبان رسید.

غلامعلی حدادعادل

رئیس مجلس شورای اسلامی

۱۳۹۴

۱۳۹۴ / ۱۲ / ۲۷

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

«بسمه تعالی»

وزارت دادگستری

وزارت امور اقتصادی و دارایی

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به پیوست «قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم» که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سیزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۵/۹۰۶۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

حسن روحانی
رئیس جمهور

ورود به دفتر دبیرخانه شورای پول و اعتبار
بیات عامل
شماره ۹۴/۳۹۱۵۸۲

رونوشت:

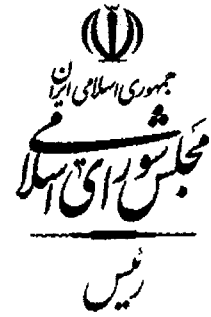
دبتر مقام معظم رهبری - دبتر رئیس جمهور - دبتر ریاست قوه قضائیه - دبتر ریاست مجلس شورای اسلامی - دبترخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام - دبتر معاون اول رئیس جمهور - معاونت امور مجلس رئیس جمهور - معاونت حقوقی رئیس جمهور - وزارت اطلاعات - وزارت کشور - وزارت صنعت، معدن و تجارت - ~~وزارت امور اقتصادی و دارایی~~ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - دیوان محاسبات کشور - دبتر هیأت دولت - دبترخانه شورای اطلاع رسانی دولت - معاونت امور تقنینی معاونت امور مجلس - معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی - اداره کل پیگیری طرح ها و لوایح - اداره کل اسناد و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی - اداره کل تدوین قوانین مجلس شورای اسلامی - معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری - سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران - امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات نهاد ریاست جمهوری - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ۱۳۹۴/۱۲/۲۴

شماره: ۱۵/۹۰۶۶۱

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۲/۲۲

پیوست:

بسته

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حسن روحانی
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۴۴۳۲۲/۸۹۹۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۴/۲۶ در اجرای اصل
یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون مبارزه
با تأمین مالی تروریسم که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم
گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۳ و تأیید
شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

دکتر
علی لاریجانی

دبیرخانه مرکزی ریاست جمهوری

شماره: ۱۶۸۴۸۱

۱۳۹۴/۱۲/۲۲

قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم

ماده ۱- تهیه و جمع‌آوری عامداً و عالماً وجوه و اموال به هر طریق چه دارای منشأ قانونی باشد یا نباشد و یا مصرف تمام یا بخشی از منابع مالی حاصله از قبیل قاچاق ارز، جلب کمکهای مالی و پولی، اعانه، انتقال پول، خرید و فروش اوراق مالی و اعتباری، افتتاح مستقیم یا غیرمستقیم حساب یا تأمین اعتبار یا انجام هرگونه فعالیت اقتصادی اشخاص توسط خود یا دیگری جهت ارائه به افراد تروریست یا سازمان‌های تروریستی که مرتکب یکی از اعمال زیر می‌شوند، تأمین مالی تروریسم بوده و جرم محسوب می‌شود:

الف- ارتکاب یا تهدید به ارتکاب هرگونه اقدام خشونت‌آمیز از قبیل قتل، سوءقصد، اقدام خشونت‌آمیز منجر به آسیب جسمانی شدید، ربودن، توقیف غیرقانونی و گروگانگیری اشخاص و یا اقدام خشونت‌آمیز آگاهانه علیه افراد دارای مصونیت قانونی یا به مخاطره انداختن جان یا آزادی آنها به قصد تأثیرگذاری بر خط‌مشی، تصمیمات و اقدامات دولت جمهوری اسلامی ایران، سایر کشورها و یا سازمان‌های بین‌المللی دارای نمایندگی در قلمرو جمهوری اسلامی ایران

ب- ارتکاب اعمال زیر با مقاصد مذکور در بند (الف):

۱- خرابکاری در اموال و تأسیسات عمومی دولتی و غیردولتی

۲- ایراد خسارت شدید به محیط‌زیست از قبیل مسموم کردن آبها و

آتش زدن جنگلها

۳- تولید، تملک، اکتساب، انتقال، حمل، نگهداری، توسعه یا انباشت غیرقانونی، سرقت، تحصیل متقلبانه و قاچاق سموم، عناصر و مواد هسته‌ای، شیمیایی، میکروبی و زیست‌شناسی (بیولوژیک)

۴- تولید، تهیه، خرید و فروش و استفاده غیرقانونی و قاچاق مواد منفجره، اسلحه و مهمات

پ- ارتکاب اعمال زیر صرف‌نظر از انگیزه مرتکب و نتیجه حاصله:

۱- اعمال خطرناک علیه ایمنی هواپیما یا هوانوردی

- ۲- تصرف هواپیمای در حال پرواز و اعمال کنترل غیرقانونی بر آن
- ۳- ارتکاب خشونت علیه مسافر یا مسافران و خدمه هواپیما یا اعمال خطرناک علیه اموال موجود در هواپیمای در حال پرواز
- ۴- تولید، تملک، اکتساب، انتقال، حمل، نگهداری، توسعه یا انباشت، غنی‌سازی و انفجار غیرقانونی، سرقت، تحصیل متقلبانه و قاچاق عناصر و یا مواد هسته‌ای به میزان غیرقابل توجه برای اهداف درمانی، علمی و صلح‌آمیز
- ۵- تولید، تملک، اکتساب، انتقال، سرقت، تحصیل متقلبانه، قاچاق، حمل، نگهداری، توسعه یا انباشت و استفاده یا تهدید به استفاده از سلاح‌های هسته‌ای، شیمیایی، میکروبی و زیست‌شناسی (بیولوژیک)
- ۶- دزدی دریایی، تصرف غیرقانونی کشتی و یا اعمال کنترل غیرقانونی بر آن و یا به خطر انداختن ایمنی کشتیرانی از طریق ارائه آگاهانه اطلاعات نادرست یا تخریب و وارد کردن آسیب شدید به کشتی، محموله و خدمه یا مسافران آن
- ۷- تصرف یا کنترل غیرقانونی سکوها یا تأسیسات مستقر در مناطق دریایی، ارتکاب اعمال خشونت‌بار علیه افراد حاضر در آنها و هرگونه اقدام برای تخریب یا صدمه به این سکوها یا تأسیسات به قصد ایجاد خطر برای ایمنی این مناطق
- ۸- بمب‌گذاری در اماکن عمومی، تأسیسات دولتی، شبکه حمل و نقل عمومی یا تأسیسات زیرساختی
- ت- ارتکاب جرائمی که به موجب قوانین داخلی یا کنوانسیون‌های بین‌المللی جرم تروریستی شناخته شده؛ در صورت الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به آنها
- تبصره ۱- برای تعقیب تأمین‌کننده مالی اقدامات تروریستی علیه سایر کشورها صرف‌نظر از محل ارتکاب جرم، تابعیت و محل اقامت مجرم مفاد این قانون به شرط اقدام متقابل اعمال می‌شود.
- تبصره ۲- اعمالی که افراد، ملتها یا گروهها یا سازمان‌های آزادی‌بخش برای مقابله با اموری از قبیل سلطه، اشغال خارجی، استعمار و نژادپرستی انجام می‌دهند، از مصادیق اقدامات تروریستی موضوع این قانون نمی‌باشد. تعیین

مصادیق گروهها و سازمانهای مشمول این تبصره برعهده شورای عالی امنیت ملی است.

ماده ۲- تأمین مالی تروریسم در صورتی که در حکم محاربه یا افساد فی الارض تلقی شود، مرتکب به مجازات آن محکوم می شود و در غیر این صورت علاوه بر مصادره وجوه و اموال موضوع ماده (۱) این قانون به نفع دولت، به مجازات دو تا پنج سال حبس و جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر منابع مالی تأمین شده محکوم می شود.

ماده ۳- کلیه اشخاص مطلع از جرائم موضوع این قانون موظفند مراتب را در اسرع وقت به مقامات اداری، انتظامی، امنیتی یا قضائی ذیصلاح اعلام کنند، در غیر این صورت به مجازات تعزیری درجه هفت محکوم می شوند.

ماده ۴- در صورت ارتکاب جرائم موضوع این قانون توسط شخص حقوقی، طبق مقررات قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ اقدام می شود.

ماده ۵- مراجع قضائی و ضابطان دادگستری تحت نظارت و تعلیمات و یا دستور مقام قضائی حسب مورد مکلفند اقدامات زیر را انجام دهند:

الف- شناسایی، کشف و مسدودکردن وجوه استفاده شده یا تخصیص داده شده برای جرائم تأمین مالی تروریسم و عواید به دست آمده از آنها

ب- شناسایی و توقیف اموال موضوع جرائم مذکور در این قانون و عواید آنها که به طور کامل یا جزئی تبدیل به اموال دیگری شده و تغییر وضعیت یافته است.

پ- توقیف اموال و عواید موضوع جرم که با اموال قانونی امتزاج یافته به نحوی که اموال مزبور به اندازه تخمین زده شده قابل توقیف باشد.

ماده ۶- دادگاه مکلف است علاوه بر مجازاتهای مقرر در ماده (۲) این قانون، مرتکب را متناسب با جرم ارتكابی حداکثر به دو مورد از مجازات تکمیلی محرومیت از حقوق اجتماعی مطابق قانون مجازات اسلامی محکوم نماید.

ماده ۷- سردستگی، سازماندهی یا هدایت دو یا چند شخص در ارتکاب جرائم موضوع این قانون اعم از اینکه عمل آنان مباشرت یا معاونت در جرم باشد

و همچنین ارتکاب جرائم مذکور به صورت سازمان یافته، از علل مشدده مجازات محسوب می شود و مرتکب مشمول ماده (۱۳۰) قانون مجازات اسلامی می باشد.

ماده ۸- هر شخصی که داخل گروه های حامی مالی تروریسم باشد و قبل از تعقیب، همکاری مؤثر در شناسایی شرکا یا معاونان، تحصیل ادله یا کشف اموال و اشیای حاصله از جرم یا به کاررفته برای ارتکاب آن نماید، از مجازات معاف می شود و چنانچه پس از شروع به تعقیب با مأموران دولتی همکاری مؤثری نماید، از جهات مخففه محسوب و مطابق مقررات مربوط، مجازات وی تخفیف می یابد.

تبصره- در صورتی که شخص، مرتکب جرم دیگری شده باشد معافیت یا تخفیف موضوع این ماده مانع از اعمال مجازات نسبت به آن جرم نیست.
ماده ۹- رسیدگی به جرائم موضوع این قانون در صلاحیت دادگاه های کیفری یک مرکز استان است.

ماده ۱۰- جرائم موضوع این قانون مشمول اصل بکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نمی شود.

ماده ۱۱- در مواردی که به موجب معاهدات بین المللی لازم الاجراء برای جمهوری اسلامی ایران، رسیدگی به جرائم موضوع این قانون در صلاحیت هریک از کشورهای عضو معاهده باشد و متهم در ایران یافت شود، محاکم ایران طبق این قانون صلاحیت رسیدگی دارند.

ماده ۱۲- هرگاه جرائم موضوع این قانون در خارج از کشور و علیه جمهوری اسلامی ایران یا سازمان های بین المللی مستقر در قلمرو جمهوری اسلامی ایران ارتکاب یابد، رسیدگی به آن حسب مورد در صلاحیت دادگاه های کیفری یک تهران است.

ماده ۱۳- تمامی اشخاص و نهادها و دستگاه های مشمول قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲ موظفند به منظور پیشگیری از تأمین مالی تروریسم اقدامات زیر را انجام دهند:

الف- شناسایی مراجعان هنگام ارائه تمام خدمات و انجام عملیات پولی و مالی از قبیل انجام هرگونه دریافت و پرداخت، حواله وجه، صدور و پرداخت

چک، ارائه تسهیلات، صدور انواع کارت دریافت و پرداخت، صدور ضمانتنامه، خرید و فروش ارز و اوراق گواهی سپرده، اوراق مشارکت، قبول ضمانت و تعهد ضامنان به هر شکل از قبیل امضای سفته، برات و اعتبارات اسنادی و خرید و فروش سهام

ب- نگهداری مدارک مربوط به سوابق معاملات و عملیات مالی اعم از فعال و غیرفعال و نیز مدارک مربوط به سوابق شناسایی مراجعان، حداقل به مدت پنج سال بعد از پایان عملیات

ماده ۱۴- کلیه اشخاص مشمول قانون مبارزه با پولشویی موظفند گزارش عملیات مشکوک به تأمین مالی تروریسم را به شورای عالی مبارزه با پولشویی موضوع ماده (۴) قانون مذکور ارسال کنند.

شورای یادشده موظف است گزارش های عملیات مشکوک موضوع این قانون را جهت سیر مراحل قانونی به مراجع ذی ربط ارسال کند.

تبصره ۱- چنانچه هر یک از اشخاص مذکور از روی آگاهی و عمد یا برای کمک و تسهیل ارتکاب جرم، وظایف مذکور را انجام ندهد، معاون جرم محسوب می شود و در صورتی که انجام این اعمال به دلیل اهمال و سهل انگاری باشد، مرتکب حسب مورد به مجازات های مقرر اداری و انضباطی محکوم می شود.

تبصره ۲- اشخاصی که در راستای اجرای این ماده مبادرت به ارسال گزارش به مراجع ذی ربط می کنند، مشمول مجازات های مربوط به افشای اسرار اشخاص نمی باشند.

ماده ۱۵- چنانچه تأمین مالی تروریسم به عملیات پولشویی منجر شود، مرتکب حسب مورد به مجازات شدیدتر محکوم می شود.

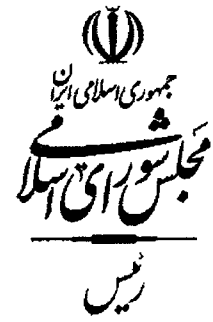
ماده ۱۶- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود در اجرای این قانون مطابق تعهدات بین المللی خود در مبادله اطلاعات یا معاضدت قضائی با سایر کشورها، با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران همکاری نماید.

شماره: ۱۵/۹۰۶۶۱

تاریخ: ۱۳۹۴/۱۲/۲۲

پوست:

بسته

ماده ۱۷- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی، دادگستری و اطلاعات تهیه و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.
قانون فوق مشتمل بر هفده ماده و پنج تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سیزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسید. /

لله
علی لاریجانی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت اطلاعات - وزارت بازرگانی - وزارت کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

وزیران عضو کارگروه موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۷۸۶۹/ت/۴۱۷۳۳هـ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۲۳ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه یادشده، آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می گردند:

الف - قانون: قانون مبارزه با پولشویی - مصوب ۱۳۸۶ -

ب - ارباب رجوع: مشتری و یا هر شخص اعم از اصیل، وکیل یا نماینده قانونی که برای برخورداری از خدمات، انجام معامله، نقل و انتقال وجوه و اموال گران قیمت (نظیر طلا، جواهرات، عتیقه و آثار هنری گرانبها و غیره) به اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول قانون مراجعه می نماید.

ج - شناسایی اولیه: تطبیق و ثبت مشخصات اظهار شده توسط ارباب رجوع با مدارک شناسایی و در صورت اقدام توسط نماینده یا وکیل علاوه بر ثبت مشخصات وکیل یا نماینده، ثبت مشخصات اصیل.

د - شناسایی کامل: شناسایی دقیق ارباب رجوع به هنگام ارائه خدمات پایه به شرح مذکور در بندهای (د) و (ه) ماده (۳) این آیین نامه.

ه - مؤسسات اعتباری: بانکها (اعم از بانکهای ایرانی و شعب و نمایندگی بانکهای خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، مؤسسات اعتباری غیربانکی، تعاونیهای اعتبار، صندوقهای قرض الحسنه، شرکت لیزینگ، شرکتهای سرمایه پذیر، صرافیها و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که به امر واسطه گری وجوه اقدام می نمایند.

و - معاملات و عملیات مشکوک: معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این عملیات و معاملات به منظور پولشویی انجام می شود.

تبصره - قراین و شواهد منطقی عبارت است از شرایط و مقتضیاتی که یک انسان متعارف را وادار به تحقیق درخصوص منشأ مال و سپرده گذاری یا سایر عملیات مربوط می نماید. برخی از این عملیات و معاملات مشکوک عبارتند از:

۱- معاملات و عملیات مالی مربوط به ارباب رجوع که بیش از سطح فعالیت مورد انتظار وی باشد.

۲- کشف جعل، اظهار کذب و یا گزارش خلاف واقع از سوی ارباب رجوع قبل یا بعد از آنکه معامله ای صورت گیرد و

نیز در زمان اخذ خدمات پایه.

۳- معاملاتی که به هر ترتیب مشخص شود ذینفع واقعی حداقل یکی از متعاملین ظاهری آن شخص یا اشخاص دیگری

بوده اند.

۴- معاملات تجاری بیش از سقف مقرر که با موضوع فعالیت ارباب رجوع و اهداف تجاری شناخته شده از وی مغایر

باشد.

۵- معاملاتی که اقامتگاه قانونی طرف معامله در مناطق پرخطر (از نظر پولشویی) واقع شده باشد.

۶- معاملات بیش از سقف مقرر که ارباب رجوع، قبل یا حین معامله از انجام آن انصراف داده و یا بعد از انجام معامله بدون دلیل منطقی نسبت به فسخ قرارداد اقدام نماید.

۷- معاملاتی که طبق عرف کاری اشخاص مشمول، پیچیده، غیر معمول و بدون اهداف اقتصادی واضح می باشد.

ز - سقف مقرر: مبلغ یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال وجه نقد یا معادل آن به سایر ارزها و کالای گرانبها هیئت وزیران در صورت نیاز، سقف مذکور را با توجه به شرایط اقتصادی کشور تعدیل خواهند نمود.

ح - وجه نقد: هرگونه مسکوک و اسکناس و انواع چکهایی که نقل و انتقال آنها مستند نشده و غیر قابل ردیابی باشد، از قبیل چکهای عادی در وجه حامل و سایر چکهایی که دارنده آن غیر ذینفع اولیه باشد (از قبیل چکهای پشت نویس شده توسط اشخاص ثالث، انواع چک پول و چک مسافرتی و ایران چک و موارد مشابه).

ط - اشخاص مشمول: تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع مواد (۵) و (۶) قانون از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری، بورس اوراق بهادار، بیمه ها، بیمه مرکزی، صندوقهای قرض الحسنه، بنیادها و موسسات خیریه و شهرداریها و همچنین دفاتر اسناد رسمی، وکلای دادگستری، حسابرسان، حسابداران، کارشناسان رسمی دادگستری و بازرسان قانونی.

ی - مشاغل غیر مالی: اشخاصی که معاملات زیادی را به صورت نقدی انجام داده و از نظر پولشویی در معرض خطر قرار دارند از قبیل پیش فروشندگان مسکن یا خودرو، طلافروشان، فروشندگان خودرو و فرشهای گران قیمت و فروشندگان عتیقه و محصولات فرهنگی گران قیمت.

ک - خدمات پایه: خدماتی که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات توسط اشخاص مشمول می باشد و پس از آن ارباب رجوع به منظور اخذ خدمات مکرر و متمادی به اشخاص مشمول مراجعه می کنند، نظیر افتتاح هر نوع حساب در بانکها، اخذ کد معاملاتی در بورس اوراق بهادار، اخذ کد اقتصادی، اخذ کارت بازرگانی و جواز کسب.

ل - شناسه ملی اشخاص حقوقی: شماره منحصر به فردی که بر اساس تصویب نامه شماره ۱۶۱۶۹/ت/۳۹۲۷۱-ه مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ به تمامی اشخاص حقوقی اختصاص می یابد.

م - شماره فراگیر اشخاص خارجی: شماره منحصر به فردی که مطابق تصویب نامه شماره ۱۶۱۷۳/ت/۴۰۲۶۶-ه مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ به تمامی اتباع خارجی مرتبط با جمهوری اسلامی ایران توسط پایگاه ملی اطلاعات اتباع خارجی اختصاص می یابد. ن - شورا: شورای عالی مبارزه با پولشویی.

س - دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی به شرح مذکور در ماده (۳۷).

ع - واحد اطلاعات مالی: واحدی متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارشهای معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را به عهده دارد به شرح مذکور در ماده (۳۸).

فصل دوم - شناسایی ارباب رجوع

ماده ۲- مؤسسات اعتباری، بیمه ها و شرکت بورس موظفند هنگام ارائه تمامی خدمات و انجام عملیات پولی و مالی حتی کمتر از سقف مقرر از جمله انجام هرگونه دریافت و پرداخت، حواله وجه، صدور و پرداخت چک، ارائه تسهیلات، صدور انواع کارت دریافت و پرداخت، صدور ضمانت نامه، خرید و فروش ارز و اوراق گواهی سپرده و اوراق مشارکت، قبول ضمانت و تعهد ضمانت به هر شکل از قبیل امضای سفته، بروات و اعتبارات اسنادی، خرید و فروش سهام نسبت به شناسایی اولیه ارباب رجوع (به شرح بندهای «الف» و «ب» ماده (۳)) اقدام نموده و اطلاعات آن را در سیستمهای اطلاعاتی خود ثبت نمایند.

تبصره - پرداخت قبوض دولتی و خدمات شهری کمتر از سقف مقرر نیازی به شناسایی ندارد.

ماده ۳- تمامی اشخاص مشمول مکلف به شناسایی اولیه ارباب رجوع هنگام انجام هرگونه معامله، عملیات و ارائه

خدمات بیش از سقف مقرر و یا هنگام وجود ظن به انجام پولشویی، به شرح زیر می‌باشند:

الف - شناسایی اولیه شخص حقیقی

۱- شناسایی اولیه شخص حقیقی براساس شماره ملی و کدپستی محل سکونت و تطابق آن با اصل کارت ملی در حد

متعارف صورت می‌پذیرد.

تبصره ۵ - در صورت ارتباط بر خط اشخاص مشمول با سازمان ثبت احوال کشور و تطبیق از آن طریق، اخذ شناسنامه

عکسدار یا گواهینامه رانندگی یا گذرنامه معتبر بلامانع می‌باشد.

۲- درخصوص اتباع خارجی، گذرنامه معتبر کشور متبوع که دارای مجوز ورود و اقامت باشد یا کارت هویت و یا برگ

آمایش اتباع خارجی معتبر، مدارک شناسایی محسوب می‌گردد.

تبصره ۵ - اجرای تمامی تکالیف مذکور در آیین‌نامه اجرایی قانون الزام اختصاص شماره ملی و کدپستی برای کلیه اتباع

ایرانی همچنان الزامی است.

ب - شناسایی اولیه شخص حقوقی

۱- شناسایی اولیه شخص حقوقی براساس شناسه ملی و کدپستی اقامتگاه قانونی شخص حقوقی و تطبیق آن با اصل یا

تصویر مصدق کارت شناسه (مذکور در آیین‌نامه الزام استفاده از شناسه ملی اشخاص حقوقی) صورت می‌گیرد.

۲- درخصوص شخص حقوقی خارجی، شناسایی با اخذ مدارک مجوز فعالیت معتبر در ایران و شماره اختصاصی اتباع

خارجی مأخوذه از پایگاه ملی اطلاعات اتباع خارجی صورت خواهد گرفت.

۳- شناسایی اولیه شخص حقیقی معرفی شده از سوی شخص حقوقی برابر ضوابط مقرر در مورد اشخاص حقیقی صورت

خواهد پذیرفت.

۴- متصدیان شناسایی اولیه ارباب رجوع موظفند در مواردی که نسبت به اصالت مدارک شناسایی ارائه شده توسط ارباب

رجوع ابهام داشته باشند، از طریق تحقیق از سایر نظامها و پایگاههای اطلاعاتی و یا استعلام از مراجع ذی‌ربط قانونی مطلع نسبت به

رفع ابهام و شناسایی اقدام نمایند. به هر حال، ارائه خدمت تا رفع ابهام متوقف می‌گردد.

ج - شناسایی اولیه در موارد غیربانکی

۱- تمامی اشخاصی که عهده‌دار ارائه خدمات مربوط به صندوق امانات و صندوق پستی در کشور هستند، به هنگام ارائه

خدمت موظف به شناسایی ارباب رجوع می‌باشند.

۲- تمامی اشخاصی که در زمینه قبول یا جابجایی امانات و ارائه خدمات پستی به ارباب رجوع فعالیت دارند، موظفند در

مواردی که ارزش امانات و محموله‌های پستی از سوی ارباب رجوع بیش از سقف مقرر اعلام می‌گردد، نسبت به شناسایی ارباب

رجوع اقدام نمایند.

۳- تمامی اصنافی که به تشخیص شورا در معرض استفاده پولشویان قرار دارند، موظفند در تمامی معاملات بیش از سقف

مقرر نسبت به شناسایی اولیه مشتریان اقدام و آن را ثبت نمایند. این عده همچنین موظف به درج شماره منحصر به فرد اشخاص در

فاکتور فروش هستند.

د - شناسایی کامل اشخاص حقیقی

اشخاص مشمول موظفند به هنگام ارائه خدمات پایه (به ویژه در زمان افتتاح حساب بانکی) علاوه بر شناسایی اولیه (مذکور در بند

الف این ماده) نسبت به شناسایی کامل ارباب رجوع و تخمین سطح فعالیت مورد انتظار وی به شرح زیر اقدام نمایند:

۱- اخذ معرفی‌نامه معتبر با امضای حداقل یک نفر از مشتریان شناخته شده یا اشخاص مورد اعتماد یا معرفی‌نامه از یکی از

مؤسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمانهای دولتی و یا نهادها و کانونهای حرفه‌ای رسمی.

۲- اخذ اطلاعات از ارباب رجوع در مورد سوابق ارتباط با اشخاص مشمول و استعلام از اشخاص مذکور به منظور تعیین صحت اطلاعات ارائه شده از سوی ارباب رجوع.

۳- اخذ جواز کسب معتبر به ویژه در مورد مشاغل غیر مالی که بیشتر در معرض پولشویی قرار دارند از قبیل طلا فروشان، فروشندگان اشیای گرانبیام، بنگاههای معاملات املاک و خودرو.

۴- اخذ گواهی اشتغال به کار از اشخاص حقیقی دارای جواز کسب و یا از اشخاص حقوقی دارای شناسه ملی.

۵- اخذ اطلاعات در مورد نوع و میزان فعالیت ارباب رجوع جهت تعیین سطح گردش مورد انتظار ارباب رجوع در حوزه فعالیت خود.

ه- شناسایی کامل اشخاص حقوقی.

۱- اخذ اطلاعات راجع به نوع، ماهیت و میزان فعالیت ارباب رجوع به منظور تخمین سطح فعالیت مورد انتظار.

۲- اخذ اطلاعات در خصوص اساسنامه، شرکت نامه، سهامداران عمده، نوع فعالیت، تأمین کنندگان منابع مالی شخص حقوقی، مؤسسان، مدیران، بازرسان، حسابرسان و نشانی اقامتگاه آنان.

۳- اخذ اطلاعات مربوط به رتبه بندی شرکت از مراجع ذی ربط (از قبیل شرکتهای سنجش اعتبار، رتبه بندی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و یا سایر مراجع حرفه ای).

تبصره ۵ - در صورت عدم رتبه بندی شرکت، شخص مشمول باید رأساً از طریق بررسی صورتهای مالی تأیید شده توسط یکی از اعضای جامعه حسابداران رسمی نسبت به تعیین سطح فعالیت مورد انتظار ارباب رجوع اقدام نماید و در صورت عدم الزام شخص حقوقی به انتخاب یکی از اعضای جامعه حسابداران رسمی آخرین صورتهای مالی معتبر شرکت مستقیماً مورد بررسی قرار می گیرد.

۴- اخذ تعهد از مدیران و صاحبان امضاء مبنی بر اینکه آخرین مدارک و اطلاعات مربوط به شخص حقوقی را ارائه داده اند و متعهد گردند هر نوع تغییر در موارد مذکور را بلافاصله اطلاع دهند.

تبصره ۵ - نحوه تعیین سطح فعالیت مورد انتظار ارباب رجوع در اشخاص مشمول مطابق دستورالعملی است که به پیشنهاد شخص مشمول به تصویب شورا خواهد رسید.

ماده ۴ - مدارک یاد شده در بندهای (د) و (ه) ماده (۳) باید حسب مورد از پایگاههای اطلاعاتی ذی ربط استعلام و نسبت به صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده (از جمله شماره ملی، شناسه ملی و غیره) اطمینان حاصل گردد. استعلام کننده باید زمان اخذ تأییدیه از پایگاههای مذکور را به همراه مشخصات خود در اسناد یاد شده گواهی نماید.

ماده ۵ - چنانچه ارباب رجوع مدارک شناسایی مذکور در مواد فوق ارائه ننماید و یا ظن به انجام فعالیتهای پولشویی یا سایر جرایم مرتبط وجود داشته باشد، اشخاص مشمول باید از ارائه خدمت به وی خودداری و مراتب را به واحد اطلاعات مالی گزارش نمایند.

تبصره ۵ - اشخاص مشمول می توانند در دستورالعملهای داخلی خود مدارک دیگری را که اطلاعات مذکور (به ویژه اطلاعات مورد نیاز در تعیین سطح مورد انتظار فعالیت ارباب رجوع) را به صورت مطمئن تأمین نماید مورد قبول قرار دهند. اشخاص مشمول می توانند در دستورالعملهای داخلی، میزان شناسایی را با رعایت اطمینان به تأمین اطلاعات مورد نیاز، با توجه به نوع و ماهیت و سطح فعالیت مورد انتظار ارباب رجوع تنظیم نمایند.

ماده ۶ - ارائه خدمات پایه به صورت الکترونیکی و بدون شناسایی کامل ارباب رجوع و انجام هرگونه تراکش مالی الکترونیکی غیر قابل ردیابی یا بی نام و ارائه تسهیلات مربوط ممنوع است.

ماده ۷ - اشخاص مشمول، به هنگام ارائه خدمات پایه به مشاغل غیر مالی باید ضمن دریافت مدارک مذکور در بندهای

(د) و (ه)، تعهدات لازم درخصوص اجرای قانون و مقررات مبارزه با پولشویی را از آنان اخذ نمایند. در صورت خودداری مشاغل غیرمالی از ارائه این تعهد و یا خودداری از عمل به تعهدات، اشخاص مشمول باید از ارائه خدمات به وی خودداری نمایند.

ماده ۸- اشخاص مشمول موظف به انجام شناسایی کامل مجدد مشتریان مؤسسات مالی، در مورد مؤسساتی که به تشخیص دبیرخانه در آنها مقررات مبارزه با پولشویی رعایت می‌شود، نمی‌باشند.

ماده ۹- اشخاص مشمول موظفند هنگام افتتاح و انسداد حساب افراد سیاسی خارجی دقت و نظارت ویژه به عمل آورند.

ماده ۱۰- اشخاص مشمول موظفند در هنگام ارائه خدمات نسبت به مراقبت مداوم و نظارت بیشتر بر اشخاصی که از طریق واحد اطلاعات مالی به آنها اعلام می‌گردد، اقدام نمایند.

ماده ۱۱- اشخاص مشمول به هنگام ارائه خدمات پایه به ارباب رجوع آنان را متعهد نمایند که:

الف - اطلاعات مورد درخواست اشخاص مشمول را که در این آیین‌نامه مشخص گردیده است، ارائه و مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی را رعایت نمایند.

ب - اجازه استفاده اشخاص دیگر از خدمات پایه دریافتی را ندهند و در صورت اقدام بلافاصله موضوع را به شخص مشمول اطلاع دهند. موارد قانونی (از قبیل وکالت یا نمایندگی) به شرط درج مشخصات نماینده یا وکیل و شناسایی اولیه و ثبت مشخصات وی شامل این بند نمی‌باشد.

تبصره ۵- تعهدات فوق باید صریح و دقیق به ارباب رجوع توضیح داده شود. در صورت عدم قبول ارباب رجوع و یا عدم توجه ارباب رجوع به تعهدات خود، ارائه خدمات به وی متوقف گردد.

ماده ۱۲- اشخاص مشمول موظفند در تمامی فرم‌های مورد استفاده، محل مناسب برای درج یکی از شماره‌های شناسایی معتبر (حسب مورد شماره ملی، شناسه ملی و شماره فراگیر اتباع بیگانه) و کدپستی را پیش‌بینی نمایند و این مشخصات به طور کامل و دقیق دریافت و تطبیق داده شود.

ماده ۱۳- اشخاص مشمول موظفند در تمامی نرم‌افزارها، بانکها و سیستم‌های اطلاعاتی که عملیات پولی و مالی در آنها ثبت می‌شود، محل لازم برای درج یکی از شماره‌های معتبر (حسب مورد شماره ملی، شناسه ملی و شماره فراگیر اتباع بیگانه) و کدپستی را پیش‌بینی نموده و امکان جستجو براساس شماره‌های مذکور در نرم‌افزارها را فراهم نمایند.

ماده ۱۴- اشخاص مشمول موظفند مشخصات درج شده اشخاص و اماکن ثبت شده در سیستم‌های اطلاعاتی خود را هر شش ماه یک بار به مراجع ذی‌ربط ارسال و صحت آن را کنترل و آخرین تغییرات را دریافت نمایند. در صورت کشف هرگونه مغایرت قطعی و غیرقابل رفع موارد باید به واحد اطلاعات مالی گزارش گردد.

ماده ۱۵- اشخاص مشمول موظفند ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه در مورد مشتریان قبلی که از قبل خدمات پایه را دریافت نموده و بر مبنای آن هنوز به فعالیت خود ادامه می‌دهند، تکالیف فوق را عملی سازند.

تبصره ۱- آن دسته از مشتریان قبلی که در مرحله تطبیق، مشخصات آنها دارای مغایرت بوده است، موظفند ظرف سه ماه نسبت به رفع مغایرت اقدام نمایند. چنانچه مغایرت مذکور رفع نگردد، واحدهای مبارزه با پولشویی در هر دستگاه موظفند موارد را به واحد اطلاعات مالی ارسال نمایند.

تبصره ۲- آن دسته از مشتریان قبلی که متوسط فعالیت آنها در سال مطابق دستورالعمل مربوط که به تصویب شورا خواهد رسید، کم اهمیت باشد، از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۱۶- از زمان ابلاغ این آیین‌نامه، اشخاص مشمول موظفند آن دسته از اسناد و مدارکی را که شورا مشخص می‌سازد، به صورت پستی به آدرس ارباب رجوع ارسال نمایند. از تاریخ مذکور، اشخاص مشمول باید در مورد محل سکونت اشخاص حقیقی، کدپستی درج شده در کارت ملی و در مورد اشخاص حقوقی کدپستی اقامتگاه قانونی درج شده در کارت شناسه ملی را

برای ارسال مدارک، مبنای عمل قرار دهند.

ماده ۱۷- اشخاص مشمول ارائه دهنده خدمات پایه موظفند به طور مداوم و مخصوصاً در موارد زیر اطلاعات مربوط به شناسایی کامل مشتری را به روز نمایند:

الف - در زمانی که براساس شواهد و قراین احتمال آن وجود داشته باشد که وضعیت ارباب رجوع تغییرات عمده‌ای پیدا نموده است.

ب - در صورتی که شخص مشمول براساس شواهد و قراین احتمال دهد ارباب رجوع در جریان عملیات پولشویی و یا تأمین مالی تروریسم قرار گرفته است.

فصل سوم - ساختار مورد نیاز و نحوه گزارش دهی

ماده ۱۸- اشخاص مشمول قانون و نیز هیئت مدیره اتحادیه‌های صنفی مشاغل غیرمالی، مکلفند واحدی را با توجه به وسعت و گستردگی سازمانی خود به عنوان مسئول مبارزه با پولشویی به دبیرخانه معرفی نمایند. مسئول واحد باید از مدیران اشخاص مشمول انتخاب شود. دبیرخانه می‌تواند در صورت لزوم، براساس اهمیت واحد، صلاحیت اعضای واحد مذکور را بررسی نماید.

تبصره ۱- تمامی اشخاص مشمول مکلفند متناسب با گستره تشکیلات خود، ترتیبات لازم را به گونه‌ای اتخاذ نمایند که اطمینان لازم برای اجرای قوانین و مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی حاصل گردد.

تبصره ۲- دبیرخانه در زمان تأیید صلاحیت افراد باید علاوه بر صلاحیت تخصصی با استعلام از مراجع ذی‌ربط نسبت به تعیین صلاحیت امنیتی و عمومی آنان نیز اقدام نماید.

ماده ۱۹- وظایف افراد یا واحدهای مسؤول موضوع ماده (۱۸) به شرح زیر می‌باشد:

الف - بررسی، تحقیق، اولویت‌بندی و اعلام نظر در مورد گزارشهای ارسالی کارکنان دستگاه ذی‌ربط.

ب - ارسال فوری گزارشهای مذکور در قالب فرمهای مشخص شده به واحد اطلاعات مالی بدون اطلاع ارباب رجوع.

تبصره - ظرف زمانی مربوط به فوریت مذکور در این ماده با توجه به وضعیت اشخاص مشمول طی دستورالعملهای

جدداً گانه از سوی شورا ابلاغ می‌گردد. در هر صورت این زمان از چهار روز کاری بیشتر نخواهد بود.

ج - نظارت بر فعالیت مشتریانی که از خدمات پایه استفاده می‌کنند به منظور شناسایی معاملات مشکوک.

د - تهیه نرم‌افزارهای لازم به منظور تسهیل در دسترسی سریع به اطلاعات مورد نیاز در اجرای قانون و مقررات و نیز

شناسایی سیستمی معاملات مشکوک.

ه - طراحی ساز و کار لازم جهت نظارت و کنترل فرآیندهای مبارزه با پولشویی (فرآیندهای جمع‌آوری و تحلیل

اطلاعات، استخدام نیروها، آموزش و غیره) و ارزیابی و ممیزی میزان اجرای آن در دستگاه مربوط.

و - تأمین اطلاعات تکمیلی مورد نیاز واحد اطلاعات مالی و سایر مراجع که در امر مبارزه با تروریسم ذیصلاح می‌باشند.

ز - صدور بخشنامه‌های لازم در خصوص اجرای قانون و مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی پس از موافقت دبیرخانه.

ح - بازرسی و نظارت از واحدهای تحت امر به منظور اطمینان از اجرای کامل قوانین و مقررات.

ط - تهیه آمارهای مربوط به اقدامات دستگاه مربوط در مبارزه با پولشویی و نتایج آن.

ی - ارسال پرونده اشخاص مذکور در تبصره (۳) ماده (۴) قانون به مراجع ذی‌ربط با هماهنگی واحد اطلاعات مالی.

ک - نگهداری سوابق و گزارشهای مکاتبات مربوط به دستگاه متبوع در خصوص موارد مربوط به پولشویی و تأمین مالی

تروریسم.

ل - تهیه برنامه سالانه اجرای قانون در شخص مشمول و کنترل ماهانه میزان اجرای آن.

ماده ۲۰- دستگاههای مسئول نظارت بر اشخاص مشمول (از قبیل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان بازرسی کل کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، اتحادیه‌های صنفی و سازمان اوقاف و امور خیریه) موظفند در بازرسیهای معمول خود رعایت مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را مدنظر قرار داده و نسبت به رعایت و یا عدم رعایت آن اعلام نظر نمایند.

ماده ۲۱- دبیرخانه موظف است هر شش ماه یک بار عملکرد دستگاههای مذکور در ماده (۲۰) را بررسی و به شورا گزارش نماید.

ماده ۲۲- اشخاص مشمول موظفند فهرست خلاصه اطلاعات دریافت کنندگان خدمات پایه را در رابطه با موضوع مبارزه با پولشویی در صورت اعلام واحد اطلاعات مالی در پایان هر ماه به نحوی که واحد مذکور مشخص می‌سازد در اختیار آن واحد قرار دهند.

تبصره - خلاصه اطلاعات یادشده باید شامل نام و نام خانوادگی، شماره ملی و تاریخ ارائه خدمات پایه در مورد اشخاص حقیقی و در مورد اشخاص حقوقی نام و شناسه ملی یا کد اقتصادی و در مورد اتباع بیگانه، شماره فراگیر اتباع خارجی باشد. سایر موارد مورد نیاز پس از تصویب شورا به اشخاص مشمول اعلام خواهد شد.

ماده ۲۳- به منظور تسریع در رسیدگی به گزارشها، فرد یا کارگروه‌های مسئول مبارزه با پولشویی باید اختیارات و دسترسیهای لازم و کافی را در محدوده هر یک از اشخاص مشمول، برای انجام وظایف خود داشته باشند و انجام تحقیقات و گزارش به مراجع ذی‌ربط توسط آنان نباید منوط به تأیید و تصویب مراجع دیگری باشد.

ماده ۲۴- به منظور تسریع در دسترسی به اطلاعات لازم، در صورت درخواست واحد اطلاعات مالی از اشخاص مشمول، یکی از اعضای کارگروه مبارزه با پولشویی شخص مشمول، با اختیار دسترسی به تمام اطلاعات شخص مشمول، در واحد اطلاعات مالی مستقر خواهد شد تا نیازهای اولیه واحد اطلاعات مالی را تأمین نماید. فرد یادشده به هیچ عنوان به اطلاعات واحد اطلاعات مالی دسترسی نخواهد داشت.

فصل چهارم - گزارشهای الزامی

ماده ۲۵- تمامی کارکنان تحت امر اشخاص مشمول موظفند در صورت مشاهده معاملات و عملیات مشکوک (موضوع بند «و» ماده (۱)) مراتب را بدون اطلاع ارباب رجوع، به واحدهای مسئول مبارزه با پولشویی در هر دستگاه اطلاع دهند. در صورت عدم وجود این واحد، بالاترین مقام شخص مشمول، مسئول دریافت گزارشها و انجام اقدامات مقتضی خواهد بود. در صورت اطلاع ارباب رجوع، با متخلف مطابق مقررات رفتار خواهد شد.

ماده ۲۶- کارکنان تحت امر اشخاص مشمول موظفند تمامی معاملات بیش از سقف مقرر را که ارباب رجوع وجه آن را به صورت نقدی پرداخت می‌نماید، ثبت و همراه با توضیحات ارباب رجوع به واحدهای مسئول مبارزه با پولشویی در هر دستگاه و در صورت عدم وجود این واحد، به بالاترین مقام شخص مشمول اطلاع دهند. واحدهای مسئول مبارزه با پولشویی در هر دستگاه و یا بالاترین مقام شخص مشمول (در صورت عدم وجود واحد) موظفند خلاصه فرمهای مذکور را در پایان هر هفته به نحوی که واحد اطلاعات مالی مشخص می‌سازد ارسال و اصل آن را به نحو کاملاً حفاظت شده، نگهداری نمایند.

تبصره ۱- ارائه‌دهندگان وجه نقد بیش از سقف مقرر موظفند توضیحات مورد نیاز مذکور در فرم ابلاغ شده را به اشخاص مشمول ارائه نمایند.

تبصره ۲- در صورت نقل و انتقال وجه نقد بیش از سقف مقرر با استفاده از روشهای غیربانکی مانند پست. کارکنان اشخاص مشمول موظف به ارائه گزارش به واحدهای مسئول مبارزه با پولشویی در هر شخص مشمول هستند. در صورت عدم وجود این واحد، گزارشها باید به بالاترین مقام شخص مشمول جهت انجام اقدامات مقتضی ارسال گردد.

تبصره ۳- فرمها، میزان و نحوه اخذ اطلاعات از ارباب رجوع، نحوه و میزان اطلاعات اولیه ارسالی به واحد اطلاعات مالی و نحوه نگهداری و دسترسی به اطلاعات در هر شخص مشمول مطابق آیین نامه‌ای خواهد بود که به تصویب شورا خواهد رسید.

ماده ۲۷- گزارش معاملات مشکوک و نیز سایر گزارشهایی که اشخاص مشمول موظف به ارسال آن هستند، بیانگر هیچ گونه اتهامی به افراد نبوده و اعلام آن به واحد اطلاعات مالی افشای اسرار شخصی محسوب نمی‌گردد و در نتیجه هیچ اتهامی از این بابت متوجه گزارش دهندگان مجری این آیین نامه نخواهد بود.

فصل پنجم - امور مربوط به مبادلات ارزی

ماده ۲۸- خرید و فروش ارز به هر صورت از جمله پرداخت ریال در داخل و دریافت ارز در خارج کشور و بالعکس، تنها در سیستم بانکی و صرافی‌های مجاز با رعایت قوانین و مقررات مجاز است و در غیر این صورت خرید و فروش ارز غیرمجاز محسوب و مشمول قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۷۴ - مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

ماده ۲۹- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است اطلاعات تفصیلی مربوط به خرید و فروش و نقل و انتقال ارز در سیستم بانکی و صرافی‌های مجاز را در پایان هر روز بانک اطلاعاتی که به همین منظور تهیه خواهد شد، ثبت نموده و امکان دسترسی و جستجوی واحدهای اطلاعات مالی را در آن فراهم نماید.

ماده ۳۰- تمامی اشخاص مشمول به ویژه بانکها و صرافیها موظف به ارسال اطلاعات ماده (۲۸) به بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران می‌باشند. عدم ارسال اطلاعات، ارسال ناقص و نادرست اطلاعات، خرد کردن معاملات به مبالغ کمتر از سقف مقرر ممنوع بوده و با متخلف یا متخلفان مطابق مقررات رفتار خواهد شد.

ماده ۳۱- تمامی اشخاص مشمول موظفند با اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم از رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در شعب و نمایندگیهای خارج از کشور خود اطمینان حاصل نمایند.

ماده ۳۲- اشخاص مشمول موظفند در معاملات خود با کشورها و مناطقی که از سوی شورا اعلام می‌گردد، مراقبت لازم را به عمل آورند.

فصل ششم - نگهداری سوابق و اطلاعات

ماده ۳۳- تمامی اشخاص مشمول مکلفند مدارک مربوط به سوابق معاملات و عملیات مالی (اعم از فعال و غیرفعال) و نیز مدارک مربوط به سوابق شناسایی ارباب رجوع هنگام ارائه خدمات پایه را به صورت فیزیکی و یا سایر روشهای قانونی، حداقل به مدت پنج سال بعد از پایان عملیات نگهداری کنند. هیئت تسویه اشخاص حقوقی مشمول، در صورت انحلال نیز موظف به نگهداری اسناد تا پنج سال پس از رویداد مالی هستند.

تبصره ۱- سوابق و مدارک موضوع این ماده باید به گونه‌ای ضبط و نگهداری شود که در صورت درخواست واحد اطلاعات مالی و سایر مراجع ذی‌ربط، اطلاعات آن اسناد در ظرف زمانی مذکور در ماده (۱۹) قابل دسترسی باشد. ارائه اصل اسناد و مدارک، در صورت درخواست واحد اطلاعات مالی و سایر مراجع ذی‌ربط، باید حداکثر ظرف یک ماه صورت پذیرد. مسئولیت جستجو و ارائه اسناد با شخص مشمول است.

تبصره ۲- اسناد مذکور باید قابلیت بازسازی معاملات را در صورت نیاز ایجاد نماید.

تبصره ۳- این ماده ناقض سایر مقرراتی که نگهداری اسناد را بیش از مدت یادشده الزامی ساخته است، نیست.

ماده ۳۴- اشخاص مشمول موظفند سیستمهای اداری و مالی خود را به گونه‌ای سامان دهند که تمامی حسابها و پرونده‌های یک شخص، مرتبط و قابل شناسایی و بررسی باشد.

فصل هفتم - آموزش

ماده ۳۵- تمامی اشخاص مشمول موظفند با همکاری دبیرخانه ترتیبات لازم جهت برقراری دوره‌های آموزشی بدو

خدمت و ضمن خدمت کارکنان زیرمجموعه خود را فراهم نمایند. این دوره‌ها باید در جهت آشنایی با قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط، نحوه عملکرد پولشویان و به ویژه آخرین شگردهای پولشویان در استفاده از خدمات اشخاص مشمول و چگونگی محو منشأ مجرمانه وجوه باشد. طی نمودن دوره‌های یادشده برای ادامه خدمات کارکنان اشخاص مشمول در مشاغل ذی‌ربط الزامی است و سوابق دوره‌های مذکور باید در پرونده پرسنلی درج گردد.

ماده ۳۶- کارگروه‌های مسئول مبارزه با پولشویی در اشخاص مشمول موظفند با هماهنگی دبیرخانه نسبت به توجیه و آموزش عمومی و اطلاع‌رسانی به ارباب رجوع در مورد مزایای اجرای قانون برای مردم و تکالیف عمومی ارباب رجوع در این باره به نحو مناسب اقدام و گزارش آن را به دبیرخانه ارسال نمایند.

فصل هشتم - سایر موارد

ماده ۳۷- دبیرخانه در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می‌شود و عهده‌دار وظایف زیر خواهد بود:

- ۱- انجام امور اداری مربوط به تشکیل جلسات شورا، ابلاغ و پیگیری مصوبات
- ۲- حضور فعال در مجامع بین‌المللی و تشریح اقدامات کشور در مبارزه با پولشویی
- ۳- پیگیری اجرا و اخذ گزارش عملکرد اشخاص مشمول، نظارت و بازرسی (دوره‌ای، اتفاقی و موردی) از اشخاص مشمول به منظور اطمینان از اجرای آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب در حوزه مسئولیت اشخاص مشمول و مشاغل غیرمالی مشمول و تهیه گزارش اجرای قانون و مقررات مربوط هر شش ماه یک بار و ارسال به شورا.
- ۴- رتبه‌بندی سالانه اشخاص مشمول در مورد میزان رعایت مقررات مربوط به پولشویی و در صورت تصویب شورا، اعلام عمومی آن.
- ۵- پاسخگویی به مراجع ذیصلاح، اعلام مواضع، تبلیغات، پشتیبانی از دیدارگاه الکترونیکی دبیرخانه و توجیه عمومی مردم با هماهنگی مراجع مسئول.
- ۶- هماهنگی در تشکیل دوره‌های آموزشی در داخل و خارج کشور و تدوین و انتشار جزوات آموزشی.
- ۷- برنامه‌ریزی سالانه اجرای قانون و آیین‌نامه‌های ذی‌ربط توسط مجریان و اشخاص مشمول.
- ۸- حمایت مادی و معنوی از اشخاص مشمول و کارکنان ذی‌ربط که در راستای انجام وظایف خود در اجرای مقررات مبارزه با پولشویی مورد شکایت و تعرض ارباب رجوع قرار گیرند.
- ۹- به روزرسانی آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ذی‌ربط از طریق مراجع قانونی.
- ۱۰- تهیه پیش‌نویس آیین‌نامه‌های لازم و اعلام نظر در مورد دستورالعمل‌های پیشنهادی اشخاص مشمول.
- ۱۱- اعلام راه‌ها و فرآیندهای جدید پولشویی و تأمین مالی تروریسم در کشور و پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها در صورت نیاز.

ماده ۳۸- واحد اطلاعات مالی به منظور انجام اقدامات زیر در وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می‌گردد:

- ۱- جمع‌آوری و اخذ اطلاعات معاملات مشکوک
- ۲- ارزیابی، بررسی و تحلیل اطلاعات گزارشها و معاملات مشکوک
- ۳- درج و طبقه‌بندی اطلاعات در سیستم‌های مکانیزه
- ۴- اعلام مشخصات اشخاص دارای سابقه پولشویی و یا تأمین مالی تروریسم به اشخاص مشمول جهت مراقبت بیشتر و یا قطع همکاری، در صورت درخواست مراجع ذی‌ربط.
- ۵- تأمین اطلاعات تحلیل شده مورد نیاز مراجع قضایی، ضابطان و دستگاه‌های مسئول مبارزه با تروریسم در کشور در

صورت درخواست مراجع ذی ربط.

- ۶- تهیه آمارهای لازم از اقدامات صورت گرفته در جریان مبارزه با پولشویی.
- ۷- تهیه نرم افزارها و سیستمهای اطلاعاتی مورد نیاز.
- ۸- تأمین امنیت اطلاعات جمع آوری شده.
- ۹- تبادل اطلاعات با سازمانها و نهادهای بین المللی طبق مقررات.
- ۱۰- جمع آوری و اخذ تجارب بین المللی.
- ۱۱- ارسال گزارشهایی که به احتمال قوی صحت دارد یا محتمل آن از اهمیت برخوردار است به دستگاه قضایی.
- ۱۲- پیگیری گزارشهای ارسالی در مراجع قضایی.
- ۱۳- تهیه پیش نویس برنامه سالانه واحد اطلاعات مالی جهت تصویب شورا.
- ۱۴- پاسخ به استعلام اشخاص مشمول در اسرع وقت.
- ۱۵- اعلام نظر در مورد صلاحیت تخصصی مسئولان واحدهای مبارزه با پولشویی پیشنهادی از سوی مدیران اشخاص

مشمول.

ماده ۳۹- نصب و عزل دبیر با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی، تصویب شورا و حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی صورت خواهد گرفت. واحد اطلاعات مالی زیر نظر دبیر به انجام وظایف محول شده خواهد پرداخت. تمامی پستهای دبیرخانه، واحد اطلاعات مالی و واحدهای زیرمجموعه، مشاغل حساس محسوب شده و تابع مقررات مربوط خواهند بود.

ماده ۴۰- معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور موظف است به پیشنهاد شورا ظرف سه ماه ساختار سازمانی و شرح وظایف دبیرخانه و سایر واحدهای مورد نیاز را با ملاحظه تأمین نیروی انسانی مجرب جهت اجرای کامل قانون و افزایش حداقل در تشکیلات اداری ابلاغ نماید. تمامی دستگاههای اجرایی موظفند نسبت به تأمین نیروهای متخصص و مجرب با وزارت امور اقتصادی و دارایی همکاری داشته باشند.

ماده ۴۱- شورا می تواند کارگروه خاصی را تعیین نماید تا بر حسن اجرای وظایف و تکالیف محول شده به دبیرخانه و واحد اطلاعات مالی نظارتی داشته و گزارش بازرسیهای خود را به شورا ارائه نمایند.

ماده ۴۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی مسئول تأمین امکانات لازم و پشتیبانی مورد نیاز واحد اطلاعات مالی و دبیرخانه خواهد بود.

ماده ۴۳- تمامی اشخاص مشمول موظفند ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه نسبت به تهیه پیش نویس دستورالعملهای لازم برای اجرای قانون و این آیین نامه و به ویژه دستورالعمل تشخیص عملیات و معاملات مشکوک اقدام و به دبیرخانه ارسال نمایند. دستورالعملهای مذکور و تغییرات احتمالی آنها در آینده، پس از تصویب در شورا باید ظرف سه ماه به تمامی کارکنان تحت امر اشخاص مشمول ابلاغ و آموزشهای لازم به آنها داده شود.

تبصره - در مورد مشاغل غیرمالی، وزارت بازرگانی با همکاری اتاقهای بازرگانی و تعاون و اتحادیه های صنفی به

درخواست شورا اقدام خواهند نمود.

ماده ۴۴- یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، پرداخت وجه نقد بیش از سقف مقرر در هر روز، توسط اشخاص مشمول (به ویژه مؤسسات اعتباری)، به ارباب رجوع ممنوع است. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تدابیر و ساز و کار لازم را جهت تسهیل امور فراهم سازد.

ماده ۴۵- تمامی اشخاص مشمول مکلفند هنگام صدور مجوز یا تمدید مجوزهای قبلی برای مشاغل غیرمالی در بخشهای مختلف، از متقاضیان تعهدات لازم را برای اجرای قانون و آیین نامه های مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم اخذ و در پرونده

آنها بایگانی نمایند. درج این تعهد در مواردی که شورا اعلام می کند، می تواند در اساسنامه اشخاص حقوقی نیز الزامی شود.

ماده ۴۶- در صورت ضرورت، شورا ضوابط و دستورالعملهای لازم برای حسن اجرای این آیین نامه را تصویب و از طریق دبیرخانه به مبادی، مراجع و اشخاص و صنوف ذی ربط ابلاغ خواهد نمود.

ماده ۴۷- تمامی اشخاص مشمول موظفند اطلاعات مورد درخواست واحد اطلاعات مالی در موضوع مبارزه با پولشویی را به نحوی که آن واحد تعیین کند جهت انجام وظایف محول شده تأمین نمایند.

ماده ۴۸- به منظور سهولت دسترسی به اطلاعات مشتریان و احراز صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده از سوی افراد، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به راه اندازی سامانه اطلاعات مشتریان مشتمل بر اطلاعات زیر اقدام نماید:

الف - اطلاعات ثبتی و صورتهای مالی مشتریان (حقوقی و حقیقی).

ب - اطلاعات شماره حسابها و تسهیلات ارائه شده به آنان و موارد سررسید و معوق شده (موضوع دستورالعمل تنظیم فرمهای اعطای تسهیلات و تعهدات بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران).

ج - اطلاعات چکهای برگشتی.

د - اطلاعات مربوط به اظهارنامه مالیاتی مشتریان.

ه - اطلاعات محکومیتها و سفتههای واخواستی اشخاص حقیقی و حقوقی که اسامی آنها در سیستم ثبت شده است.

و - اطلاعات سجلی ارائه شده توسط مشتریان.

ماده ۴۹ - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور موظف است بودجه مورد نیاز اجرای این آیین نامه را در سال اول تا سقف ده میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل اعتبارات مقرر در قانون بودجه تأمین و در سالهای بعد به میزان مورد نیاز در لایحه بودجه کل کشور منظور نماید.

این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۸۸/۹/۱۱ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رییس جمهور - محمدرضا رحیمی

«بسمه تعالی»

مقررات پیشگیری از پول شویی در موسسات مالی

فصل اول

تعاریف

ماده ۱ - عبارات و اصطلاحات بکار رفته در این مقررات به شرح زیر تعریف می‌شود:

۱- پول شوئی

از نظر این مقررات منظور از پول شویی انجام عملیات بانکی در موسسات مالی برای مقاصد

ذیل است :

الف - تحصیل و نگهداری یا استفاده از مالی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه ارتکاب جرم حاصل شده است .

ب - معاونت با شخص یا اشخاص دیگر به منظور :

- تبدیل یا انتقال مالی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه ارتکاب جرم حاصل شده است با قصد پنهان کردن یا تغییر شکل دادن منشاء غیر قانونی آن مال یا کمک به شخصی

که در ارتکاب جرم دخالت داشته است به منظور جلوگیری از تعقیب کیفری وی .

- پنهان کردن یا تغییر شکل دادن ماهیت واقعی ، منشاء ، محل وقوع، نقل و انتقال ، جابجایی یا مالکیت مالی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه ارتکاب جرم حاصل شده است .

تبصره: تامین مالی فعالیت های تروریستی حسب اعلام مراجع ذیربط نیز مشمول این

مقررات است .

۲- عملیات بانکی

منظور از **عملیات بانکی**، در این مقررات انجام اموری از قبیل موارد ذیل است :

- حواله؛
- خرید و فروش ارز اعم از نقدی، حواله ای، چک مسافرتی ارزی و موارد مشابه؛
- صدور ضمانت نامه؛
- گشایش اعتبارات اسنادی؛
- وصول اسناد، بروات و چک؛
- اجاره صندوق امانات ؛
- صدور انواع چک های بانکی؛
- افتتاح انواع حسابها ؛
- اعطای تسهیلات ؛
- سایر عملیات بانکی از جمله خدمات مربوط به کارت های پرداخت الکترونیکی و بانکداری الکترونیکی.

۳- موسسات مالی

منظور از **موسسات مالی**، در این مقررات موسسات ذیل است :

- بانکهای دولتی و غیر دولتی ؛
- موسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ؛
- صرافی های مجاز ؛
- صندوق تعاون و همچنین صندوق های قرض الحسنه و تعاونی های اعتبار که در چارچوب مصوبات شورای پول و اعتبار فعالیت می نمایند.

۴- عملیات مشکوک

منظور از **عملیات مشکوک**، معاملات و عملیاتی است که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا

دلایل منطقی ظن پیداکنند که این عملیات و معاملات به منظور پول شویی انجام می شود.

فصل دوم

کلیات

ماده ۲- موسسات مالی مکلفند بر کلیه عملیات و معاملات مشتریان خود با هدف شناسایی عملیات مشکوک نظارت مستمر داشته باشند.

ماده ۳- موسسات مالی مکلفند نسبت به احراز کامل هویت کلیه مشتریان خود اقدام نمایند.

ماده ۴- انجام هر یک از انواع عملیات بانکی توسط موسسات مالی برای اشخاص حقیقی و حقوقی که نزد موسسه مالی با توجه به ضوابط تعیین شده در این مقررات ناشناخته باشد، ممنوع است.

ماده ۵- چنانچه متقاضی به نمایندگی از طرف شخص یا اشخاص دیگری تقاضای انجام عملیات بانکی نماید در این صورت احراز هویت فرد اصلی علاوه بر نماینده ضروری است .

ماده ۶- در صورتی که در مورد سمت متقاضی از نظر فرد اصلی یا نماینده بودن با اتکاء به دلایل و شواهد متعارف شبهه وجود داشته باشد و متقاضی از ارائه اطلاعات و مدارک پیش بینی شده در این مقررات امتناع ورزد، موسسه مالی می تواند پس از تصویب بالاترین مقام موسسه و یا فردی که به او تفویض اختیار شده است و یا کمیته پیش بینی شده در ماده ۸ از ارائه خدمات به او خودداری نماید.

ماده ۷- بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند به منظور شناسایی متقاضیان و مبارزه با پول شویی دستورالعمل داخلی مشخصی را تدوین و پس از تصویب در هیات مدیره و تأیید کمیته تخصصی ویژه مندرج در ماده ۹ برای حفظ استانداردهای لازم به مورد اجرا بگذارند. دستورالعمل فوق باید شامل موارد ذیل باشد:

۱- نحوه جمع آوری، طبقه بندی، نگهداری و تمرکز اطلاعات مربوط به هویت متقاضیان اعم از

فرد اصلی و نماینده؛

۲- نحوه نگهداری مدارک مربوط به احراز هویت مشتریان و عملیات آنها؛

۳- نحوه گزارش دهی موارد مشکوک و چگونگی تشخیص مواردی که باید به بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران گزارش شود؛

۴- پیش بینی برنامه های آموزشی مطلوب برای کارکنان به منظور شناسایی و پیشگیری از

عملیات مشکوک ؛

۵- نظام کنترلهای داخلی و تعیین مسئول یا مسئولین مربوط در هر شعبه یا واحد صنفی.

ماده ۸- موسسات مالی مکلفند یکی از اعضای هیات مدیره یا هیات عامل یا یکی از مدیران اجرایی

ارشد خود را با تصویب هیات مدیره به عنوان مسئول امور مربوط به پول شویی به بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران معرفی نمایند. این مقام می تواند یک کمیته تخصصی برای این منظور

تشکیل دهد.

ماده ۹ ؛

الف : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است یکی از واحدهای سازمانی خود را مسئول امور

مربوط به این مقررات نموده و یک کمیته تخصصی ویژه زیر نظر یکی از اعضای هیأت عامل برای این

منظور تشکیل دهد.

ب : ترکیب اعضای کمیته به پیشنهاد عضو هیأت عامل ذی ربط و تصویب هیأت عامل تعیین می شود.

ماده ۱۰ - افتتاح حساب و ارائه هرگونه خدمات بانکی به موسسات و نهادهای اعتباری غیرمجاز

ممنوع است. موسسات مالی مشمول این مقررات مکلفند ظرف مدتی که توسط بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران تعیین می شود ، نسبت به انسداد حساب ها ی اینگونه موسسات و قطع

هرگونه خدمات بانکی به آنها اقدام نمایند. اسامی و مشخصات اینگونه موسسات و نهادهای از سوی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام خواهد شد.

فصل سوم

مدارک و ضوابط برای احراز هویت و شناسایی مشتری

ماده ۱۱- هویت مشتریان باید با اخذ نسخه اصل مدارک مشروحه زیر احراز شود. ضمناً کلیه تصاویر نسخه های اصلی این مدارک باید در پرونده ذی ربط با درج عبارت " تصویر برابر اصل است " و امضای آن توسط دارنده امضای مجاز نگهداری شود.

الف) اشخاص حقیقی :

- شناسنامه (کارت ملی) یا؛
- گواهینامه رانندگی معتبر یا؛
- گذرنامه معتبر.

ب) اشخاص حقوقی (اعم از ایرانی و خارجی ، انتفاعی ، غیر انتفاعی ، خیریه و مشابه):

- اصل اسناد مربوط به ثبت شرکت ، موسسه، سازمان و غیره ؛
- اساسنامه، شرکتنامه و مدارک معتبر مشابه در صورت لزوم به تشخیص موسسه مالی.

ماده ۱۲- شناسایی متقاضی هنگام افتتاح انواع حساب ها برای شخص حقیقی باید به وسیله حداقل

یکی از روش های ذیل صورت گیرد:

- ۱- اخذ معرفی نامه معتبر که به امضای حداقل یک نفر از مشتریان شناخته شده بانک رسیده باشد؛
- ۲- اخذ اطلاعات درمورد سوابق متقاضی از سایر بانکهایی که متقاضی با آنها رابطه مستمر بانکی داشته و یا دارد؛

۳- استفاده از اطلاعات مندرج در جواز کسب یا گواهی اشتغال به کار و موارد مشابه؛

۴- سایر روشهای مطمئن به تشخیص موسسه مالی و تایید کمیته موضوع ماده ۹.

تبصره ۱: اطلاعات دریافتی باید علاوه بر مشخصات شناسنامه‌ای شامل اطلاعات مربوط به شغل متقاضی

و آدرس دقیق محل اقامت وی براساس مدارک مثبت باشد.

ماده ۱۳- برای شناسایی متقاضی در مواردی که افتتاح حساب توسط شخص حقوقی صورت می‌گیرد

باید اطلاعات ذیل اخذ شود:

۱- موضوع فعالیت؛

۲- صورتهای مالی؛

۳- اسامی و نشانی هیات مدیره و مدیرعامل و سهامداران بیش از ۲۰ درصد در مورد شرکتها و

موسسین یا هیات امناء و ارکان مشابه در مورد موسسات غیرتجاری؛

۴- نام و نشانی حسابرس یا حسابرسان؛

تبصره: در مورد اشخاص حقوقی خارجی اخذ ترجمه رسمی اسناد و مدارک ثبت آن نیز الزامی

است.

فصل چهارم

نگهداری اطلاعات

- ماده ۱۴-** موسسات مالی مکلفند مدارک و سوابق مربوط به افتتاح حساب و عملیات بانکی و احراز هویت مشتریان به شرح ذیل را پس از ختم آن به مدت ۵ سال نگهداری نمایند (اسناد می توانند به صورت اصل، میکروفیلم، بایگانی الکترونیکی و نظایر آن نگهداری شود):
- ۱- مدارک مربوط به افتتاح حساب مشتری؛
 - ۲- مدارک مربوط به احراز هویت مشتری؛
 - ۳- اسناد و مدارک مربوط به معاملات مشتری بابت شامل حواله های ارزی داخلی و خارجی مشتری؛
 - ۴- گزارش موارد مشکوک موضوع ماده ۲۱ این مقررات؛
- تبصره: در مورد حسابهایی که بسته می شود نیز مدارک مربوطه باید برای مدت ۵ سال نگهداری شود.
- ماده ۱۵-** موسسات مالی موظفند هر ۵ سال یکبار کلیه اطلاعات و اسناد مربوط به حسابهای مشتریان را مورد بازبینی قراردادده و هرگونه تغییر در اطلاعات مزبور را در پرونده مشتری درج نمایند.
- ماده ۱۶-** مشتریان موسسات مالی مکلفند هر نوع تغییر بعدی در اطلاعات ارائه شده خود به موسسه مالی را براساس مستندات بلافاصله به اطلاع موسسه مالی برسانند و این موضوع باید در قراردادهای منعقد شده بین موسسه مالی و مشتری قید شود.

فصل پنجم

عملیات بانکی مشکوک و نحوه گزارش دهی آن

ماده ۱۷- موسسات مالی مکلفند ترتیباتی را اتخاذ نمایند تا به منظور احتراز از فوت وقت مسئول مربوط در هر شعبه یا واحد صفی بتواند موارد مشکوک را بلافاصله و بدون رعایت سلسله مراتب اداری مستقیماً و به صورت کاملاً محرمانه به مقام مسئول تعیین شده در ماده ۸ این مقررات گزارش نماید. مقام مذکور نیز در صورت لزوم باید مراتب را بلافاصله به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منعکس کند.

ماده ۱۸- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش موارد مشکوک را بلافاصله پس از آن که باتوجه به امارات و قراین نسبت به صحت آن اطمینان یافت به مراجع ذیربط ارجاع می دهد.

ماده ۱۹- اعضای هیات مدیره، مدیران یا کارکنان موسسات مالی بهیچوجه مجاز نیستند اطلاعات موارد مشکوک مربوط به متقاضیان و مشتریان مظنون را در اختیار آنها و یا اشخاص ثالث قرار دهند.

ماده ۲۰- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور آشنایی موسسات مالی، آموزش های لازم را به آنها ارایه نماید.

ماده ۲۱- گزارش عملیات مشکوک بانکی باید متضمن اطلاعات زیر باشد :

- ۱- نوع عملیات ؛
- ۲- تاریخ، ساعت و مبلغ معامله ؛
- ۳- مشخصات و نشانی شخصی که معامله را انجام داده است ؛
- ۴- مشخصات ذینفع معامله ؛
- ۵- شماره حسابهایی که جهت انجام معامله و یا انجام عملیات بانکی مورد استفاده قرار گرفته است؛
- ۶- قراین و دلایل سوء ظن.

تبصره: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فرم مشخصی را برای تهیه گزارش موضوع این ماده تدوین و ابلاغ خواهد کرد .

ماده ۲۲- بانکها مکلفند به هنگام فروش انواع چک های مسافرتی هویت خریدار را احراز و امضای وی را در محل تعیین شده برای امضای خریدار در روی چک اخذ نمایند . به هنگام ارایه این چک ها به موسسات مالی نیز باید هویت آورنده احراز و چک به امضای وی برسد.

ماده ۲۳- این مقررات برای واحدهای بانکی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی نیز لازم الاجراء است.

ماده ۲۴- عملیات بانکی با مبالغ جزئی در حدی که به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد از شمول این مقررات مستثنی خواهد بود. ای

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۲ بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه مستندسازی جریان وجوه در کشور را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین‌نامه مستندسازی جریان وجوه در کشور

ماده ۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور مستندسازی جریان وجوه در کشور و نیز شفاف سازی نحوه گردش آن در سیستم بانکی، موسسات پولی و اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه موضوع قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی- مصوب ۱۳۸۳- و صرافی‌ها ظرف شش ماه ضوابط لازم را جهت تحقق مفاد بندهای ذیل به عمل آورد:

۱- از زمان ابلاغ دستورالعمل موضوع بند (۳) این ماده، کلیه خدمات و عملیات بانکی نظیر افتتاح هرگونه حساب، انجام هرگونه دریافت و پرداخت، هرگونه حواله وجه، صدور و پرداخت هرگونه چک، ارائه تسهیلات، صدور انواع کارت هوشمند و اعتباری، صدور هرگونه ضمانت‌نامه، خرید و فروش ارز، اوراق گواهی سپرده و اوراق مشارکت، قبول ضمانت و تعهد ضامنان به هر شکل از قبیل امضای سفته، بروات و اعتبارات اسنادی، به استثنای قبوض دولتی و خدمات شهری باید پس از احراز هویت مشتریان صورت گیرد.

۲- در مواردی که عملیات موضوع این ماده از جانب اشخاص حقوقی صورت می‌گیرد، علاوه بر ثبت مشخصات شخص حقوقی، ثبت مشخصات نماینده وی نیز ضروری است. همچنین در مورد صغار و محجوران، علاوه بر ثبت مشخصات آنان، ثبت هویت ولی، قیم یا سرپرست نیز الزامی است.

۳- دستورالعمل نحوه احراز هویت اتباع ایرانی و خارجی استفاده کننده از خدمات اشخاص موضوع ماده (۱) ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، دستورالعمل شرایط عمومی چاپ چک‌های مربوط به حسابهای جاری اشخاص و نحوه استفاده از آن را به لحاظ محل لازم جهت درج شماره ملی اشخاص حقیقی و شناسه

ملی اشخاص حقوقی در پشت و یا روی چک فراهم آورد. بانکها موظفند پرداخت وجه چک توسط دریافت کننده نهایی را علاوه بر احراز هویت وی، در صورت وجود ظهرنویس، منوط به وجود شماره یا شناسه ملی ظهرنویسان قبلی نمایند. مسئولیت احراز صحت شماره و شناسه ملی ظهرنویسان در هر مرحله با انتقال گیرنده است.

۵- کلیه فرم‌های مورد استفاده اشخاص موضوع ماده (۱) باید حاوی محل مناسب برای درج شماره ملی و کدپستی باشد و این مشخصات به طور کامل و دقیق دریافت شود.

۶- در کلیه نرم افزارها و سیستم‌های اطلاعاتی اشخاص موضوع ماده (۱) که عملیات بانکی در آنها ثبت می‌شود، باید محل لازم برای درج شماره ملی و کدپستی وجود داشته باشد و امکان جستجو براساس شماره ملی و کدپستی در نرم افزارها فراهم گردد. در مورد اشخاص حقوقی منظور از شناسه ملی کد منحصر به فرد ملی است که توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (ثبت شرکتها) طراحی و تخصیص می‌یابد. اشخاص موضوع ماده (۱) پس از تخصیص شناسه ملی منحصر به فرد اشخاص حقوقی در این خصوص اقدام خواهند نمود.

۷- مشخصات درج شده اشخاص حقیقی و حقوقی در سیستم‌های اطلاعاتی هر دو ماه یک بار به سازمان ثبت احوال کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (ثبت شرکتها) ارسال و صحت آن کنترل می‌شود. در صورت استعلام برخط اشخاص موضوع ماده (۱) با این سازمانها، نیاز به این اقدام نیست.

مشتریانی که مشخصات آنها دارای مغایرت است، موظفند ظرف یک ماه نسبت به رفع مغایرت اقدام نمایند. چنانچه مغایرت مذکور رفع نگردد، مطابق دستورالعمل ابلاغی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدامات تنبیهی در مورد این نوع مشتریان انجام می‌شود.

ماده ۲- به منظور سهولت دسترسی به اطلاعات مشتریان و احراز صحت اسناد و اطلاعات ارائه شده از سوی افراد، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، نسبت به راه‌اندازی سامانه اطلاعات مشتریان مشتمل بر اطلاعات زیر اقدام نماید:

- الف- اطلاعات ثبتی و صورت‌های مالی مشتریان (حقوقی و حقیقی)
- ب- اطلاعات شماره حسابها و تسهیلات ارائه شده به آنان و موارد سررسید و معوق شده (موضوع دستورالعمل تنظیم فرم‌های اعطای تسهیلات و تعهدات بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران).
- ج- اطلاعات چک‌های برگشتی.
- د- اطلاعات مربوط به اظهارنامه مالیاتی مشتریان.
- ه- اطلاعات محکومیت‌ها و سفته‌های واخواستی اشخاص حقیقی و حقوقی که اسامی آنها در سیستم ثبت شده است.
- و- اطلاعات سجلی ارائه شده توسط مشتریان.
- ماده ۳- اشخاص زیر مسئول ورود یا کنترل اطلاعات تعیین شده در سیستم مذکور هستند:
- الف- کلیه مشتریان متقاضی استفاده از تسهیلات و خدمات درخصوص ورود اطلاعات ثبتی و مالی مربوط به خود.
- ب- اشخاص موضوع ماده (۱) درخصوص ورود اطلاعات شماره حساب‌ها، تسهیلات اعطایی، تسهیلات سررسید و معوق شده مشتریان.
- ج- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران درخصوص اطلاعات چک‌های برگشتی.
- د- سازمان امور مالیاتی کشور درخصوص تعیین صحت اطلاعات ارائه شده توسط مشتریان در مورد وضعیت مالی خود به اشخاص موضوع ماده (۱) با استفاده از اظهارنامه مالیاتی آنان.
- ه- وزارت دادگستری درخصوص ورود اطلاعات محکومیت‌ها و سفته‌های واخواستی اشخاص حقیقی و حقوقی که اسامی آنها در سیستم ثبت شده.
- و- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور درخصوص کنترل اظهارات مشتریان در مورد مشخصات ثبتی اشخاص حقوقی.
- ز- سازمان ثبت احوال کشور درخصوص تأیید صحت اطلاعات سجلی ارائه شده توسط مشتریان.

- تبصره ۱- چنانچه اطلاعات ذکر شده در ماده (۲) توسط مضمولان این ماده در زمان مقرر ارائه نگردد، متخلفان مشمول مقررات انضباطی و اداری سازمان مربوط خواهند بود.
- تبصره ۲- حدود دسترسی مراجع ذیصلاح و اشخاص به اطلاعات موجود در سامانه موضوع این ماده در چارچوب قوانین و مقررات و دستورالعمل اجرایی که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط تهیه و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌رسد، تعیین می‌شود.
- تبصره ۳- کلیه دستگاه‌ها موظفند همکاری لازم را در اجرای سامانه یاد شده با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عمل آورند.
- ماده ۴- اشخاص موضوع ماده (۱) از نیمه دوم سال ۱۳۸۷ موظفند:
- ۱- آن دسته از اسناد و مدارکی را که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مشخص می‌کند صرفاً به محل کدپستی اشخاص ارسال نمایند. در مورد اشخاص حقیقی، کدپستی درج شده در پایگاه جمعیتی کشور و در مورد اشخاص حقوقی کدپستی درج شده در پایگاه ثبت شرکت‌ها ملاک عمل قرار گیرد.
 - ۲- در ارائه خدماتی که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مشخص خواهد کرد، از قبول کدپستی مغایر با کد درج شده در کارت ملی برای اشخاص حقیقی و کد درج شده در پایگاه ثبت شرکت‌ها برای اشخاص حقوقی، خودداری نمایند.
- تبصره- سازمان ثبت احوال کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور (ثبت شرکت‌ها) ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، امکان تطبیق کدپستی را با شماره ملی، بدون مراجعه حضوری افراد میسر می‌سازند.
- ماده ۵- خرید و فروش ارز به هر صورت از جمله پرداخت ریال در داخل و دریافت ارز در خارج کشور و بالعکس، تنها در سیستم بانکی و صرافی‌های مجاز با رعایت قوانین و مقررات مجاز است و در غیر این صورت خرید و فروش ارز غیر مجاز محسوب و مشمول قانون نحوه اعمال

تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب سال ۱۳۷۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

ماده ۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است اطلاعات تفصیلی مربوط به خرید و فروش ارز در سیستم بانکی و صرافی‌های مجاز را در پایان هر روز در بانک اطلاعاتی که به همین منظور تهیه خواهد شد، ثبت نماید. نحوه دسترسی به اطلاعات این بانک مطابق تبصره (۲) ماده (۳) تعیین می‌شود.

ماده ۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور تأمین امنیت دارایی عمومی مردم در مراجع اشخاص موضوع ماده (۱) حداکثر ظرف یک سال پس از ابلاغ این آیین‌نامه، پرداخت نقدی (وجه نقد، بانک چک و ایران چک) بیش از پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در هر روز در هر حساب را ممنوع نماید.

تبصره- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران همه ساله می‌تواند با توجه به تورم و دیگر ملاحظات اقتصادی سقف تعیین شده را تعدیل نماید.

ماده ۸- در سایر موارد پیش‌بینی نشده، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رأساً اتخاذ تصمیم خواهد نمود.

ماده ۹- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه را برعهده دارد و گزارش پیشرفت آن را هر شش ماه یک بار به هیات وزیران ارائه می‌نماید.

پرویز داودی
معاون اول رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت کشور - وزارت دادگستری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۱۱/۱ به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری وزارت کشور و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و به استناد تبصره (۲) بند (ب) ماده (۱۲) قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد - مصوب ۱۳۹۰ - ، آیین نامه اجرایی پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی

- ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند:
- الف - شخص حقوقی: هر تشکل، دستگاه، مؤسسه، شرکت یا عنوان دیگر که به موجب قانون ایجاد شده یا می شود یا در چارچوب قوانین و مقررات، واجد شخصیت حقوقی و احکام و آثار اشخاص حقوقی قلمداد می شود.
- ب - سازمان: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور.
- پ - سازمان ثبت کننده: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و هر دستگاه یا مرجع دیگری که به موجب قانون مجاز به ثبت اشخاص حقوقی می باشد.
- ت - پایگاه: پایگاه اطلاعات شناسه ملی اشخاص حقوقی.
- ث - شناسه ملی: عددی یکتا که توسط پایگاه تولید و تنها به یک شخص حقوقی اختصاص داده می شود.
- ج - صفحه اختصاصی سازمان ثبت کننده: صفحه ای در زیرمجموعه پایگاه که سازمان های ثبت کننده از طریق آن نسبت به ورود و بروزرسانی اطلاعات و اختصاص شناسه ملی به اشخاص حقوقی تحت نظر خود اقدام می کنند.
- چ - قانون: قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد - مصوب ۱۳۹۰ -
- ح - اطلاعات: آن دسته از اطلاعات شخص حقوقی که برای دریافت شناسه ملی به سازمان ثبت کننده اعلام می شود.
- خ - هیئت: هیئت موضوع ماده (۹) این آیین نامه.

تصویب نامه هیئت وزیران

- ماده ۲- ارقام اطلاعات که برای دریافت شناسه ملی ضروری است توسط هیئت تعیین و در پایگاه نثار می گیرد.
- ماده ۳- سازمان موظف است پایگاه را به نحوی ساماندهی کند که اشخاص امکان دسترسی به اطلاعات را از طریق سامانه های اختصاصی یا ارایه رایگان خدمات الکترونیک در چارچوب قوانین و مقررات داشته باشند.
- ماده ۴- اشخاص حقوقی موظفند پس از ثبت، بلافاصله در زیرمجموعه یکی از صفحات اختصاصی پایگاه، برگه درخواست شناسه ملی را تکمیل و همراه اسناد و مدارک لازم که توسط سازمان ثبت کننده اعلام می شود به سازمان های یادشده ارایه کنند.
- تبصره - در صورت هرگونه تغییر اطلاعات، اشخاص حقوقی موظفند ظرف (۲۴) ساعت نسبت به ورود تغییرات در پایگاه اقدام کنند. این تغییرات توسط سازمان ثبت کننده بروزرسانی خواهد شد.
- ماده ۵- اشخاص حقوقی مکلفند به هنگام ارایه هرگونه خدمات اعم از بانکی، گمرکی، مالیاتی، انعقاد قرارداد و نظایر آنها در ایجاد کد اختصاصی برای اشخاص حقوقی از شناسه ملی آنها استفاده و نسبت به اصلاح کدهای اختصاصی موجود بر مبنای شناسه ملی شخص حقوقی اقدام نمایند.
- تبصره ۱- اشخاص حقوقی هنگام درج اطلاعات در پایگاه های اطلاعاتی خود پس از اخذ شناسه ملی از شخص حقوقی نسبت به راستی آزمایی آن از پایگاه اقدام می نمایند.
- تبصره ۲- اشخاص حقوقی موظفند پایگاه اطلاعات خود را به نحوی ساماندهی یا طراحی نمایند که هر شخص حقوقی با شناسه ملی خود در سامانه های نرم افزاری مربوط قابل شناسایی باشد.
- ماده ۶- اشخاص حقوقی موظفند پس از اعلام هیئت، در هر گونه اسناد، اوراق، کارت، مجوز یا گواهی فعالیت، سربرگ، اوراق مالی و نظایر آن نسبت به درج شناسه ملی و کد پستی دفتر مرکزی خود اقدام نمایند. همچنین در روابط تجاری با سایر اشخاص حقوقی نسبت به درج شناسه ملی و کد پستی دفتر مرکزی طرف مقابل اقدام کنند.
- تبصره - ارایه هرگونه مجوز، تسهیلات، امکانات، عقد قرارداد و قبول شرکت در مناقصه و مزایده برای اشخاص حقوقی فاقد شناسه ملی، ممنوع است.
- ماده ۷- در صورت ارایه اطلاعات ناقص، تکراری، متناقض یا خلاف واقع از سوی اشخاص حقوقی یا عدم ارائه اسناد و مدارک مثبت، هیئت موظف است به شخص حقوقی اطلاع دهد تا در مهلتی که برای این منظور تعیین می شود نسبت به اصلاح و تکمیل اطلاعات خود اقدام کند. در صورت خودداری، هیئت می تواند نسبت به تعلیق اعتبار شناسه ملی شخص حقوقی تا اصلاح و تکمیل اطلاعات مزبور مبادرت نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۳۱۶۴۶/ت/۴۹۷۸۹هـ

۱۳۹۳/۱۱/۰۵

ماده ۸- هر شخص حقوقی تنها دارای یک شناسه ملی می باشد و اختصاص بیش از یک شناسه ملی به یک شخص حقوقی مجاز نیست.

تبصره - اشخاص حقوقی که به هر شکل و عنوان دارای بیش از یک شناسه ملی می باشند، موظفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه با ابلاغ هیئت نسبت به انطباق وضعیت خود اقدام کنند، در غیر این صورت، هیئت نسبت به تعلیق اعتبار شناسه های ملی مذکور اقدام می نماید.

ماده ۹- به منظور برنامه ریزی، تنظیم و ابلاغ دستورالعمل های اجرایی و نظارت بر اجرای این آیین نامه، هیئتی مرکب از نمایندگان تام الاختیار سازمان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، دادگستری و کشور به مسؤلیت سازمان تشکیل می شود. تبصره ۱- دبیرخانه هیئت در سازمان مستقر خواهد بود.

تبصره ۲- هیئت حسب مورد از نمایندگان تام الاختیار سایر دستگاه های ذی ربط با حق رای دعوت می کند.

ماده ۱۰- مسئول صحت اطلاعات وارد شده به سامانه، اشخاص حقوقی آرایه دهنده اطلاعات بوده و مسؤلیت راستی آزمایی و تأیید آنها بر عهده سازمان ثبت کننده می باشد.

ماده ۱۱- مسئول حفظ امنیت و تمامیت اطلاعات سامانه با رعایت ملاحظات موضوع ماده (۲۳۱) قانون برنامه پنجم توسعه، سازمان خواهد بود.

ماده ۱۲- آیین نامه اختصاص شناسه ملی به کلیه اشخاص حقوقی ایرانی، موضوع تصویب نامه شماره ۱۶۱۶۹/ت/۳۹۲۷۱هـ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ لغو می شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

دستورالعمل مجموعه اقدامات و تدابیر لازم برای حصول اطمینان از رعایت

مقررات مبارزه با پولشویی در واحدهای برون مرزی موسسات اعتباری

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و در اجرای موثر ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و به منظور حصول اطمینان از اجرای کامل مقررات مذکور در کلیه واحدهای برون مرزی موسسات اعتباری و اجتناب آن ها از قرار گرفتن در معرض ریسک شهرت؛ دستورالعمل «مجموعه اقدامات و تدابیر لازم برای حصول اطمینان از رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در واحدهای برون مرزی موسسات اعتباری» به شرح زیر ابلاغ می شود:

تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می شود:

- ۱-۱ - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۱-۲ - قانون: قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی)؛
- ۱-۳ - آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی؛
- ۱-۴ - موسسه اعتباری: بانک (اعم از بانک ایرانی و شعبه و نمایندگی بانک خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسه اعتباری غیر بانکی، تعاونی اعتبار، صندوق قرض الحسنه،

شرکت لیزینگ، شرکت سرمایه‌پذیر و سایر اشخاص حقوقی که به امر واسطه‌گری وجوه اقدام می‌نمایند.

تبصره: موسسه اعتباری شامل شعبه و نمایندگی مستقر در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران نیز می‌شود.

۱-۵- ریسک شهرت: احتمال بروز زیان در اثر از دست‌دادن حسن شهرت به دلایلی از جمله وضعیت نامطلوب مالی، تنزل رتبه اعتباری و یا از دست‌دادن اعتماد عمومی.

۱-۶- واحد برون مرزی: دفتر نمایندگی و یا شعبه موسسه اعتباری در خارج از کشور؛

۱-۷- کشور مقصد: کشور محل استقرار واحد برون مرزی موسسه اعتباری؛

۱-۸- واحد مستقل خارج از کشور (Subsidiary): به شخص حقوقی مستقلی اطلاق می‌شود که به عنوان یک موسسه اعتباری در کشور مقصد به ثبت رسیده است و تحت کنترل یک موسسه اعتباری در جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

ماده ۲- موسسه اعتباری که دارای واحدهای برون مرزی می‌باشد، موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و دستورالعمل‌های احتیاطی صادره از سوی بانک مرکزی، به طور کامل جهت اجرا به واحدهای مذکور ابلاغ شود.

ماده ۳- موسسه اعتباری باید اطمینان یابد که کارکنان واحدهای برون مرزی آن، آموزش‌های لازم را در زمینه مقررات مبارزه با پولشویی و شیوه اجرای وظایف محوله طی کرده، شناخت کافی از مفاهیم مربوط دارند.

ماده ۴- واحدهای برون مرزی موظفند بر اساس اعلام نظر بانک مرکزی در خصوص رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی در کشورهای مقصد، به ترتیب زیر اقدام نمایند:

۱- در صورتی که در کشور مقصد، مقررات مبارزه با پولشویی مطابق استانداردهای بین‌المللی حاکم باشد؛ واحد برون مرزی باید مقررات مصوب را به طور دقیق و کامل اجرا نماید.

۲- در صورتی که مقررات کشور مقصد، از کیفیت پایین تری نسبت به استانداردها و مقررات جمهوری اسلامی ایران برخوردار باشد، واحد برون مرزی باید مقررات جمهوری اسلامی ایران را اجرا نماید.

۳- در صورتی که کشور مقصد دارای مقرراتی در زمینه مبارزه با پولشویی نباشد واحد برون مرزی باید مقررات جمهوری اسلامی ایران را اجرا نماید. در این صورت و یا چنانچه کشور مقصد از محیط‌های پر خطر در زمینه پولشویی باشد؛ موسسه اعتباری موظف است مراتب را به بانک مرکزی جهت ارایه راه کار گزارش کند.

۴- بازرسان مؤسسه اعتباری باید در بازرسی از واحدهای برون مرزی، گزارش مفصلی را از شرایط حاکم بر کشور مقصد (در زمینه خطر پولشویی و اعمال دقیق مقررات مبارزه با پولشویی) برای هیات مدیره موسسه اعتباری - و یا در صورت عدم برخورداری از هیات مدیره؛ برای بالاترین مقام آن - تهیه کنند.

۵- واحد مبارزه با پولشویی موسسه اعتباری موظف است به طور مستمر؛ وضعیت کشورهای که موسسه اعتباری در آنها دارای واحد برون مرزی است از نظر میزان انطباق با استانداردهای بین‌المللی و مقررات مبارزه با پولشویی در ایران تحت پایش داشته و تحولات مربوطه را به هیات مدیره موسسه اعتباری - و یا در صورت عدم برخورداری از هیات مدیره؛ برای بالاترین مقام موسسه - گزارش کند. همچنین موسسه اعتباری باید یک نسخه از گزارش‌های تهیه شده را برای بانک مرکزی ارسال نماید.

۶- رعایت تکالیف مقرر در این دستورالعمل - در صورتی که امکان قانونی آن از نظر کشور مقصد وجود داشته باشد - باید توسط واحدهای مستقل خارج از کشور موسسه اعتباری (Subsidiary) نیز رعایت شود.

این دستورالعمل در ۴ ماده و ۱ تبصره در هشتمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در حوزه نظام‌های پرداخت

و بانکداری الکترونیکی

هدف

به منظور حصول اطمینان از اجرای کامل قانون مبارزه با پولشویی مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ و در اجرای موثر مفاد آیین‌نامه اجرایی آن موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت ۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن، به خصوص ماده ۶ این آیین‌نامه و به منظور ایجاد شفافیت و احصای وظایف واحدهای بانکی در خصوص تطبیق با مقررات مبارزه با پولشویی در پرداخت‌ها و تراکنش‌های بانکی الکترونیکی؛ «دستورالعمل رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در حوزه نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیکی» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می‌شود:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۱-۲- موسسات اعتباری: بانک‌ها (اعم از بانک‌های ایرانی و شعب و نمایندگی بانک‌های خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسات اعتباری غیر بانکی، تعاونی‌های اعتبار، صندوق‌های قرض‌الحسنه، شرکت‌های لیزینگ، شرکت‌های سرمایه پذیر و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که به امر واسطه‌گری وجوه اقدام می‌نمایند.
- تبصره: موسسات اعتباری فوق شامل شعب و نمایندگی‌های مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران نیز می‌شوند.

۳-۱- آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت
۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون
مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن؛

۴-۱- سقف مقرر: مبلغ یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال وجه نقد یا معادل آن به سایر
ارزها و کالای گران بها. هیات وزیران در صورت نیاز، سقف مذکور را با توجه به شرایط
اقتصادی کشور تعدیل خواهد نمود.

۵-۱- کارت پرداخت: عبارت است از انواع کارت‌های فیزیکی یا مجازی صادر شده توسط
مؤسسات اعتباری که به دارنده آن امکان پرداخت و یا انتقال وجه به شخص دیگر را فراهم
می‌سازد.

۶-۱- ابزار شناسایی: عبارت است از شناسه‌ای اطلاعاتی (الکترونیکی) یا فیزیکی یا ترکیبی از
هر دو که با استفاده از آن مشتری می‌تواند بدون نیاز به هر گونه مجوز دیگری نسبت به
اخذ خدمات بانکی از درگاه‌های غیرحضوری مؤسسات اعتباری اقدام کند. کارت پرداخت
نوعی ابزار شناسایی به شمار می‌رود.

۷-۱- ابزار پذیرش: عبارت است از دستگاهی فیزیکی یا سامانه‌ای الکترونیکی که می‌توان با
استفاده از یک یا چند نوع ابزار شناسایی نسبت به انجام عملیات و اخذ انواع خدمات بانکی
اقدام نمود. ابزار پذیرش می‌تواند فیزیکی مانند خود پرداز و یا پایانه‌های فروش و یا
مجازی مانند درگاه‌های اینترنتی باشد.

۸-۱- مراجعه حضوری: عبارت است از مراجعه ارباب رجوع به شعب، دفاتر یا ادارات مؤسسه
اعتباری و مراوده با نیروی انسانی مؤسسه مذکور برای اخذ خدمت.

۹-۱- مراجعه غیرحضوری: عبارت است از مراجعه ارباب رجوع به انواع ابزارهای پذیرش و اخذ
خدمت به واسطه ابزار شناسایی و بدون مراوده با نیروی انسانی مؤسسه اعتباری.

ضوابط مربوط به ابزارهای انجام تراکنش

ماده ۲- صدور هر گونه ابزار شناسایی باید پس از شناسایی کامل ارباب رجوع و ثبت تطبیقی مشخصات هویتی با مشخصات ابزار شناسایی صورت پذیرد.

ماده ۳- صدور انواع کارت‌های پرداخت با نام، اعم از کارت‌های برداشت و کارت‌های اعتباری، پیش از شناسایی کامل ارباب رجوع و ایجاد یا معرفی حساب متناظر در بانک، ممنوع است.

ماده ۴- فرایند شناسایی کامل ارباب رجوع برای صدور ابزارهای شناسایی، کارت‌های پرداخت، افتتاح انواع حساب برای اولین مراجعه ارباب رجوع به مؤسسه اعتباری ضرورت دارد. در صورت وجود اقلام اطلاعاتی مربوط به شناسایی کامل ارباب رجوع در مؤسسه اعتباری و دسترسی متمرکز به آن، نیازی به تکرار فرایند برای ارائه خدمات و محصولات فوق نیست و صرف تطبیق یکسانی هویت ارباب رجوع با مشخصات مشتری شناسایی شده کفایت می‌کند.

تبصره: ابزارهای شناسایی، کارت‌های پرداخت و سایر موارد مرتبط با این ماده باید صرفاً به ارباب رجوع و یا نماینده قانونی وی - پس از شناسایی اولیه - تحویل شوند.

ماده ۵- تطبیق هویت ارباب رجوع با اقلام اطلاعاتی شناسایی مشتری در مراجعات غیرحضوری از طریق ابزارهای شناسایی صورت می‌پذیرد.

ماده ۶ - شناسایی ارباب رجوع به صورت الکترونیکی در مواردی که وی از گواهی‌های امضای دیجیتال صادر شده توسط مرکز گواهی امضای دیجیتال بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای شناسایی اولیه و یا ارسال اسناد و مدارک لازم برای شناسایی کامل استفاده نماید، بلا مانع است.

ماده ۷- در انعقاد قرارداد، لازم است مشتری به طور کتبی به مؤسسه اعتباری تعهد دهد که هیچ شخصی غیر از وی، از ابزار شناسایی استفاده نخواهد کرد و در صورت بروز مشکل در این زمینه، تمامی مسئولیت‌ها متوجه مشتری است.

ماده ۸- انواع کارت‌های پرداخت بی‌نام نظیر کارت‌های هدیه و کارت‌های خرید بی‌نام مشمول ضوابط مربوط به وجه نقد، موضوع بند (ح) ماده (۱) آیین‌نامه است.

تبصره: شارژ مجدد انواع کارت‌های پرداخت بی‌نام و غیر قابل ردیابی و ایجاد این قابلیت بر روی کارت‌های مذکور، ممنوع است.

ماده ۹- خریدار اولیه انواع کارت‌های پرداخت بی‌نام باید جزو مشتریان بانک بوده و پیش از خرید، شناسایی شده باشد. مسئولیت تمامی تراکنش‌های انجام شده توسط کارت‌های مذکور بر عهده خریدار اولیه است.

ضوابط مربوط به روش‌های انجام تراکنش

ماده ۱۰- نصب هر گونه ابزار پذیرش برای فروشندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات، اعم از فیزیکی و مجازی، باید پس از احراز هویت پذیرنده کارت وفق مقررات مندرج در دستورالعمل چگونگی شناسایی مشتریان مؤسسات اعتباری و شناسایی کامل وی صورت پذیرد.

ماده ۱۱- واریز وجوه مربوط به تراکنش‌های کارت‌های پرداخت به حساب پذیرنده کارت، منحصراً از طریق حساب معرفی شده پذیرنده کارت نزد یکی از مؤسسات اعتباری امکان پذیر است.

ماده ۱۲- به هنگام نصب هر گونه ابزار پذیرش فیزیکی در محل پذیرنده کارت، اطلاعات و داده‌های زیر باید از پذیرنده اخذ شده و در سوابق داده‌ای ابزارهای پذیرش مؤسسه اعتباری یا ارائه دهنده خدمات پرداخت ثبت گردد:

۱- تصویر جواز کسب یا هر گونه مدرک دیگری که اهلیت پذیرنده را برای دریافت وجه اثبات نماید (برای اشخاص حقیقی) یا مدارک ثبتی (برای شخص حقوقی)؛

۲- نشانی کامل پستی (به همراه کد پستی) مطابق با جواز کسب یا مدارک ثبتی شخصیت حقوقی که باید با محل نصب ابزار پذیرش یکسان باشد.

ماده ۱۳- به هنگام نصب هر گونه ابزار پذیرش مجازی برای پذیرنده کارت لازم است اطلاعات و داده‌های زیر از پذیرنده اخذ شده و در سوابق داده‌ای ابزارهای پذیرش مؤسسه اعتباری یا ارائه دهنده خدمات پرداخت ثبت گردد:

۱- نشانی کامل پستی (به همراه کد پستی) محل فعالیت و حضور پذیرنده کارت (محل دفتر یا

محل که تجهیزات، سامانه‌ها و یا تجهیزات پردازش مجازی، مطابق با جواز کسب یا مدارک ثبتی شخصیت حقوقی در آنجا مستقر هستند) که باید با محل نصب ابزار پذیرش یکسان باشد.

۲- مشخصات و نشانی اینترنتی دقیق پذیرنده و مشخصات هویتی و محل میزبان وب سایت.

ماده ۱۴- در صورتی که ارباب رجوع متقاضی دریافت ابزارهای پذیرش فیزیکی یا مجازی متعدد باشد (از جمله در مواردی که یک شخص حقوقی متقاضی دریافت این ابزارها برای دفتر مرکزی، نمایندگی‌ها و شعب خود می باشد)، لازم است تکالیف مقرر در مواد ۱۱ و ۱۲ این دستورالعمل در مورد هر یک از ابزارهای مذکور به اجرا درآید.

ماده ۱۵- به هنگام نصب ابزار پذیرش کارت، اعم از فیزیکی یا مجازی، برای پذیرنده کارت باید اطلاعات زیر مطابق با اظهار پذیرنده کارت اخذ شده و در سوابق داده‌ای پذیرنده کارت نزد مؤسسه اعتباری یا ارایه دهنده خدمات پرداخت ثبت گردد:

۱ - سقف انفرادی هر تراکنش مالی؛

۲ - سقف گردش ماهانه هر یک از ابزارهای پذیرش.

ماده ۱۶- هر گونه تغییر در اطلاعات و داده‌های پذیرنده، اعم از تغییر مکان فیزیکی یا مجازی، تغییر ماهیت فعالیت و نظیر آن باید در اسرع وقت توسط پذیرنده کارت به اطلاع مؤسسه اعتباری یا ارایه دهنده خدمات پرداخت نصب‌کننده ابزار پذیرش رسیده و مؤسسات مزبور نیز مکلفند حداکثر ظرف مدت یک هفته نسبت به روزآوری اطلاعات و داده‌های مزبور در سامانه‌های اطلاعاتی خود اقدام نمایند. این مورد باید به روشنی در قراردادهای نصب ابزارهای پذیرش تصریح گردد.

ضوابط مربوط به مشخصات تراکنش‌های الکترونیکی

ماده ۱۷- صدور دستور پرداخت اعم از درون بانکی و بین بانکی، شامل دستور پرداخت‌های سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا) و سامانه پایاپای الکترونیکی (پایا) صرفاً با شناسایی صادرکننده دستور پرداخت امکان‌پذیر است.

ماده ۱۸- ارایه درخواست برداشت در سامانه پایاپای الکترونیکی (پایا) مستلزم شناسایی ذینفع و وجود حساب مقصد معتبر در مؤسسه اعتباری پذیرنده درخواست برداشت است.

ماده ۱۹ - شناسایی صادرکننده دستور پرداخت یا ارایه‌دهنده درخواست برداشت در مراجعات حضوری بر اساس مدارک مندرج در ضوابط شناسایی اولیه اشخاص موضوع ماده (۳) آیین‌نامه

صورت پذیرفته و در مراجعات غیرحضور و مجازی بر اساس معیارهای کنترلی متعارف ابزارهای شناسایی انجام می‌گیرد.

ماده ۲۰ - تراکنش‌های الکترونیکی برونخطی، نظیر تراکنش‌های کیف پول الکترونیکی، که بنا به ماهیت فناوری و ارزش مبادلات آنها، فاقد سوابق مربوط به جزئیات هر تراکنش در سامانه‌های بانکی است، همانند مبادلات نقدی بین اشخاص تلقی می‌گردند.

ماده ۲۱- موسسه اعتباری موظف است اطلاعات تراکنش‌ها را برابر ضوابط مذکور در آیین‌نامه مدت و طرز نگهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها مصوب یکهزار و یکصد و چهاردهمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۳/۲۵ شورای پول و اعتبار (موضوع بخشنامه شماره ۸۹/۸۰۲۲۳ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۵ بانک مرکزی و اصلاحات پس از آن) نگهداری نماید و تخلف از آن مشمول مجازات‌های مقرر در قانون و مقررات مبارزه با پولشویی می‌شود.

این دستورالعمل در ۲۱ ماده و ۳ تبصره در هشتمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

بسمه تعالی

دستورالعمل اجرایی مبارزه با پولشویی در صرافی ها

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای ماده ۷ قانون مبارزه با پولشویی (مصوب - دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی)، آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت ۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن، آیین نامه مستند سازی جریان وجوه در کشور موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۱۸۱۵/ت ۳۹۳۹۵ ه مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ هیات وزیران و همسویی با ضوابط و معیارهای بین المللی در زمینه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، " دستورالعمل اجرایی مبارزه با پولشویی در صرافی ها " به شرح زیر ابلاغ می شود:

تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می شود:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲؛
- ۳-۱- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت ۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن؛
- ۴-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل، که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش های معاملات مشکوک به مراجع ذیربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی).
- ۵-۱- صرافی: هر شرکت سهامی خاص و یا تضامنی که با اخذ مجوز از بانک مرکزی به عملیات خرید و فروش یا نقل و انتقال ارز به صورت نقدی، حواله ای و یا به واسطه کارگزاران خارج از کشور و یا به خرید و فروش مسکوک طلا و نقره اشتغال داشته باشد.
- ۶-۱- سقف مقرر: مبلغ یکصد و پنجاه میلیون ریال وجه نقد یا معادل آن به سایر ارزها و کالای گران بها. هیات وزیران در صورت نیاز، سقف مذکور را با توجه به شرایط اقتصادی کشور تعدیل خواهد نمود.
- ۷-۱- وجه نقد: هر گونه مسکوک و اسکناس و انواع چک هایی که نقل و انتقال آنها مستند نشده و غیر قابل ردیابی باشد، مانند چک های عادی در وجه حامل و سایر چک هایی که دارنده آن غیر ذی نفع اولیه باشد (از قبیل چک های پشت نویس شده توسط اشخاص ثالث، انواع چک پول، چک مسافرتی و ایران چک و موارد مشابه).
- ۸-۱- پولشویی: عبارت است از جرم پولشویی موضوع ماده ۲ قانون؛

- ۹-۱- معاملات و عملیات مشکوک : معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این معاملات و عملیات به منظور پولشویی و یا تامین مالی تروریسم انجام می شود.
- ۱۰-۱- ارباب رجوع (مشتری): هر شخص اعم از اصیل، وکیل یا نماینده قانونی که برای برخورداری از خدمات، انجام معامله و یا نقل و انتقال وجوه به صرافی مراجعه می نماید.
- ۱۱-۱- شناسایی ارباب رجوع: شناخت و تأیید هویت ارباب رجوع با استفاده از مستندات، پایگاه های اطلاعاتی و داده های مستقل، معتبر و قابل اتکا.
- ۱۲-۱- شناسه ملی اشخاص حقوقی: شماره منحصر به فردی که بر اساس تصویب نامه شماره ۱۶۱۶۹/ت ۳۹۲۷۱ هـ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ هیات وزیران به تمامی اشخاص حقوقی اختصاص می یابد.
- ۱۳-۱- شماره فراگیر اشخاص خارجی: شماره منحصر به فردی که مطابق تصویب نامه شماره ۱۶۱۷۳/ت ۴۰۲۶۶ هـ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ هیات وزیران به تمامی اتباع خارجی مرتبط با جمهوری اسلامی ایران توسط پایگاه ملی اطلاعات اتباع خارجی اختصاص می یابد.
- ۱۴-۱- سنا: سامانه نظارت بر ارز می باشد که در بانک مرکزی مستقر بوده و صرافی ها موظف هستند، تمام عملیات صرافی و اطلاعات مربوط به شناسایی مشتری را در این سامانه ثبت کنند.
- ۱۵-۱- وجه رایج: واحد پول ملی جمهوری اسلامی ایران که ریال می باشد.
- ۱۶-۱- حساب اختصاصی صرافی: حساب اختصاصی (ریالی یا ارزی) به نام صرافی است که عملیات مالی صرافی از طریق آن انجام می شود.

۱-۱۷- کد مشتری: شماره منحصر به فردی است که هر فرد برای عملیات در

صرافی می بایستی برای یک مرتبه از صرافی اخذ کند.

شناسایی ارباب رجوع

ماده ۲- کلیه صرافی‌ها موظفند پیش از ارائه خدمت به ارباب رجوع نسبت به شناسایی

وی به شرح زیر اقدام نمایند:

۲-۱- شناسایی شخص حقیقی ایرانی:

اطلاعات مورد نیاز جهت شناسایی مشتری حقیقی ایرانی عبارت است از:

نام و نام خانوادگی، شماره ملی، تاریخ تولد، نام پدر، شماره شناسنامه و محل تولد، و

نشانی کامل و کدپستی محل سکونت، شماره تلفن ثابت و همراه. صرافی‌ها موظفند

در کلیه عملیات صرافی پس از اخذ اطلاعات فوق از مشتری، و تطبیق آن با مندرجات

اصل کارت ملی وی نسبت به ثبت اطلاعات در سامانه سنا و درج آن در فاکتور مربوط

اقدام نموده و به امضای مشتری برساند.

۲-۲- شناسایی شخص حقیقی خارجی:

اطلاعات مورد نیاز جهت شناسایی مشتری حقیقی خارجی عبارت است از:

نام، نام خانوادگی، نام پدر یا جد، ملیت، شماره روادید، شماره گذرنامه، نشانی کامل و

کد پستی و آدرس محل سکونت یا اقامت در ایران و تلفن و شماره فراگیر اشخاص

خارجی.

صرافی ها موظفند در کلیه عملیات خود پس از اخذ اطلاعات فوق از مشتری حقیقی خارجی، و تطبیق آن با مندرجات اصل مدرک شناسایی نسبت به ثبت اطلاعات در سامانه سنا و درج آن در فاکتور مربوط اقدام نموده و به امضای مشتری برسانند. تبصره: در خصوص شخص حقیقی خارجی، گذرنامه معتبر کشور متبوع که دارای مجوز ورود و اقامت باشد یا کارت هویت و یا برگ آمایش اتباع خارجی معتبر، شناسه اختصاصی اتباع بیگانه مدارک شناسایی محسوب می شود.

۲-۳- شناسایی شخص حقوقی ایرانی:

اطلاعات مورد نیاز جهت شناسایی مشتری حقوقی ایرانی عبارت است از: نام، شماره ثبت، محل ثبت، شناسه ملی، کد اقتصادی، نشانی کامل و کد پستی اقامتگاه قانونی شخص حقوقی و تلفن. صرافی ها موظفند در کلیه عملیات صرافی پس از اخذ اطلاعات فوق از مشتری حقوقی، و تطبیق آن با مدارک معتبر نسبت به ثبت اطلاعات در سامانه سنا و درج آن در فاکتور مربوط اقدام نموده و به امضای نماینده شخص حقوقی برسانند. تبصره: مدارک شناسایی شخص حقوقی عبارت است از، اساسنامه، گواهی ثبت شرکت، آخرین روزنامه رسمی.

۲-۴- شناسایی شخص حقوقی خارجی:

اطلاعات مورد نیاز شناسایی مشتری حقوقی خارجی عبارت است از: نام، شماره ثبت، کشور و شهر محل ثبت، کد اقتصادی، نشانی کامل و کد پستی اقامتگاه قانونی شخص حقوقی، تلفن، مدارک مجوز فعالیت در ایران و شماره اختصاصی اشخاص خارجی. صرافی ها موظفند در کلیه عملیات صرافی پس از اخذ

اطلاعات فوق از مشتری حقوقی، و تطبیق آن با مدارک معتبر نسبت به ثبت اطلاعات در سامانه سنا و درج آن در فاکتور مربوط اقدام نموده و به امضای نماینده شخص حقوقی برسانند.

تبصره ۱- در صورتی که معامله بیش از سقف مقرر باشد لازم است مدارک شناسایی مشتری نیز از سوی صرافی اسکن گردد.

تبصره ۲- در خصوص کلیه اشخاص حقوقی اعم از ایرانی و خارجی لازم است علاوه بر اخذ و بایگانی اصل معرفی نامه معتبر، نماینده معرفی شده از سوی شخص حقوقی، برابر ضوابط مقرر در مورد اشخاص حقیقی مورد شناسایی قرار گیرد.

ماده ۳- در صورتی که مشتری با مراجعه به صرافی کد مشتری نداشته باشد قبل از تعریف مشتری در سامانه سنا باید جستجو از طریق شماره ملی (شخص حقیقی ایرانی) شناسه ملی (شخص حقوقی ایرانی) شماره گذرنامه یا شماره اختصاصی (اشخاص خارجی) انجام شود و در صورتی که اطلاعات ارباب رجوع در سیستم ثبت نشده بود، توسط صرافی تعریف شود.

ماده ۴- در عملیات حواله لازم است اظهارات مشتری در خصوص علت انجام حواله به همراه مستندات مربوط، در سامانه سنا ثبت گردد.

تبصره ۱- در صورتی که حواله خریداری شده توسط ارباب رجوع به منظور واردات باشد، صرافی موظف است نسبت به درج شماره ثبت سفارش در سامانه سنا اقدام نماید.

تبصره ۲- چنانچه مشخصات ارائه شده از سوی مشتری صحت نداشته و یا مدارک شناسایی وی، توسط صرافی جعلی تشخیص داده شود، صرافی موظف است مراتب را بلافاصله به عنوان گزارش معاملات مشکوک به واحد اطلاعات مالی گزارش دهد. در این موارد، ادامه خدمت به مشتری به مدت یک روز کاری از زمان ارسال گزارش به تاخیر می افتد. پس از مدت مذکور و در صورت رایحه حکم مراجع قضایی از سوی واحد

اطلاعات مالی به صرافی، اقدامات لازم بر اساس آن انجام می پذیرد و در غیر این صورت ارایه خدمت به مشتری بلامانع است.

مبادلات مالی در عملیات صرافی

ماده ۵- لازم است صرافی نسبت به راه اندازی دستگاه POS - ریالی مرتبط با حساب صرافی اقدام نماید.

تبصره: در صورت اعلام بانک مرکزی مبنی بر فراهم شدن امکان راه اندازی دستگاه POS - ارزی، راه اندازی دستگاه مذکور برای صرافی ها الزامی است.

ماده ۶- لازم است پرداخت هرگونه وجه نقد بالاتر از سقف مقرر به مشتری (اعم از تسویه معامله سفارش شده یا اعلام انصراف از سفارش یا قسمتی از آن توسط مشتری) از طریق واریز به حساب خود مشتری یا صدور چک صرفاً در وجه مشتری (بدون امکان حواله کرد) انجام شود. صرافی به هیچ عنوان امکان تهاتر اصل و یا مانده حساب مشتری با حسابهای غیر را ندارد.

گزارش دهی

ماده ۷- کلیه صرافی ها مکلفند در صورت مشاهده معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی و تامین مالی تروریسم، مراتب را بدون اطلاع ارباب رجوع، از طریق بخش گزارش معاملات مشکوک سامانه به واحد اطلاعات مالی ارسال کنند. گزارش های مزبور محرمانه تلقی شده و در صورت اطلاع ارباب رجوع، با متخلف برابر مقررات رفتار خواهد شد.

تبصره ۱ - فهرست برخی از معیارهای شناسایی معاملات و عملیات مشکوک از طریق بخش معاملات مشکوک سامانه ارسال می گردد. لازم است صرافی با مراجعه مستمر به سامانه آخرین وضعیت این فهرست را مورد بهره برداری قرار دهد.

تبصره ۲ - تشخیص متصدی مربوط در صرافی مبنی بر انجام معامله مشکوک، در درجه نخست اهمیت قرار دارد و معیارهای ارائه شده، صرفاً بخشی از این معیارها را در بر می گیرد.

ماده ۸ - ارسال گزارش معاملات مشکوک و نیز سایر گزارش‌هایی که صرافی موظف به ارسال آن به واحد اطلاعات مالی است، بیانگر هیچ‌گونه اتهامی به افراد نبوده و اعلام آن به واحد مذکور، افشای اسرار شخصی محسوب نمی‌گردد و در نتیجه هیچ اتهامی از این بابت متوجه گزارش‌دهندگان نخواهد بود.

ماده ۹ - کلیه صرافی‌ها مکلفند در تمامی معاملات بیش از سقف مقرر که ارباب رجوع وجه آن را به صورت نقدی پرداخت می نماید توضیحات ارباب رجوع را طبق فرم پیوست دریافت کرده، و نسبت به تکمیل فرم واريز نقدی بیش از سقف مقرر در سامانه اقدام نمایند.

تبصره - در صورتی که مشتری فرم مذکور را تکمیل نکرد و یا از ارائه اطلاعات جهت تکمیل آن توسط کارکنان ذی ربط صرافی استنکاف نمود، کارکنان صرافی وظیفه دارند تا وجوه مذکور را از مشتری پذیرفته؛ لیکن موارد را به قید تسریع به واحد اطلاعات مالی گزارش دهند.

ماده ۱۰ - در صورتی که توضیحات مشتری در مورد منشا وجوه نقد بیش از سقف مقرر، قانع کننده نباشد و یا به دلایل دیگری، ظن به پولشویی و تامین مالی تروریسم وجود داشته باشد صرافی موظف است نسبت به ارسال گزارش معاملات مشکوک به واحد اطلاعات مالی اقدام نماید.

ماده ۱۱- کلیه صرافی ها مکلفند هر شش ماه یکبار گزارشی در خصوص تمامی فعالیت های خود که به نحوی به این دستور العمل ارتباط پیدا می کند را به بانک مرکزی ارسال نمایند.

نگهداری سوابق

ماده ۱۲- کلیه صرافی ها مکلفند اطلاعات مربوط به سوابق معاملات و عملیات مالی را به صورت الکترونیکی در سامانه سنا ثبت نموده و مدارک مربوط به سوابق شناسایی ارباب رجوع، فاکتورها و سایر اسناد مرتبط با عملیات صرافی را به صورت فیزیکی و حداقل به مدت پنج سال بعد از پایان عملیات نگهداری نمایند.

تبصره- در صورت انحلال یا تصفیه صرافی نیز نگهداری اسناد تا پنج سال پس از ختم عملیات انحلال یا تصفیه ضرورت دارد.

ماده ۱۳- سوابق و مدارک موضوع این بخش باید به گونه ای ضبط و نگهداری شود که در صورت درخواست واحد اطلاعات مالی، اطلاعات درخواستی حداکثر ظرف مدت ۴ روز و مدارک و اسناد مورد درخواست نیز حداکثر ظرف مدت یک ماه به واحد اطلاعات مالی ارسال شود. مسئولیت جستجو و ارایه اسناد با صرافی است.

نحوه مراقبت از اشخاص

ماده ۱۴- کلیه صرافی ها مکلفند عملیات و معاملات اشخاصی را که اسامی آن ها از سوی واحد اطلاعات مالی به آن ها اعلام می شود، زیر نظر داشته و بر حسب دستورات صادره از سوی واحد اطلاعات مالی در خصوص آن ها اقدام نمایند.

دسترسی کارکنان به اسامی و مشخصات اشخاص

ماده ۱۵- کلیه صرافی ها مکلفند اسامی و مشخصات اشخاص موضوع ماده ۱۴ را در دسترس کارکنان ذی ربط خود که به ارائه خدمات به مشتریان می پردازند قرار دهند و با درج آن در نرم افزار خود، امکان صدور هشدارهای لازم را هنگام انجام معامله با این اشخاص فراهم آورند.

محرمانه بودن اطلاعات

ماده ۱۶- کلیه صرافی ها مکلفند اسامی و مشخصات اشخاص موضوع ماده ۱۴ را محرمانه تلقی نموده و آنها را تنها در اختیار کارکنان ذی ربط قرار دهند. در صورت افشا و هرگونه استفاده غیر مجاز از اطلاعات مذکور با متخلفین برابر قانون رفتار خواهد شد.

به روز رسانی

ماده ۱۷- کلیه صرافی ها مکلفند بلافاصله پس از دریافت اسامی و مشخصات اشخاص موضوع ماده ۱۴، نسبت به به روز رسانی فهرست قبلی اقدام نمایند به نحوی که فهرست این اشخاص، به همراه آخرین اصلاحات آن همواره در اختیار کارکنان ذی ربط قرار داشته باشد.

گزارش دهی موردی

ماده ۱۸- کلیه صرافی ها مکلفند در هر موردی که بر اساس ماده ۱۴ این دستورالعمل اقدام می نمایند، مراتب را فوراً به واحد اطلاعات مالی گزارش دهند.

آموزش کارکنان

ماده ۱۹- کلیه صرافی ها مکلفند قانون مبارزه با پولشویی، آیین نامه اجرایی آن و دستورالعمل های مربوط را به کارکنان خود آموزش دهند.

ماده ۲۰- کلیه صرافی ها مکلفند ترتیبات لازم برای شرکت کارکنان خود در دوره های آموزشی مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم که توسط بانک مرکزی یا دبیر خانه شورای عالی مبارزه با پولشویی برگزار می شود را فراهم نمایند.

این دستورالعمل در ۲۰ ماده و ۱۱ تبصره در دوازدهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۱۲ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجراست.

دستورالعمل لزوم رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در روابط کارگزاری و

شناسایی بانک‌های پوسته‌ای

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز در اجرای موثر ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن و نظر به ضرورت اتخاذ تدابیر احتیاطی لازم در برقراری و حفظ روابط کارگزاری توسط مؤسسات اعتباری ایرانی با بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خارجی؛ «دستورالعمل لزوم رعایت مقررات مبارزه با پولشویی در روابط کارگزاری و شناسایی بانک‌های پوسته‌ای» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می‌شود:

- ۱-۱ - بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۱-۲ - قانون: قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی)؛
- ۱-۳ - آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن؛
- ۱-۴ - مؤسسات اعتباری: بانک‌های ایرانی و شعب آن‌ها در داخل و خارج از کشور و مناطق آزاد و شعب بانک‌های خارجی در ایران (قلمرو اصلی و مناطق آزاد)؛

۵-۱- روابط کارگزاری: به ارائه خدمات بانکی از سوی یک بانک (بانک کارگزار) به بانک دیگر (بانک متقاضی) اطلاق می شود.

۶-۱- بانک پوسته ای (Shell bank): بانک پوسته ای به بانکی اطلاق می شود که دارای حضور فیزیکی (به معنای حضور مدیریت و بدنه اصلی آن) در قلمروی که در آن مجوز گرفته و به ثبت رسیده است، نبوده؛ و به هیچ گروه ارائه کننده خدمات مالی که تحت نظارت موثر و یکپارچه ای قرار دارد نیز وابسته نباشد. مدیریت و بدنه اصلی این قبیل بانکها، در قلمرو قضایی (کشورها و مناطق) دیگری مستقر است. معمولاً یک بانک پوسته ای - به غیر از یک نمایندگی ثبت شده - تشکیلات دیگری در کشوری که در آن به ثبت رسیده است، نداشته و نماینده آن فقط آدرسی را برای انجام امور حقوقی بانک مزبور در آن قلمرو قضایی (کشورها و مناطق) فراهم می آورد.

۷-۱- ریسک شهرت: احتمال بروز زیان در اثر از دست دادن حسن شهرت به دلایلی از جمله وضعیت نامطلوب مالی، تنزل رتبه اعتباری و یا از دست دادن اعتماد عمومی.

ماده ۲- موسسه اعتباری که قصد برقراری روابط کارگزاری با یک بانک خارجی را دارد باید بر اساس رویکرد ریسک محور، نسبت به جمع آوری اطلاعات کافی راجع به بانک مذکور اقدام نماید. موارد زیر از جمله اطلاعاتی است که باید جمع آوری شده، مورد بررسی قرار گیرند.

❖ اطلاعات مربوط به مالکیت و مدیریت بانک خارجی (شامل ساختار مالکیت و مدیریت آن، سهامداران، مدیران و ...);

❖ زمینه های اصلی فعالیت؛

❖ محل استقرار؛

❖ دستورالعمل ها و رویه های داخلی بانک برای مبارزه با پولشویی (به خصوص رویه های شناسایی مشتریان) و عنوان واحد مسئول مبارزه با پولشویی در آن بانک؛

❖ هدف از افتتاح حساب مزبور (در صورتی که موسسه اعتباری، بانک کارگزار باشد)؛

❖ هویت هر شخص ثالث دیگری که از خدمات بانک کارگزار استفاده خواهد کرد (در صورتی که موسسه اعتباری، بانک کارگزار باشد)؛

❖ وضعیت نظارتی و مقررات بانکی در کشور متبوع بانک خارجی؛

❖ وضعیت ریسک شهرت و رعایت کامل مقررات مبارزه با پولشویی در بانک خارجی.

تبصره ۱: در صورتی که پیش از ابلاغ این دستورالعمل، موسسه اعتباری اقدام به برگزاری روابط کارگزاری با یک بانک خارجی نموده باشد لازم است تکالیف مقرر در این ماده را در مورد آنها نیز به اجرا درآورد.

تبصره ۲: بانک مرکزی نسبت به تهیه و ابلاغ پرسشنامه تفصیلی مربوط، اقدامات لازم را به عمل می آورد. در برقراری روابط کارگزاری، لازم است پرسشنامه مذکور توسط موسسه اعتباری تکمیل شده و برای بررسی، به بانک مرکزی ارسال شود.

ماده ۳ - موسسه اعتباری موظف است در صورتی که با یک بانک خارجی، روابط کارگزاری برقرار می کند نسبت به ارائه خدماتی که منجر به نگهداری یا انتقال وجوه مرتبط با پولشویی یا تامین مالی تروریسم می شود، احتیاطهای لازم را به عمل آورد.

ماده ۴ - موسسات اعتباری که قصد برقراری روابط کارگزاری با بانکهای خارجی را دارند باید نسبت به موارد ذیل، اطمینان حاصل نمایند.

۱- کشور محل استقرار بانک خارجی دارای قوانین و مقررات مناسب در زمینه مبارزه با

پولشویی بوده و آنها را به شیوه ای مناسب، عملیاتی کرده باشد.

۲- بانک طرف رابطه کارگزاری به مقررات موجود عمل کرده، سوء شهرت حاکی از

نقض مقررات نداشته و مشمول موضوع ماده ۳۲ آیین نامه نباشد.

تبصره: برقراری هرگونه رابطه کارگزاری با بانکهای پوخته ای ممنوع است. در صورتی که موسسه اعتباری دارای رابطه کارگزاری با بانک پوخته ای باشد و یا در صورت عدم تحقق شرایط مذکور در این ماده، موسسه اعتباری باید در اسرع وقت اقدام به قطع رابطه با آن بانک نموده و مراتب را به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۵ - بانک مرکزی باید اقدام به ایجاد بانک اطلاعاتی از اسامی بانکهای پوخته ای و کشورها و مناطق پرخطر از نظر پولشویی نماید. تمامی موسسات اعتباری موظفند قبل از برقراری روابط

کارگزاری، نسبت به استعلام از این پایگاه اقدام نمایند. استعلام از این پایگاه، رافع مسئولیت موسسه اعتباری در انجام بررسی‌های لازم و شناسایی دقیق بانک خارجی نمی باشد.

ماده ۶ - فهرست مناطق پرخطر از نظر پولشویی و مناطقی که امکان ثبت بانک پوسته ای در آنها وجود دارد و نیز تمهیدات نظارتی لازم توسط بانک مرکزی اعلام می شود. موسسه اعتباری موظف است قبل از برقراری روابط کارگزاری با بانک خارجی، اطمینان یابد بانک مذکور، در این مناطق قرار ندارد. در صورت استقرار بانک مزبور در یکی از این مناطق، موسسه اعتباری باید ضمن اعلام مراتب به بانک مرکزی، دقت و مراقبت لازم را در انجام تراکنش‌های مالی با آن بانک به عمل آورد. تبصره: به طور کلی مناطق جهان به سه گروه اصلی تقسیم می شوند:

۱- مناطق با ریسک زیاد:

در برقراری روابط کارگزاری با این مناطق، موسسه اعتباری باید کنترل‌های مضاعفی را به عمل آورد.

۲ - مناطق با ریسک متوسط:

در برقراری روابط کارگزاری با این مناطق، موسسه اعتباری باید کنترل‌های کافی به عمل آورد.

۳ - مناطق با ریسک کم:

در برقراری روابط کارگزاری با این مناطق، موسسه اعتباری باید کنترل‌های معمول را اعمال نماید.

این دستورالعمل در ۶ ماده و ۴ تبصره در هشتمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

دستورالعمل شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای بند ج از ماده ۷ قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی) و فصل‌های دوم و سوم آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و همچنین در اجرای ماده ۴۳ آیین‌نامه مذکور مبنی بر تهیه دستورالعمل تشخیص عملیات و معاملات مشکوک، «دستورالعمل شناسایی معاملات مشکوک و شیوه گزارش دهی» به شرح زیر ابلاغ می‌شود:

تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می‌شود:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی، مصوب ۱۳۸۶؛

۳-۱- آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی، مصوب ۱۳۸۸؛

۴-۱- موسسه اعتباری: بانک (اعم از بانک ایرانی و شعبه و نمایندگی بانک خارجی مستقر در جمهوری اسلامی ایران)، موسسه اعتباری غیربانکی، تعاونی اعتبار، صندوق قرض الحسنه، شرکت لیزینگ، شرکت سرمایه‌پذیر و سایر اشخاص حقوقی که به امر واسطه‌گری وجوه اقدام می‌نمایند.

تبصره: موسسه اعتباری شامل شعبه و نمایندگی مستقر در مناطق آزاد تجاری-

صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران نیز می‌شود.

۱-۵- مشتری (ارباب رجوع):

- شخص حقیقی یا حقوقی که در موسسه اعتباری دارای حساب بوده و یا به نفع او یا به نمایندگی از سوی او، حساب بانکی به نام وی افتتاح شود؛
- هر شخص حقیقی یا حقوقی که طرف مقابل موسسه اعتباری (و یا ذینفع یا ذینفعان) در رابطه با دیگر خدمات بانکی و اعتباری است و از ناحیه وی ممکن است ریسک‌های مختلف به ویژه ریسک‌های شهرت و عملیاتی متوجه موسسه اعتباری شود.

۱-۶- خدمات بانکی و اعتباری: به انواع خدماتی که توسط موسسه اعتباری به مشتری ارائه می‌شود، اطلاق می‌گردد. خدمات بانکی و اعتباری به دو نوع «خدمات غیر پایه» و «خدمات پایه» — به شرح زیر- تقسیم می‌شود.

۱-۶-۱- خدمات غیر پایه: به خدماتی اطلاق می‌شود که ارائه آن‌ها به مشتری، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات به وی نیست و یا به ارتباط مشتری با موسسه اعتباری استمرار نمی‌بخشد. ارائه این خدمات به مشتری، فقط مستلزم شناسایی اولیه وی توسط موسسه اعتباری و به شرح مذکور در این دستورالعمل است. موارد ذیل از جمله مصادیق خدمات غیر پایه است:

- حواله وجوه؛
 - انجام هرگونه دریافت و پرداخت؛
 - خرید و فروش ارز اعم از نقدی، حواله ای، چک مسافرتی ارزی و موارد مشابه؛
 - صدور انواع چک‌های بانکی و چک‌های بین بانکی (چک رمزدار) و پرداخت چک.
- ۱-۶-۲- خدمات پایه: خدمات بانکی و اعتباری که طبق مقررات، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات توسط موسسه اعتباری می‌باشد و ارائه آن به مشتری موجب می‌شود تا وی برای اخذ خدمات مکرر و متمادی به موسسه اعتباری مراجعه کند. موارد ذیل از جمله مصادیق این نوع خدمات می‌باشد:

- افتتاح انواع حساب‌های بانکی؛
- اعطای تسهیلات و عملیات لیزینگ؛

- عملیات اعتبارات اسنادی؛
- صدور انواع ضمانتنامه‌های بانکی و ظهر نویسی؛
- خرید دین، وصول یا تنزیل اسناد تجاری و بانکی (از جمله بروات، چک و سفته) و ظهرنویسی آنها؛
- اجاره صندوق امانات؛
- صدور انواع کارت دریافت و پرداخت.

۷-۱- معاملات و عملیات مشکوک: معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این عملیات و معاملات به منظور پولشویی و یا تامین مالی تروریسم انجام می‌شود.

تبصره - قراین و شواهد منطقی عبارت است از شرایط و مقتضیاتی که یک انسان متعارف را در مورد منشاء مال و سپرده‌گذاری یا سایر عملیات یک شخص (حقیقی، حقوقی)، به شک و تردید می‌اندازد.

۸-۱- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش‌های معاملات مشکوک به مراجع ذی ربط را به عهده دارد (به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی).

۹-۱- سامانه جمع‌آوری گزارش معاملات مشکوک: سامانه‌ای است مستقر در واحد اطلاعات مالی که به منظور جمع‌آوری گزارش‌های معاملات مشکوک به پولشویی و تامین مالی تروریسم و اطلاعات مربوط به آنها از سازمان‌های مشمول قانون، طراحی و راه‌اندازی شده است.

۱۰-۱- شورا: شورای عالی مبارزه با پولشویی؛

۱۱-۱- دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی.

گزارش دهی

ماده ۲- تمامی کارکنان موسسه اعتباری موظفند در صورت مشاهده معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی و تامین مالی تروریسم، مراتب را بدون اطلاع ارباب رجوع، به شخص یا واحد مسئول مبارزه با پولشویی در موسسه خود اطلاع دهند. گزارش‌های مزبور محرمانه تلقی شده و در صورت اطلاع ارباب رجوع، با متخلف برابر مقررات رفتار خواهد شد.

ماده ۳- کارکنان ذی‌ربط در موسسه اعتباری وظیفه دارند تا گزارش‌های خود را به واحد مبارزه با پولشویی آن موسسه ارسال کنند تا واحد مزبور، آن‌ها را به واحد اطلاعات مالی ارسال نماید.

ماده ۴- واحد مبارزه با پولشویی موسسه اعتباری موظف است هنگام ظن به انجام پولشویی توسط مشتری، اعم از اینکه مشتری متقاضی برخورداری از خدمات پایه یا غیرپایه باشد، نسبت به ارسال گزارش به واحد اطلاعات مالی اقدام نماید.

تبصره ۱: فهرست برخی از معیارهای شناسایی معاملات مشکوک به طور مستمر در پایگاه اطلاع رسانی دبیرخانه به نشانی www.iranaml.ir به روز رسانی می‌شود. موسسه اعتباری باید با مراجعه مستمر به پایگاه مزبور، آخرین وضعیت این فهرست را استخراج و مورد بهره برداری قرار دهد.

تبصره ۲: تشخیص متصدی مربوط در موسسه اعتباری مبنی بر انجام معامله مشکوک، در درجه نخست اهمیت قرار دارد و معیارهای ارائه شده در پایگاه‌های مذکور، صرفاً بخشی از این معیارها را در بر می‌گیرد.

ماده ۵- موسسه اعتباری موظف است برای سطوح مختلف ساختاری خود (شعبه، سرپرستی، و ...)، معیارهای متناسبی را برای تشخیص معاملات مشکوک تدوین و به آن‌ها ابلاغ نماید.

ماده ۶- ارسال گزارش معاملات مشکوک و نیز سایر گزارش‌هایی که موسسه اعتباری موظف به ارسال آن به واحد اطلاعات مالی است، بیانگر هیچ‌گونه اتهامی به افراد نبوده و اعلام آن به واحد مذکور، افشای اسرار شخصی محسوب نمی‌گردد و در نتیجه هیچ اتهامی از این بابت متوجه گزارش‌دهندگان نخواهد بود.

ماده ۷- واحد مبارزه با پولشویی در هر موسسه اعتباری موظف است علاوه بر ارسال گزارش معاملات مشکوک به واحد اطلاعات مالی (گزارش‌های معمول)، اقدام به ارسال گزارش معاملات مشکوکی نماید که از طریق تطبیق اطلاعات واحدهای مختلف موسسه اعتباری با یکدیگر حاصل شده است.

ماده ۸- چنانچه موسسه اعتباری در ارائه گزارشی غیر از گزارش معاملات مشکوک، با مورد مشکوکی مواجه شود، لازم است علاوه بر ارائه گزارش مذکور؛ گزارش معامله مشکوک را نیز تهیه و به مراجع ذی ربط ارائه کند.

ماده ۹- واحد مبارزه با پولشویی موسسه اعتباری موظف است گزارش معاملات مشکوک را از طریق سامانه جمع‌آوری گزارش معاملات مشکوک و حداکثر تا پایان همان روز کاری برای واحد اطلاعات مالی ارسال نماید. در صورتی که دسترسی به سامانه مذکور از طرف واحد اطلاعات مالی برای موسسه اعتباری فراهم نشده باشد موسسه باید با مراجعه به پایگاه اینترنتی دبیرخانه و اخذ نسخه چاپی گزارش معاملات مشکوک و تکمیل آن، فرم چاپ شده را از طریق پست سفارشی برای واحد اطلاعات مالی ارسال نماید.

ماده ۱۰- به منظور تسریع در رسیدگی به گزارش‌ها، شخص یا واحد مبارزه با پولشویی در موسسه اعتباری باید از اختیارات و دسترسی‌های لازم و کافی در موسسه اعتباری برخوردار باشد و انجام تحقیقات و گزارش از سوی آن‌ها و ارائه آن‌ها به مراجع ذی ربط نباید منوط به تایید و تصویب مراجع دیگری باشد.

ماده ۱۱- موسسه اعتباری موظف است پس از دریافت شناسه کاربری سامانه جمع‌آوری گزارش معاملات مشکوک، نسبت به حفاظت از آن دقت لازم را داشته باشد. بدیهی است با توجه به محرمانه بودن اطلاعات این سامانه، در صورت افشا و هرگونه استفاده غیر مجاز با متخلفین برابر قانون رفتار می‌شود.

ماده ۱۲- موسسه اعتباری موظف است با بررسی روزانه سامانه جمع‌آوری گزارش معاملات مشکوک، نسبت به پاسخگویی به استعلامات مندرج در آن حداکثر تا پایان همان روز کاری اقدام و اطلاعات مورد نیاز را در قالب تعیین شده و از طریق سامانه ارسال نماید.

آموزش کارکنان

ماده ۱۳- موسسه اعتباری موظف است برای کلیه کارکنان ذی ربط در موسسه اعتباری، آموزش‌های عمومی و برای کارکنان حوزه‌های تخصصی نیز آموزش‌های تخصصی مربوط را طراحی کرده، به اجرا درآورد و سوابق حضور کارکنان در دوره‌های مذکور را در سوابق آموزشی کارکنان ثبت و نگهداری نماید.

نگهداری سوابق مشتریان و معاملات

ماده ۱۴- موسسه اعتباری مکلف است مدارک مربوط به گزارش‌های معاملات مشکوک را طبق «آیین‌نامه مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر بانک‌ها» (موضوع بخشنامه شماره ۸۹/۸۰۲۲۳ مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۵ بانک مرکزی) حفظ و مراقبت نماید.

گستره شمول دستورالعمل

ماده ۱۵- این دستورالعمل برای تمامی شعب و نمایندگی بانک‌ها و موسسات اعتباری خارجی در کشور، موسسات اعتباری واقع در مناطق آزاد تجاری- صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و واحدهای بانکی ایرانی (شعب و نمایندگی) در خارج از کشور نیز لازم الاجرا می باشد.

این دستورالعمل در ۱۵ ماده و ۴ تبصره در هشتمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجراست.

مصوبه شورای عالی بورس و اوراق بهادار: در راستای حمایت از حقوق و منافع سرمایه‌گذاران و ساماندهی و توسعه بازار اوراق بهادار و نظر به ضرورت نظارت عالیه بر امور و با هدف اجرای مفاد بند ۱ ماده ۴ و بندهای ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۸، ۱۹ ماده ۷ قانون بازار اوراق بهادار مقرر گردید سازمان بورس و اوراق بهادار مؤسساتی را از بین مؤسسات حسابرسی به‌عنوان مؤسسات حسابرسی معتمد برای استفاده اشخاص حقوقی تعیین نماید.

دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار

مصوب جلسه ۱۳۸۶/۵/۸ و اصلاحیه‌های مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۷ و ۱۳۹۲/۰۴/۳۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار

در اجرای بیست و چهارمین مصوبه شورای عالی بورس و اوراق بهادار مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۲۳، این دستورالعمل تحت عنوان دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار که از این پس به اختصار دستورالعمل نامیده می‌شود در تاریخ ۱۳۸۶/۵/۸ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسیده و در تاریخ های ۱۳۹۰/۱۱/۱۷ و ۱۳۹۲/۰۴/۳۱ اصلاح شد.

فصل اول: تعریف اصطلاحات

ماده ۱

اصطلاحات و واژه‌هایی که در این دستورالعمل به کار رفته است دارای معانی زیر می‌باشد:

۱- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار است که به موجب ماده ۵ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری

اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ تشکیل شده است و از این پس به اختصار سازمان نامیده می‌شود.

۲- جامعه: جامعه حسابداران رسمی ایران است که به موجب ماده واحده قانون استفاده از خدمات

تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی مصوب ۱۳۷۲ تشکیل گردیده

است که از این پس به اختصار جامعه نامیده می‌شود.

۳- کمیته: منظور کمیته‌ای است که مطابق ماده ۳ این دستورالعمل تشکیل می‌شود.

۴- موسسه حسابرسی معتمد: موسسه حسابرسی معتمد سازمان است که بر اساس ضوابط این

دستورالعمل مورد پذیرش قرار می‌گیرد و در فهرست موسسات حسابرسی معتمد سازمان درج

می‌شود.

فصل دوم: پذیرش موسسات حسابرسی معتمد

ماده ۲

هر موسسه حسابرسی عضو جامعه می‌تواند با احراز شرایط زیر، پس از موافقت سازمان در فهرست موسسات حسابرسی معتمد قرار گیرد:

- ۱- از مدت عضویت آن در جامعه حداقل یک سال گذشته باشد.
- ۲- حداقل دارای سه شریک باشد و هر یک از شرکای موسسه حداقل ۱۰ گزارش حسابرسی صورتهای مالی را طی سه سال قبل از تاریخ درخواست امضا کرده باشند. همچنین حداقل ۳ نفر از شرکای موسسه باید حداقل ۱۰ گزارش حسابرسی صورتهای مالی را طی سه سال اخیر در موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش امضا کرده باشند.
- ۳- هیچ یک از شرکای موسسه نباید مالکیت بیش از ۵۱ درصد سهم‌الشرکه را دارا باشند.
- ۴- موسسه باید به تایید جامعه از سیستم کنترل داخلی مطلوب برخوردار باشد.
- ۵- تعداد کارکنان حرفه‌ای تمام وقت موسسه نباید کمتر از ۱۵ نفر باشد.
- ۶- موسسه حسابرسی باید دارای کارکنان حرفه‌ای تمام وقت متناسب با حجم فعالیت خود بوده و ترکیب کارکنان آن از نظر رده‌های حرفه‌ای مختلف مطابق ضوابط و مقررات جامعه از جمله مقررات آیین‌نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط اعضای جامعه و دستورالعملهای اجرایی آن، به تشخیص کمیته جوابگویی حفظ کیفیت کار حسابرسی باشد. همچنین تعداد کارکنان حرفه‌ای موسسه با سابقه کار حسابرسی زیر ۲ سال بعد از اخذ مدرک کارشناسی نباید از ۴۰ درصد مجموع کارکنان حرفه‌ای آن تجاوز کند.
- ۷- اسامی کارکنان آن به طور منظم در فهرست بیمه و فهرست مالیات موسسه حسابرسی درج شود.
- ۸- امتیاز موسسه حسابرسی از نقطه نظر (الف) کنترل کیفیت در سطح موسسه (احراز شرایط موسسه حسابرسی عضو جامعه) و (ب) کنترل کیفیت سطح کار حسابرسی (اجرای کار حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای)، که از طرف جامعه اعلام می‌شود از حد نصاب امتیاز در نظر گرفته شده توسط هیئت مدیره سازمان برای موسسات حسابرسی معتمد، کمتر نباشد.

۹- موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش و شرکا و مدیران آن فاقد سابقه تخلفات و تنبیه‌های انضباطی موضوع بندهای ۳ تا ۶ ماده ۳۶ اساسنامه جامعه (مصوب شهریور ۱۳۷۸ و اصلاحات بعدی) باشند یا حداقل یک سال از زمان پایان دوره تعلیق یا دوره محکومیت آنها سپری شده باشد. همچنین در صورت دارا بودن سابقه تخلفات و تنبیه‌های انضباطی موضوع بندهای ۳ تا ۷ ماده ۱۶ این دستورالعمل، دوره محکومیت آنها سپری شده باشد.

۱۰- شرکاء و مدیران موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش، جزء شرکاء و مدیران متخلف موسسات حسابرسی حذف شده از فهرست موسسات حسابرسی معتمد نباشند.

تبصره ۱. ملاک درج نام موسسه حسابرسی در فهرست موسسات حسابرسی معتمد، تاریخ صدور موافقتنامه سازمان مبنی بر پذیرش موسسه حسابرسی به عنوان موسسه حسابرسی معتمد است.

تبصره ۲. موسسات حسابرسی پس از پذیرش به عنوان موسسات حسابرسی معتمد، همواره باید حد نصاب امتیاز کنترل کیفیت در سطح موسسه و کار حسابرسی (موضوع بند ۸ این ماده) را کسب کنند، در غیر این صورت از فهرست موسسات حسابرسی معتمد حذف خواهند شد.

تبصره ۳. در مواردی که شریک یا مدیر موسسه، امضا کننده گزارش حسابرسی یا مسئول کار موضوع تخلف نباشد، مشمول بند ۱۰ این ماده نخواهد بود.

تبصره ۴. سازمان حسابرسی - که تنها سازمان حسابرسی دولتی محسوب می‌شود - جزء موسسات حسابرسی معتمد سازمان شناخته می‌شود. شرکا یا مدیران در این دستورالعمل، به مدیران مسئول کار در سازمان حسابرسی نیز اطلاق می‌گردد.

تبصره ۵. کلیه موسسات حسابرسی که به موجب مقررات قبلی جزء موسسات حسابرسی معتمد سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده‌اند، به عنوان موسسه حسابرسی معتمد سازمان پذیرفته می‌شوند، و حداکثر ظرف یک سال از تاریخ تصویب این دستورالعمل مهلت دارند وضعیت خود را با شرایط مقرر در این ماده تطبیق دهند.

تبصره ۶. بنا به دستور رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، جامعه ظرف ۳۰ روز از تاریخ صدور رای قطعی و نهایی توسط هیئت عالی انتظامی، نتایج آراء صادره در خصوص موسسات حسابرسی معتمد و موسسات حسابرسی متقاضی پذیرش را به سازمان اعلام می‌نماید.

تبصره ۷. در مواردی که شرکای موسسات حسابرسی معتمد از این موسسات حسابرسی جدا شوند و موسسه حسابرسی جدید تاسیس نمایند، موسسه حسابرسی جدید از محدودیت موضوع بند ۱ این ماده مستثنی است، مشروط به این که حداقل دو نفر از شرکای موسسه حسابرسی به مدت بیش از یک سال جزء شرکای قبلی موسسات حسابرسی معتمد باشند.

تبصره ۸. در صورتی که موسسات حسابرسی معتمد موجود، برنامه مشخصی برای توسعه و افزایش تعداد شرکا داشته باشند، با تایید سازمان تا ۲ سال از تاریخ تصویب این ماده مهلت دارند تا حدنصاب مقرر در بند ۳ این ماده را احراز نمایند.

ماده ۳

در راستای اجرای این دستورالعمل، کمیته‌ای متشکل از ۵ نفر حسابدار رسمی دارای حداقل ۵ سال سابقه مدیر ارشد حسابرسی به انتخاب هیئت مدیره سازمان تشکیل می‌شود. از ۵ عضو کمیته، یک عضو به پیشنهاد جامعه و تایید هیئت مدیره سازمان، یک عضو به پیشنهاد سازمان حسابرسی و تایید هیئت مدیره سازمان و سه عضو دیگر نیز به طور مستقیم توسط هیئت مدیره سازمان انتخاب خواهند شد. نحوه انجام وظایف و اداره جلسات آن در چارچوب مفاد این دستورالعمل، به موجب دستورالعمل اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد کمیته به تصویب هیئت مدیره سازمان می‌رسد.

ماده ۴

موسسات حسابرسی متقاضی پذیرش به عنوان موسسات حسابرسی معتمد باید تقاضای پذیرش خود را مطابق فرمهایی که توسط سازمان برای این منظور طراحی می‌شود، به همراه اسناد و مدارک مورد نیاز برای اثبات احراز شرایط پیش‌بینی شده در ماده ۲ این دستورالعمل و همچنین اطلاعات مشروحه زیر به سازمان تسلیم کنند:

الف - فهرست تمام اشخاصی که ظرف سه سال قبل از ارائه درخواست پذیرش برای آنها خدمات حسابرسی انجام داده و گزارش حسابرسی صادر کرده و همچنین مشتریانی که برای آنها خدمات تخصصی و حرفه‌ای غیر حسابرسی، ارائه نموده‌اند، با ذکر مشخصات سهامداران عمده آنها
ب - فهرست قراردادهای حسابرسی، مشاوره‌ای و سایر خدمات حرفه‌ای و تخصصی در جریان،
پ - صورت ریز ساعات رسیدگی و حق‌الزحمه قراردادها بر حسب خدمات حسابرسی و خدمات تخصصی و حرفه‌ای غیر حسابرسی برای هر یک از اشخاص طی دو سال اخیر،
ت - بیانیه سیاستهای کنترل کیفیت موسسه در خصوص خدمات حسابرسی و خدمات تخصصی و حرفه‌ای غیر حسابرسی،

ث - فهرست تمام کارکنان حرفه‌ای موسسه حسابرسی با ذکر خلاصه مشخصات و سوابق مورد تایید جامعه.

ج - سایر اطلاعات مربوط به ارائه خدمات حسابرسی به مشتریان که بنا به تشخیص سازمان برای حفظ منافع عمومی و حمایت از سرمایه‌گذاران ضروری باشد، و

چ - تاییدیه جامعه مبنی بر احراز شرایط موسسات حسابرسی عضو جامعه، و نداشتن سابقه تخلف و محکومیت به شرح بند ۹ ماده ۲ این دستورالعمل.

تبصره ۱. ارائه بیانیه سیاستهای کنترل کیفیت موسسه برای موسسات حسابرسی عضو جامعه، متعاقب صدور دستورالعمل جامعه، حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب دستورالعمل مزبور الزامی است.

تبصره ۲. کلیه موسسات حسابرسی معتمد موظفند طی نامه‌ای، به جامعه مجوز لازم را اعطا نمایند تا در صورت درخواست اطلاعات مورد نیاز سازمان طبق این دستورالعمل در خصوص موسسات حسابرسی معتمد، اطلاعات مذکور از سوی جامعه در اختیار سازمان قرار گیرد. همچنین موسسات حسابرسی معتمد موظفند رونوشتی از نامه مذکور را همزمان به سازمان ارسال نمایند.

تبصره ۳. اطلاعات دریافتی موضوع این ماده از مؤسسات حسابرسی متقاضی پذیرش توسط سازمان جزء اطلاعات محرمانه تلقی خواهد شد.

ماده ۵

سازمان باید تقاضای موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش را همراه با اسناد و مدارک مربوط، ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ دریافت، جهت بررسی و تصمیم‌گیری به دبیرخانه کمیته ارسال کند. دبیرخانه کمیته نیز باید موضوع را حداکثر ظرف ۱۵ روز پس از تکمیل مدارک در جلسه کمیته مطرح کند و تصمیمات کمیته در خصوص رد یا قبول تقاضای پذیرش موسسه حسابرسی (با ذکر دلایل در صورت رد تقاضا) را ظرف حداکثر ۱۰ روز پس از تاریخ تشکیل جلسه به سازمان گزارش نماید.

ماده ۶

چنانچه سازمان یا دبیرخانه کمیته، فرمهای تقاضای تکمیل شده و مدارک ارسالی را برای پذیرش موسسه حسابرسی متقاضی ناقص تشخیص دهد، باید موضوع را ظرف مدت دو هفته به ترتیب از تاریخ ثبت درخواست در سازمان یا ارسال به دبیرخانه کمیته، به موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش اعلام کند.

ماده ۷

سازمان باید بر اساس تصمیمات کمیته، موافقت یا عدم موافقت خود را با پذیرش موسسه حسابرسی متقاضی (با ذکر دلایل در صورت رد تقاضا) حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ کسب نظر کمیته، به موسسه حسابرسی مذکور اعلام نماید.

تبصره. در صورتی که موسسه حسابرسی متقاضی پذیرش نسبت به رد تقاضای خود اعتراض نماید، کمیته موظف است ظرف ۱۵ روز از تاریخ دریافت اعتراض، آن را بررسی و نتیجه را به سازمان گزارش نماید و سازمان نیز باید ظرف ۱۰ روز از تاریخ کسب نظر کمیته، تصمیم نهایی خود را به موسسه حسابرسی اعلام کند.

ماده ۸

موسسات حسابرسی معتمد پس از پذیرش و قبل از درج نام آنها در فهرست موسسات حسابرسی معتمد، باید طی تعهدنامه‌ای، رعایت کلیه مفاد این دستورالعمل را تعهد نمایند.

تبصره. موسسات حسابرسی معتمد باید لزوم ارسال مکاتبات، اطلاعات و مستندات موضوع این دستورالعمل به سازمان را در قراردادهای حسابرسی با شرکت مورد حسابرسی پیش‌بینی نمایند.

ماده ۹

موسسات حسابرسی معتمد مکلفند در گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی که طبق اصول و ضوابط حسابرسی و با رعایت قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ تهیه می‌شود نسبت به صورتهای مالی سالانه و میان‌دوره‌ای ۶ ماهه رسیدگی شده، درباره موارد زیر صریحاً اظهار نظر نمایند:

الف - رعایت استانداردهای حسابداری در تهیه و ارائه صورتهای مالی اساسی و واداشتهای توضیحی صورتهای مالی مزبور،

ب - رعایت ضوابط و مقررات سازمان، و

پ - عدم رعایت قوانین و مقررات تجاری، مالیاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت واحد مورد رسیدگی.

تبصره ۱. موسسات حسابرسی معتمد سازمان در چارچوب استانداردهای حسابرسی مکلفند علاوه بر اظهار نظر حرفه‌ای خود نسبت به صورتهای مالی سالانه، نسبت به سایر موارد مقرر در دستورالعمل اجرائی ماده ۴۵ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، در گزارش‌های حسابرس مستقل و بازرس قانونی یا به صورت گزارش جداگانه یا ویژه برای استفاده سازمان نیز اظهار نظر کنند.

تبصره ۲. چک لیست رعایت مجموعه مقررات سازمان، باید از طریق سازمان با همکاری جامعه و سازمان حسابرسی تهیه شود و در اختیار موسسات حسابرسی معتمد قرار گیرد.

تبصره ۳. سازمان باید کلیه بخشنامه‌ها و مقررات مربوطه را کتباً یا از طریق سایت اینترنتی رسمی خود در اختیار جامعه، سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی معتمد قرار دهد.

تبصره ۴. سازمان محتوای اطلاعات مورد نیاز خود از گزارش‌های ویژه موسسات حسابرسی معتمد را تعیین خواهد نمود و این موسسات موظفند بر اساس آن اقدام نمایند.

فصل سوم: اشخاص حقوقی مشمول حسابرسی موضوع این دستورالعمل

ماده ۱۰

اشخاص حقوقی زیر مکلفند حسابرس مستقل و بازرس قانونی خود را از میان سازمان حسابرسی یا موسسات حسابرسی عضو جامعه که در فهرست موسسات حسابرسی معتمد درج شده‌اند، و از توانایی لازم متناسب با اندازه شرکت برخوردار هستند، انتخاب نمایند:

الف- شرکتهای ثبت شده نزد سازمان یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار یا بازارهای خارج از بورس،

ب شرکتهای فرعی شرکتهای ثبت شده نزد سازمان یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار یا بازارهای خارج از بورس

پ شرکتهای سهامی عام با عرضه عمومی،

ت نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران شامل شرکتهای کارگزاری،

شرکتهای سرمایه گذاری، صندوقهای سرمایه گذاری، شرکتهای تأمین سرمایه، صندوقهای بازنشستگی، شرکتهای هلدینگ، بورسها، بازارهای خارج از بورس، شرکت های سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، و

ث حسابرسی طرحهایی که متقاضی انتشار عمومی اوراق مشارکت مشمول ثبت نزد سازمان هستند.

تبصره ۱. ضوابط تشخیص شرکتهای فرعی با توجه به استانداردهای حسابداری تعیین می شود.

تبصره ۲. مؤسسات حسابرسی و شرکا یا مدیران مسئول کار حسابرسی هر یک از اشخاص حقوقی فوق مجاز نیستند بعد از گذشت ۴ سال متوالی، مجدداً سمت حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت مذکور را بپذیرند. پذیرش مجدد حسابرسی اشخاص مذکور پس از سپری شدن حداقل ۲ سال از پایان دوره ۴ ساله مزبور مجاز است. ضمناً در صورت خروج شرکا یا مدیران از مؤسسه قبلی، شریک یا مدیر مسئول کار در دوره ۴ سال قبل، نمی تواند تا ۲ سال با حضور به عنوان شریک یا مدیر در مؤسسه حسابرسی دیگر سمت مزبور را قبول کند. شروع این مهلت از تاریخ تصویب این دستورالعمل خواهد بود.

تبصره ۳: بمنظور تعیین توانایی مؤسسات حسابرسی معتمد متناسب با اندازه شرکتهای، سازمان موظف است تا بهمن ماه هر سال نسبت به طبقه بندی مؤسسات حسابرسی معتمد اقدام نموده و نتایج را اعلام نماید. تبصره ۴: معیارهای تعیین اندازه شرکتهای، توسط سازمان اعلام می گردد و مؤسسات حسابرسی معتمد مکلف هستند بر اساس طبقه مؤسسه و معیارهای اعلام شده توسط سازمان، اقدام به پذیرش کار حسابرسی نمایند.

تبصره ۵. موسساتی که حداقل دارای ۲۰ شریک بوده و هیچ یک از شرکا بیش از ۲۰ درصد سهم الشرکه را دارا نباشند، بر اساس ضوابطی که سازمان تعیین می نماید می توانند شرایط مقرر در تبصره ۲ این ماده را با تغییر تیم رسیدگی کننده و شرکای مسئول کار احراز نمایند.

فصل چهارم: نظارت بر مؤسسات حسابرسی معتمد

در راستای حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران و با هدف ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار و همچنین حصول اطمینان از رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای و مفاد این دستورالعمل، سازمان به شرح زیر بر کار حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی معتمد نظارت مستمر دارد:

الف کمیته مجاز است به منظور حصول اطمینان از احراز شرایط مورد نظر در این دستورالعمل توسط مؤسسات حسابرسی متقاضی پذیرش و حفظ شرایط مذکور پس از پذیرش توسط مؤسسات حسابرسی معتمد و همچنین حصول اطمینان از رعایت مقررات سازمان، حاکم بر فعالیت مؤسسات حسابرسی معتمد، با مؤسسات حسابرسی و جامعه مکاتبه و از آنها اطلاعات، اسناد و مدارک درخواست نماید. سازمان می‌تواند در صورت لزوم، در چارچوب موارد فوق راساً یا از طریق کار گروه کنترل کیفیت جامعه به محل مؤسسات حسابرسی مراجعه و از آنها بازرسی کند.

ب کنترل کیفیت پرونده حسابرسی اشخاص حقوقی مشمول حسابرسی موضوع این دستورالعمل، به منظور اعمال نظارت حرفه‌ای بر کار مؤسسات حسابرسی معتمد عضو جامعه و سازمان حسابرسی به ترتیب از طریق کار گروه کنترل کیفیت جامعه و کمیته کنترل کیفیت سازمان حسابرسی صورت می‌گیرد. در جامعه و سازمان حسابرسی برای موارد ارجاعی از سوی سازمان یک کمیته کنترل کیفیت ویژه مرکب از پنج نفر حسابدار رسمی، با امکان حضور ۲ نماینده از سوی سازمان تشکیل شود.

پ در مواردی که کمیته موضوع ماده ۳ مستقیماً، یا بنا به اطلاع واحدهای نظارت سازمان و یا بر اساس شکایات واصله نسبت به گزارش حسابرسی، به مواردی حاکی از عدم رعایت استانداردهای حسابرسی و سایر اصول و ضوابط حرفه‌ای یا هرگونه سوال و ابهامی در این خصوص برخورد نماید، موضوع را کتباً به جامعه یا سازمان حسابرسی حسب مورد اطلاع داده تا پرونده و مدارک حسابرسی در ارتباط با شرکت مزبور ظرف مهلت ۳۰ روز توسط کار گروه یا کمیته کنترل کیفیت یاد شده در بند ب این ماده رسیدگی و نتیجه به سازمان گزارش شود.

تبصره ۱. بنا به دستور رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، جامعه گزارش امتیازات کنترل کیفیت در سطح موسسه و سطح کار حسابرسی هر سال را بر حسب امتیاز کسب شده از کل امتیاز حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به سازمان اعلام می‌نماید و در مواردی که موسسه حسابرسی معتمد طی سال، شرایط مقرر در این دستورالعمل را از دست دهد، همزمان نام موسسه حسابرسی را با ذکر مورد (موارد) به اطلاع سازمان می‌رساند.

تبصره ۲. بنا به دستور رئیس شورای عالی بورس و اوراق بهادار، جامعه نتیجه ارزیابی‌های خود در خصوص رعایت آیین‌نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط مؤسسات حسابرسی معتمد در هر سال را تا آخر فروردین ماه سال بعد به سازمان ارسال می‌نماید.

تبصره ۳. مهلت مقرر در بند پ ، در شرایط خاص با ذکر دلیل به درخواست جامعه یا سازمان حسابرسی تا ۳۰ روز دیگر نیز قابل تمدید خواهد بود. در صورت عدم اعلام نتیجه ظرف مهلت مقرر در این ماده، موارد اعلام شده از سوی کمیته موضوع ماده ۳ قطعی تلقی خواهد شد.

ماده ۱۲

بر اساس ماده ۳۱ اساسنامه جامعه، حداقل تناوب کنترل کیفیت در سطح موسسه (احراز شرایط موسسه حسابرسی معتمد)، کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی (در اجرای کار حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای) و ارزیابی رعایت آیین‌نامه سقف مجاز ارائه خدمات حرفه‌ای توسط موسسات حسابرسی معتمد هر سال یکبار می‌باشد.

فصل پنجم: استقلال

ماده ۱۳

موسسات حسابرسی معتمد در خصوص حفظ استقلال حرفه‌ای، علاوه بر ضوابط آیین رفتار حرفه‌ای جامعه یا سازمان حسابرسی حسب مورد، ملزم به رعایت موارد زیر می‌باشند:

الف- موسسه حسابرسی معتمد (شامل موسسه، شرکا، مدیران یا حسابداران رسمی آن) مجاز نیست در سرمایه و منافع واحد مورد رسیدگی شریک و سهام بوده، یا با واحد مزبور معاملات بازرگانی و انتفاعی داشته یا همزمان با ارائه خدمات حسابرسی مستقل و بازرس قانونی به یک صاحبکار (۱) خدمات مالی و حسابداری، (۲) مشاوره مدیریت مالی و مالیاتی، (۳) طراحی و پیاده‌سازی سیستم، (۴) ارزیابی سهام، (۵) خدمات حسابرسی داخلی، (۶) سایر خدماتی که کمیته تعیین می‌کند، ارائه نماید و یا از طرف آن واحد وکالت حضور در جلسات هیئت مدیره داشته باشد. همچنین گزارش موسسه حسابرسی معتمد در صورت عدم رعایت این ضابطه، معتبر نیست و به نفع واحد مزبور قابل استناد نخواهد بود.

تبصره ۱. در صورتی که موسسه حسابرسی معتمد قبل از انتخاب، عهده‌دار ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستمهای مالی به صاحبکار شده باشد، باید ضمن اعلام مراتب به سازمان (قبل از شروع عملیات حسابرسی) و رعایت دقیق اصول و ضوابط حرفه‌ای، به گونه‌ای عمل کند که به صلاحیت حرفه‌ای و استقلال وی خدشه وارد نشود.

تبصره ۲. در صورتی که موسسه حسابرسی معتمد به شرکتی، خدمات طراحی سیستم حسابداری ارائه نماید، پذیرش حسابرسی صاحبکار مزبور دو سال بعد از استقرار و راه‌اندازی کامل سیستم مزبور مجاز خواهد بود.

تبصره ۳. موسسه حسابرسی معتمد مجاز نیست تا دو سال از تاریخ نقل و انتقال سهام شرکتی که قیمت‌گذاری آن را به عهده داشته است، حسابرسی آن شرکت را بپذیرد.

ب موسسه حسابرسی معتمد و شرکای آن، همسر و اشخاص تحت ولایت، وصایت و قیمومت شرکای مذکور، مدیران، سرپرستان و حسابرسان ارشد موسسه مجاز نیستند در هیچ یک از واحدهای مورد رسیدگی موسسه حسابرسی معتمد، مدیر یا سهامدار باشند.

تبصره ۱. موسسات حسابرسی معتمد موضوع این دستورالعمل مکلفند لیست اسامی شرکتهای مورد حسابرسی را که به شرح فوق جهت حفظ استقلال، حق دارا بودن سهام آن را ندارند، تحت عنوان فهرست رعایت استقلال تهیه و به سازمان ارائه نمایند.

تبصره ۲. موسسه حسابرسی معتمد در صورتی که در مراحل بعدی به عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی یک شرکت پذیرفته شده در بورس انتخاب شود، باید نام و مشخصات شرکت جدید را در فهرست رعایت استقلال اعلام کند تا کلیه شرکاء، مدیران، سرپرستان و حسابرسان ارشد در صورت دارا بودن سهام آن شرکت حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به فروش سهام خود در آن شرکت اقدام کنند.

پ موسسات حسابرسی معتمد نباید تا ۳ سال حسابرسی شرکتهایی را بپذیرند که مدیران و شرکای آن موسسات قبلاً در آن شرکتها شاغل بوده‌اند. همچنین موسسات حسابرسی معتمد مجاز نیستند تا ۳ سال حسابرسی شرکتهایی را بپذیرند که شرکای آن موسسه حسابرسی قبلاً به عنوان مدیر و سرپرست ارشد در موسسات حسابرسی و یا در سازمان حسابرسی مسئولیت انجام حسابرسی آن شرکتها را عهده‌دار بوده‌اند.

ماده ۱۴

در صورتی که اشخاص حقوقی موضوع ماده ۱۰ این دستورالعمل حسابرس مستقل و بازرس قانونی انتخابی را قبل از پایان چهار سال متوالی تغییر دهند باید مراتب را با ذکر دلیل به اطلاع سازمان برسانند. شروع اولین دوره این مهلت از تاریخ تصویب این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۵

تحصیل بیش از ۲۵ درصد درآمدهای مؤسسه حسابرسی معتمد از یک صاحبکار یا گروه صاحبکار خاص در یک سال مالی مجاز نیست.

فصل ششم: ضمانت اجرایی

ماده ۱۶

مؤسسات حسابرسی معتمد در صورت عدم رعایت مفاد این دستورالعمل و سایر ضوابط و مقررات حاکم بر فعالیت آنها، به پیشنهاد کمیته و بر اساس موارد پیش‌بینی شده در جدول پیوست با تایید سازمان مشمول اقداماتی به شرح زیر خواهند بود:

۱. تذکر با درج در پرونده

۲. اخطار با درج در پرونده
 ۳. عدم پذیرش کار و قرارداد جدید
 ۴. عدم امکان تصدی سمت شریک و مدی در مؤسسات حسابرسی معتمد تا یکسال
 ۵. عدم امکان تصدی سمت شریک و مدی در مؤسسات حسابرسی معتمد برای بیش از یکسال
 ۶. حذف از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد تا مدت یکسال
 ۷. حذف از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد برای بیش از یکسال
- تبصره ۱. اقدامات انضباطی سایر مراجع ذیصلاح از جمله جامعه، مانع از اجرای اقدامات مقرر در این ماده نمی‌شود.
- تبصره ۲. آرای انضباطی ردیف‌های ۱ و ۲ این ماده، علاوه بر موسسه، به شرکای متخلف نیز تسری یافته و در سوابق آنها درج می‌گردد.
- تبصره ۳: آرای انضباطی صادره حسب مورد به نحو مقتضی از طریق سایت رسمی سازمان به اطلاع عموم می‌رسد.
- تبصره ۴: شرکای مؤسسات حسابرسی که به دلیل کیفیت گزارش‌ها طبق ردیف ۷ این ماده از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد حذف شده‌اند نمی‌توانند تا سپری شدن حداقل ۲ سال از تاریخ حذف، به عنوان شریک در مؤسسات معتمد سازمان فعالیت نمایند.

فصل هفتم: سایر مقررات

ماده ۱۷

مؤسسات حسابرسی معتمد باید علاوه بر رعایت ضوابط و مقرراتی که در مورد تشکیل، اداره و نحوه فعالیت مؤسسات حسابرسی توسط سازمان، جامعه و سایر مراجع ذیصلاح وضع می‌شود، مقررات این دستورالعمل را نیز رعایت کنند.

ماده ۱۸

مؤسسات حسابرسی معتمد باید هرگونه تغییر در شرکاء و مدیران خود را ظرف مدت یک ماه کتبیاً به سازمان اعلام نمایند. سازمان پس از بررسی تغییر ترکیب شرکاء و مدیران موسسه حسابرسی معتمد، نسبت به تداوم درج نام موسسه حسابرسی در فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد یا حذف آن از فهرست مزبور تصمیمات لازم را اتخاذ خواهد کرد.

تبصره ۱. مؤسسات حسابرسی معتمد نمی‌توانند شرکاء و مدیران مؤسسات حسابرسی که از فهرست مؤسسات حسابرسی معتمد حذف شده‌اند، را حداقل برای مدت محکومیت بعنوان شریک یا مدیر

حسابرسی بکار گیرند. بکارگیری مجدد این افراد بعنوان شریک یا مدیر حسابرسی با پیشنهاد کمیته و تایید هیئت مدیره سازمان انجام می شود.

تبصره ۲. در صورت ورود شریک جدید، موسسه مکلف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ثبت صورتجلسه مجمع در روزنامه رسمی، مشخصات و سوابق شریک جدید را به همراه تاییدیه جامعه مبنی بر نداشتن سابقه تخلف و محکومیت به شرح بند ۹ ماده ۲ این دستورالعمل را جهت بررسی در کمیته به سازمان ارسال نماید. در هر صورت تا زمانی که شریک جدید مورد تایید سازمان قرار نگرفته است، نمی تواند گزارشهای مربوط به اشخاص ماده ۱۰ این دستورالعمل را امضا نماید.

تبصره ۳. شریک یا مدیر جدید باید حداقل ۱۰ گزارش حسابرسی صورتهای مالی طی ۲ سال اخیر امضا نموده باشد.

تبصره ۴. در صورتی که تعداد شرکا به یک شریک کاهش یابد، نام موسسه از فهرست موسسات حسابرسی معتمد حذف خواهد شد. همچنین در صورتی که تعداد شرکا به دو شریک کاهش یابد، موسسه حداکثر ۶ ماه از تاریخ صورتجلسه مجمع خروج شریک فرصت دارد تا نسبت به تکمیل حداقل تعداد شرکا اقدام نماید؛ در غیر اینصورت نام موسسه از فهرست موسسات حسابرسی معتمد حذف خواهد شد.

تبصره ۵. در صورت تغییر مکرر شرکا یا در صورتیکه موسسه طی ۲ سال به مدت ۹ ماه غیرمتوالی دارای کمتر از سه شریک باشد، مشمول آرای انضباطی موضوع ماده ۱۶ دستورالعمل خواهد شد.

ماده ۱۹

در صورتیکه موسسه حسابرسی معتمد به مدت دو سال متوالی ه پنج شرکت مشمول ماده ۱۰ این دستورالعمل را حسابرسی ننماید از فهرست موسسات حسابرسی معتمد سازمان حذف خواهد شد. موسسه مذکور حداقل پس از گذشت یکسال از تاریخ حذف، می تواند درخواست پذیرش مجدد ارائه نماید.

ماده ۲۰

مؤسسات حسابرسی معتمد باید رونوشت نامه ارسال گزارشهای خود در خصوص حسابرس مستقل و بازرس قانونی، بررسی اجمالی صورتهای مالی میاندوره ای، حسابرسی اطلاعات مالی آتی و افزایش سرمایه مربوط به اشخاص حقوقی مشمول حسابرسی طبق این دستورالعمل را در تاریخ صدور آن به سازمان ارائه کنند.

ماده ۲۱

مؤسسات حسابرسی معتمد باید اطلاعات درخواستی توسط سازمان به شرح زیر را به طریقی که سازمان اعلام می نماید ارسال نمایند:

- الف- اطلاعات موضوع ماده ۴ دستورالعمل در خصوص وضعیت فعالیت مؤسسه و شرکای آن را برای دوره‌های شش ماهه اول و دوم سال، به ترتیب حداکثر تا پایان مهرماه هر سال و فروردین ماه سال بعد
- ب- فهرست بیمه و مالیات شهریور و اسفندماه هر سال
- ج- صورتهای مالی سالانه حسابرسی شده مؤسسه
- د- گزارش حسابرس و صورتهای مالی شرکت‌های مورد رسیدگی ثبت شده نزد سازمان و شرکت‌های فرعی و وابسته آنها

ماده ۲۲

در صورت تغییر حسابرس مستقل و بازرس قانونی، مؤسسه حسابرسی معتمد جانشین موظف است طبق آیین‌نامه رفتار حرفه‌ای با حسابرس قبلی مکاتبه و دلایل تغییر حسابرس و بازرس قانونی را اعلام نموده و نتیجه را به سازمان اطلاع دهد.

ماده ۲۳

این دستورالعمل در ۲۳ ماده و ۳۹ تبصره و یک پیوست در تاریخ ۱۳۸۶/۰۵/۸ به تصویب شورای عالی بورس رسید و در تاریخ ۹۰/۱۱/۱۷ و ۱۳۹۲/۰۴/۳۱ اصلاح شد و جایگزینی آیین‌نامه ضوابط مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران (مصوب جلسه ۱۳۸۰/۱۲/۲۰ شورای بورس) و ضوابط مؤسسات حسابرسی و بازرسان قانونی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران (مصوب ۱۳۷۸/۳/۳ شورای بورس) گردید.

دستورالعمل مؤسسات حسابرسى معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار
جدول شماره ۱ تطبيق تخلفات مؤسسات حسابرسى معتمد و شركا و

مدیران آنها با اقدامات مقرر در ماده ۱۶ دستورالعمل

ردیف	اقدامات		تذکر با درج در پرونده	اخطار با درج در پرونده	عدم پذیرش کار و قرارداد جدید	حذف موسسه از فهرست تا یکسال	ممنوعیت تصدی سمت شریک و مدی تا یکسال	حذف موسسه از فهرست برای بیش از یکسال	ممنوعیت تصدی سمت شریک /مدی برای بیش از یکسال
	موارد تخلف								
۱	عدم رعایت حدنصاب مقرر برای سهم‌الشرکه هر شریک	ماده ۲ بند ۳							
۲	عدم برخورداری از سیستم کنترل داخلی مطلوب	ماده ۲ بند ۴							
۳	عدم رعایت حداقل کارکنان حرفه‌ای	ماده ۲ بند ۵							
۴	عدم تطبیق رده‌های حرفه‌ای کارکنان با ضوابط جامعه	ماده ۲ بند ۶							
۵	عدم رعایت سقف مجاز ارائه خدمات	ماده ۲ بند ۶							
۶	عدم رعایت حد نصاب ۴۰ درصد کارکنان با سابقه کمتر از ۲ سال	ماده ۲ بند ۶							
۷	نامناسب بودن ترکیب کارکنان حرفه‌ای مؤسسه	ماده ۲ بند ۶							
۸	عدم درج منظم اسامی کارکنان در لیست بیمه و یا لیست مالیات	ماده ۲ بند ۷							
۹	عدم کسب حدنصاب امتیاز کنترل کیفیت	ماده ۲ بند ۸ تبصره ۲							
۱۰	عدم تطبیق شرایط موسسه با شرایط مقرر در تبصره ۵ دستورالعمل ظرف مهلت تعیین شده	ماده ۲ تبصره ۵							
۱۱	اعمال تنبیه‌های انضباطی توسط جامعه	ماده ۲- تبصره ۶							
۱۲	عدم امضای تعهدنامه	ماده ۸							

ردیف	موارد تخلف	اقدامات	تذکر با درج در پرونده	اخطار با درج در پرونده	عدم پذیرش کار و قرارداد جدید	حذف موسسه از فهرست تا یکسال	ممنوعیت تصدی سمت شریک و مدی تا یکسال	حذف موسسه از فهرست برای بیش از یکسال	ممنوعیت تصدی سمت شریک /مدی برای بیش از یکسال
۱۳	عدم اتخاذ تدابیر لازم جهت ارسال مکاتبات، اطلاعات و مستندات موضوع این دستورالعمل به سازمان، در قراردادهای حسابرسی با شرکت مورد رسیدگی	ماده ۸- تبصره							
۱۴	عدم توجه به رعایت ضوابط و مقررات سازمان در انجام رسیدگیها و اظهارنظر	ماده ۹							
۱۵	پذیرش سمت حسابرس مستقل و بازرس قانونی یک صاحبکار برای بیش از ۴ سال مالی متوالی	ماده ۱۰ تبصره ۲							
۱۶	پذیرش مجدد حسابرسی اشخاصی که ۴ دوره حسابرس آن بوده‌اند پیش از سپری شدن حداقل ۲ سال	ماده ۱۰ تبصره ۲							
۱۷	عدم رعایت الزامات سازمان درخصوص پذیرش کار حسابرسی متناسب با طبقه موسسه و اندازه شرکت	ماده ۱۰ تبصره ۴							
۱۸	عدم رعایت ضوابط سازمان در چرخش کارها	ماده ۱۰ تبصره ۵							
۱۹	عدم همکاری با کمیته یا سازمان در زمینه ارائه اطلاعات، اسناد و مدارک درخواستی و بازرسی موسسه	ماده ۱۱ بند الف							
۲۰	ممانعت از انجام وظایف نمایندگان کمیته یا کار گروه کنترل کیفیت و عدم ارائه پرونده‌ها، اطلاعات و مدارک مورد نیاز به آنها	ماده ۱۱ بند ب							
۲۱	عدم رعایت الزامات مربوط به حفظ استقلال حرفه‌ای	ماده ۱۳							
۲۲	عدم رعایت فاصله زمانی مقرر در دستورالعمل برای ارائه خدمات حسابرسی و سایر خدمات حرفه‌ای غیرمجاز	ماده ۱۳							

ردیف	اقدامات	تذکر با درج در پرونده	اخطار با درج در پرونده	عدم پذیرش کار و قرارداد جدید	حذف موسسه از فهرست تا یکسال	ممنوعیت تصدی سمت شریک /مدی برای بیش از یکسال	حذف موسسه از فهرست برای بیش از یکسال	ممنوعیت تصدی سمت شریک و مدی تا یکسال
۳۵	عدم رعایت استانداردها در گزارشهای حسابرسی							
۳۶	سایر موارد							

جدول شماره ۲ تطبیق تخلفات مدیران/شرکای مؤسسات حسابرسی معتمد با اقدامات مقرر در ماده ۱۶ دستورالعمل

اقدامات	تذکر با درج در پرونده	اخطار با درج در پرونده	عدم امکان تصدی سمت شریک و مدیر در مؤسسات معتمد تا یکسال	عدم امکان تصدی سمت شریک و مدیر در مؤسسات معتمد بیش از یکسال
دریافت تذکر با درج در پرونده توسط موسسه				
دریافت اخطار با درج در پرونده توسط موسسه				
دریافت ۳ تذکر با درج در پرونده توسط شریک				
دریافت ۳ اخطار با درج در پرونده طی ۲ سال توسط شریک				
دریافت ۲ اخطار با درج در پرونده طی ۲ سال از اتمام دوره محکومیت قبلی مبنی بر عدم امکان سمت شریک و مدیر در مؤسسات معتمد				
دریافت ۶ اخطار با درج در پرونده توسط شریک				

*: در صورتی که تذکر و اخطار بدلیل عدم رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای یا عدم رعایت استانداردها در گزارشهای حسابرسی باشد حسب مورد به مدیران/شرکای متخلف و در سایر موارد به اعضای هیئت‌مدیره موسسه تسری می‌یابد.

سازمان بورس و اوراق بهادار

منشور فعالیت حسابرسی داخلی

شرکت سهامی عام نمونه

پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران

شرکت نمونه سهامی عام

منشور فعالیت حسابرسی داخلی

در اجرای ماده ۱۰ دستورالعمل کنترل‌های داخلی برای ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، منشور فعالیت حسابرسی داخلی شرکت نمونه (سهامی عام) در تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۳ شامل ۱۰ ماده و ۵ تبصره به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و از تاریخ تصویب، لازم‌الاجراست.

ماموریت و دامنه عملیات

ماده (۱): ماموریت واحد حسابرسی داخلی، ارایه خدمات اطمینان‌دهی و مشاوره‌ای مستقل و بی‌طرفانه، به منظور ارزش‌افزایی و بهبود عملیات شرکت می‌باشد. حسابرسی داخلی با ایجاد رویکردی منظم و روشمند به شرکت کمک می‌کند که برای دستیابی به اهداف خود، اثربخشی فرآیندهای راهبری، مدیریت ریسک و کنترل را ارزیابی نموده و بهبود بخشد.

ماده (۲): دامنه عملیات واحد حسابرسی داخلی باید به نحوی تعیین شود که شبکه فرآیندهای راهبری، مدیریت ریسک و کنترل که توسط مدیریت شرکت^۱ طراحی و ارایه شده است، در موارد زیر اطمینان فراهم آورد:

- ۱ ریسک‌ها به نحو مناسب شناسایی و مدیریت می‌شوند،
- ۲ در مواقع لزوم، تعامل با گروه‌های مختلف راهبری شرکت به نحو مناسب وجود دارد،
- ۳ اطلاعات مالی، مدیریتی و عملیاتی با اهمیت شرکت، درست، قابل اعتماد و به موقع می‌باشد،
- ۴ فعالیت‌های کارکنان مطابق با خط مشی‌ها، استانداردها، رویه‌ها، قوانین و مقررات می‌باشد،
- ۵ تحصیل منابع به صرفه می‌باشد، از منابع کارا و اثربخش استفاده می‌شود، و منابع به نحو مناسب حفاظت می‌شود،
- ۶ برنامه‌ها، طرح‌ها و اهداف شرکت قابل تحقق است،
- ۷ کیفیت و بهبود مستمر در فرآیندهای کنترلی شرکت ترویج می‌شود،
- ۸ موضوعات قانونی و حقوقی با اهمیت موثر بر شرکت، به نحو مناسب شناسایی می‌شود و مورد توجه قرار می‌گیرند.

اختیارات

ماده (۳): هیئت مدیره در چارچوب مسئولیت‌های واحد حسابرسی داخلی، به آن اختیار می‌دهد که:

- ۱ امکان دسترسی نامحدود به کلیه اسناد و مدارک، دارایی‌ها، کارکنان و مشاهده فرآیندهای شرکت و شرکت‌های فرعی داشته باشد،
 - ۲ به کمیته حسابرسی دسترسی داشته باشد،
 - ۳ منابع مالی و انسانی مورد نیاز را جذب کرده و موضوعات، دامنه‌ی عملیات و روش‌های دستیابی به اهداف حسابرسی داخلی را تعیین و اجرا نماید،
 - ۴ خدمات خاص مورد نیاز برای ایفای مسئولیت‌ها و آموزش کارکنان حسابرسی خود را حسب نیاز از داخل یا خارج از شرکت کسب نماید،
- ماده (۴):** هیئت مدیره کلیه کارکنان را در قبال ارایه اسناد، مدارک و اطلاعات درست و به موقع در قبال حسابرسی داخلی موظف و پاسخگو می‌داند. همچنین هیئت مدیره، واحد حسابرسی داخلی را مسئول حفاظت از اسناد، مدارک، اطلاعات و اسرار شرکت و شرکت‌های فرعی که بنا به موقعیت کاری به آنها دسترسی پیدا می‌کند، می‌داند.

ماده (۵): مدیر حسابرسی داخلی و کارکنان واحد حسابرسی داخلی مجاز به انجام موارد زیر نیستند:

- ۱ انجام هرگونه وظایف اجرایی در شرکت و شرکت‌های فرعی،
- ۲ ایجاد و یا تصویب تراکنش‌های حسابداری خارج از واحد حسابرسی داخلی،
- ۳ هدایت فعالیت‌های سایر کارکنان شرکت مگر تا میزانی که آنان برای کمک به تیم حسابرسی داخلی تخصیص داده شده اند،
- ۴ حسابرسی فعالیت‌هایی را که خود قبلاً در آن مسئولیت اجرایی داشته‌اند،
- ۵ انجام سایر اعمالی که استقلال و بی‌طرفی آنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

^۱ منظور از مدیریت شرکت در این منشور، هیئت مدیره و مدیرعامل می‌باشد.

شرکت نمونه سهامی عام منشور فعالیت حسابرسی داخلی

مسئولیت‌ها

ماده (6): اهم مسئولیت‌های واحد حسابرسی داخلی به شرح زیر است:

- ۱ تدوین برنامه انعطاف‌پذیر سالانه حسابرسی داخلی با استفاده از روش‌شناسی متناسب مبتنی بر ریسک، شامل هرگونه ریسک یا ملاحظات کنترلی مورد نظر مدیریت شرکت، و پیشنهاد آن به کمیته‌ی حسابرسی جهت بررسی (قبل از تصویب توسط هیئت مدیره)،
تبصره 1: برنامه سالانه حسابرسی داخلی با در نظر گرفتن اولویت‌ها حداقل باید شامل برنامه ارزیابی و بهبود تحقق اهداف راهبردی شرکت، اثربخشی فرآیندهای نظام راهبری، مدیریت ریسک، کنترل‌های داخلی، حفاظت از دارایی‌ها، رعایت قوانین، مقررات و الزامات، و شاخص‌های بهره‌وری و سلامت اطلاعات مالی و غیرمالی با اهمیت و معاملات عمده شرکت باشد.
- ۲ **تبصره 2:** وظایف مدیر و کارکنان حسابرسی داخلی، نافی وظایف مدیران و کارکنان سایر بخش‌های سازمانی در قبال مواردی همچون اثربخشی نظام راهبری، مدیریت ریسک، کنترل‌های داخلی و رعایت قوانین و مقررات نمی‌باشد.
- ۳ اجرای برنامه سالانه مصوب هیئت مدیره شامل هرگونه وظایف و پروژه‌های مورد درخواست مدیریت شرکت و کمیته حسابرسی،
بررسی و ارزیابی مستمر اثربخشی سیستم کنترل‌های داخلی، گزارش نتایج به کمیته حسابرسی و هیئت‌مدیره و پیگیری روش‌های بهبود سیستم کنترل‌های داخلی،
- ۴ حفظ ترکیب نیروی انسانی دارای دانش، تجربه و مهارت کافی و مدارک رسمی حرفه‌ای متناسب طبق الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار، برای اجرای مطلوب مفاد این منشور و تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی مناسب،
تبصره: اغلب با توجه به اهداف و مسئولیت‌های واحد حسابرسی داخلی، تیم حسابرسی داخلی در مجموع باید از دانش، تجربه و مهارت‌های متنوع (در حوزه‌های مختلفی مانند دانش مالی، فناوری اطلاعات، سیستم‌ها و همچنین دانش خاص عملیات اصلی شرکت) برخوردار باشد.
- ۵ استقرار برنامه ارزیابی کیفیت برای کسب اطمینان از عملکرد مناسب حسابرسی داخلی،
- ۶ انجام خدمات مشاوره‌ای علاوه بر خدمات اطمینان‌دهی حسابرسی داخلی برای کمک به مدیریت شرکت در دستیابی به اهداف شرکت،
- ۷ ارزشیابی و ارزیابی ادغام یا تلفیق فعالیت‌ها و ایجاد یا تغییر در خدمات، فرآیندها، عملیات و فرآیندهای کنترلی، متناسب با شرایط ایجاد، استقرار یا توسعه آن‌ها،
- ۸ ارائه گزارش‌های دوره‌ای منظم (و در صورت نیاز گزارش‌های موردی) در خصوص خلاصه نتایج حاصل از فعالیت‌های واحد حسابرسی داخلی به کمیته حسابرسی و هیئت مدیره،
تبصره 1: حداقل موارد مندرج در گزارش باید شامل برنامه‌های محقق شده و میزان پیشرفت برنامه سالانه حسابرسی داخلی و محدودیت‌های احتمالی باشد. همچنین ضروری است پیشنهادها لازم و نتایج پیگیری و اجرای پیشنهادها قبل از گزارش گردد.
تبصره 2: رونوشت گزارشات واحد حسابرسی داخلی پیرامون گزارش‌های مورد درخواست مدیرعامل، به کمیته حسابرسی و هیئت مدیره ارسال شود.
- ۹ اطلاع‌رسانی منظم به کمیته‌ی حسابرسی در خصوص موضوعات نوین اثرگذار بر انجام بهتر حسابرسی داخلی،
- ۱۰ ارائه فهرستی از اهداف کمی عملیاتی و نتایج تحقق یافته به کمیته حسابرسی،
- ۱۱ همکاری در فرآیند رسیدگی به فعالیت‌های مشکوک به تقلب در شرکت (و یا فعالیت‌های پولشویی) و هشدار به موقع و مناسب به مدیریت شرکت و کمیته حسابرسی (و یا مسئول مبارزه با پولشویی)،
- ۱۲ مد نظر قراردادن دامنه رسیدگی‌های حسابرسان مستقل و ارتباط و همکاری با آنان به منظور انجام حسابرسی بهینه شرکت با هزینه معقول و نیز ارائه اطلاعات و مستندات دال بر فعالیت‌های پولشویی به حسابرس مستقل شرکت طبق مقررات،
- ۱۳ فرهنگ‌سازی از طریق اطلاع‌رسانی مناسب به سایر کارکنان شرکت در خصوص حسابرسی داخلی و ماهیت ارزش‌افزایی آن.

شرکت نمونه سهامی عام منشور فعالیت حسابرسی داخلی

پاسخگویی

ماده (7): مدیر واحد حسابرسی داخلی، در چارچوب این منشور، باید در موارد زیر به کمیته حسابرسی و هیئت مدیره پاسخگو باشد:

- ۱ انجام برنامه سالانه مصوب هیئت مدیره،
- ۲ ارزیابی سالانه کفایت و اثربخشی فرآیندهای شرکت در مورد کنترل فعالیتها و مدیریت ریسک با توجه به مأموریت و دامنه عملیات،
- ۳ گزارش موارد با اهمیت در خصوص فرآیندهای مربوط به کنترل فعالیتهای شرکت و شرکتهای فرعی شامل فرصت‌های بهبود بالقوه در فرآیندهای مزبور،
- ۴ ارایه اطلاعات دوره‌ای در خصوص وضعیت و نتایج برنامه سالانه حسابرسی داخلی و کفایت منابع تحت اختیار،
- ۵ فراهم کردن امکان انجام سایر فعالیت‌های نظارتی و کنترلی (مانند مدیریت ریسک، رعایت مقررات، الزامات قانونی، امنیت اطلاعات، اخلاق حرفه‌ای، و حسابرسی مستقل) و هماهنگی با آنها،
- ۶ تدوین و پیاده‌سازی برنامه تضمین و ارتقای کیفیت جهت کسب اطمینان معقول از انجام با کیفیت فعالیت‌های حسابرسی داخلی،
- ۷ انجام سایر الزامات مصوب هیئت مدیره در چارچوب وظایف حسابرسی داخلی علاوه بر الزامات این منشور.

استقلال، بی طرفی و مراقبت حرفه‌ای

ماده (8): به منظور کسب اطمینان از مستقل بودن حسابرسان داخلی، واحد حسابرسی داخلی مستقیماً زیر نظر کمیته حسابرسی فعالیت می نماید و مدیر آن به پیشنهاد کمیته حسابرسی توسط هیئت مدیره منصوب می شود. افزون بر این گزارش‌های حسابرسان داخلی در اختیار هیئت مدیره و کمیته حسابرسی قرار می گیرد.

ماده (9): مدیر و کارکنان حسابرسی داخلی باید:

- ۱ در تعیین حدود رسیدگی، انجام رسیدگی‌ها، ارایه پیشنهادها و گزارش نتایج از استقلال حرفه‌ای برخوردار باشند، نگرشی بیطرفانه داشته باشند و از تضاد منافع بپرهیزند،
- ۲ زمان اجرای حسابرسی داخلی را با هماهنگی مدیریت واحدهای مورد رسیدگی تنظیم کنند، مگر در موارد استثنایی که رسیدگی بدون اعلام قبلی از ضروریات حسابرسی داخلی است،
- ۳ شواهد جمع آوری شده، کاربرگ‌های پشتوانه، پرونده‌ها و یافته‌های حسابرسی داخلی را محرمانه تلقی نمایند،
- ۴ یافته‌ها و پیشنهادهای حسابرسی داخلی را با توجه به ماهیت، اهمیت و پیامد آن، متناسب با سطوح مدیران یا کارکنان در میان گذارند،
- ۵ مراقبت حرفه‌ای معقول مورد انتظار را اعمال نمایند.

استانداردها و آیین رفتار حرفه‌ای حسابرسی داخلی

ماده (10): حسابرسان داخلی در انجام حسابرسی داخلی باید استانداردهای داخلی لازم‌الاجرا و آیین رفتار حرفه‌ای حسابرسان داخلی و در نبود استانداردهای مورد نیاز، استانداردهای بین المللی حسابرسی داخلی را رعایت نمایند.

“قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد” مصوب جلسه مورخ ۱۷/۱۳۸۷/۲ کمیسیون اجتماعی که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم و در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۲۹/۲/۱۳۸۷ مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت سه سال موافقت و مطابق اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود با اصلاح و تأیید آن مجمع در تاریخ ۸/۷/۱۳۹۰ به ریاست محترم جمهور ابلاغ گردید.

قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد

فصل اول - تعاریف و اشخاص مشمول

ماده ۱- تعاریف:

الف - فساد در این قانون هرگونه فعل یا ترک فعلی است که توسط هر شخص حقیقی یا حقوقی به صورت فردی، جمعی یا سازمانی که عمداً و با هدف کسب هرگونه منفعت یا امتیاز مستقیم یا غیرمستقیم برای خود یا دیگری، با نقض قوانین و مقررات کشوری انجام پذیرد یا ضرر و زیانی را به اموال، منافع، منابع یا سلامت و امنیت عمومی و یا جمعی از مردم وارد نماید نظیر رشاء، ارتشاء، اختلاس، تبانی، سوءاستفاده از مقام یا موقعیت اداری، سیاسی، امکانات یا اطلاعات، دریافت و پرداختهای غیرقانونی از منابع عمومی و انحراف از این منابع به سمت تخصیصهای غیرقانونی، جعل، تخریب یا اختفاء اسناد و سوابق اداری و مالی

ب - مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی، مؤسسات غیردولتی می‌باشند که مطابق قوانین و مقررات، بخشی از وظایف حاکمیتی را بر عهده دارند نظیر قانون کارشناسان رسمی دادگستری، سازمان نظام پزشکی و سازمان نظام مهندسی

ج - تحصیل مال نامشروع، موضوع ماده (۲) قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام.

ماده ۲- اشخاص مشمول این قانون عبارتند از:

الف - افراد مذکور در مواد (۱) تا (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸

ب - واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی و تولیت آستانهای مقدس با موافقت ایشان

ج - شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی

د - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی موضوع این قانون

فصل دوم - تکالیف دستگاهها در پیشگیری از مفاسد اداری

ماده ۳- دستگاههای مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون و مدیران و مسؤولان آنها مکلفند:

الف - کلیه قوانین و مقررات اعم از تصویب نامه‌ها، دستورالعملها، بخشنامه‌ها، رویه‌ها، تصمیمات مرتبط با حقوق شهروندی نظیر فرآیندهای کاری و زمان بندی انجام کارها، استانداردها، معیار و شاخصهای مورد عمل، مأموریتها، شرح وظایف دستگاهها و واحدهای مربوط، همچنین مراحل مختلف اخذ مجوزها، موافقتهای اصولی، مفاصحاسبها، تسهیلات اعطائی، نقشه‌های تفصیلی شهرها و جداول میزان تراکم و سطح اشغال در پروانه‌های ساختمانی و محاسبات مربوط به مالیاتها، عوارض و حقوق دولت، مراحل مربوط به واردات و صادرات کالا را باید در دیدارگاههای الکترونیک به اطلاع عموم برسانند.

ایجاد دیدارگاههای الکترونیک مانع از بهره‌برداری روشهای مناسب دیگر برای اطلاع‌رسانی به هنگام و ضروری مراجعین نیست.

ب - متن قراردادهای مربوط به معاملات متوسط و بالاتر موضوع قانون برگزاری مناقصات که به روش مناقصه، مزایده، ترک تشریفات و غیره توسط دستگاههای مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون منعقد می‌گردد و همچنین اسناد و ضمیمه آنها و هرگونه الحاق، اصلاح، فسخ، ابطال و خاتمه قرارداد پیش از موعد و تغییر آن و نیز کلیه پرداختها، باید به پایگاه اطلاعات قراردادها وارد گردد.

معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور موظف است حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون آیین‌نامه اجرائی آن شامل ضوابط و موارد استثناء، نحوه و میزان دسترسی عموم مردم به اطلاعات قراردادها را تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند و ظرف یک سال پایگاه اطلاعات قراردادها را ایجاد نماید.

تبصره ۱- قراردادهایی که ماهیت نظامی یا امنیتی دارد و نیز مواردی که به موجب قوانین، افشاء اطلاعات آنها ممنوع می‌باشد و یا قراردادهای محرمانه از شمول این حکم مستثنی است. تشخیص محرمانه بودن قراردادهای مذکور بر عهده کارگروهی مرکب از معاونین وزراء اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و معاون دستگاه مربوط حسب مورد است.

تبصره ۲- تأخیر در ورود اطلاعات مذکور در بندهای فوق یا ورود ناقص اطلاعات یا ورود اطلاعات برخلاف واقع در پایگاههای مذکور تخلف محسوب می‌شود و متخلف به شش ماه تا سه سال انفصال موقت از خدمت در دستگاههای موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون محکوم می‌گردد.

ماده ۴- به منظور پیشگیری از شکل‌گیری فساد طبق تعریف ماده (۱) این قانون، وزارت اطلاعات موظف است نقاط مهم و آسیب‌پذیر در فعالیتهای کلان اقتصادی دولتی و عمومی مانند معاملات و قراردادهای بزرگ خارجی، سرمایه‌گذاری‌های بزرگ، طرحهای ملی و نیز مراکز مهم تصمیم‌گیری اقتصادی و پولی کشور در دستگاههای اجرائی را در صورت وجود گزارش موثق و یا قرائن معتبر مبنی بر تخلف یا سوء عملکرد، با کسب مجوز قضائی لازم پوشش اطلاعاتی کافی و مناسب بدهد.

تبصره ۱- وزارت اطلاعات نیز در پرونده‌های فساد مالی کلان ضابطه قوه قضائیه محسوب می‌شود.

تبصره ۲- وزارت اطلاعات موظف به پشتیبانی از بانک اطلاعاتی موجود در دبیرخانه است.

ماده ۵- محرومیت‌های موضوع این قانون و اشخاص مشمول محرومیت، اعم از حقیقی و یا حقوقی به قرار زیر است:

الف - محرومیت‌ها:

۱- شرکت در مناقصه‌ها و مزایده‌ها یا انجام معامله یا انعقاد قرارداد با دستگاههای موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون با نصاب معاملات بزرگ مذکور در قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱/۲۵

۲- دریافت تسهیلات مالی و اعتباری از دستگاههای موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون

۳- تأسیس شرکت تجاری، مؤسسه غیرتجاری و عضویت در هیأت مدیره و مدیریت و بازرسی هر نوع شرکت یا مؤسسه

۴- دریافت و یا استفاده از کارت بازرگانی

۵- اخذ موافقتنامه اصولی و یا مجوز واردات و صادرات

۶- عضویت در ارکان مدیریتی و نظارتی در تشکلهای حرفه‌ای، صنفی و شوراهای

۷- عضویت در هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری، انتظامی و انتصاب به مشاغل مدیریتی

ب - اشخاص مشمول محرومیت و میزان محرومیت آنان:

۱- اشخاصی که به قصد فرار از پرداخت حقوق عمومی و یا دولتی مرتکب اعمال زیر می‌گردند متناسب با نوع تخلف عمدی به دو تا پنج سال محرومیت به شرح زیر محکوم می‌شوند:

۱-۱- ارائه متقابلانه اسناد، صورتهای مالی، اظهارنامه‌های مالی و مالیاتی به مراجع رسمی ذی‌ربط، به یکی از

محرومیت‌های مندرج در جزءهای (۱)، (۲) و (۳) بند (الف) این ماده و یا هر سه آنها

۱-۲- ثبت نکردن معاملاتی که ثبت آنها در دفاتر قانونی بنگاه اقتصادی، براساس مقررات، الزامی است یا ثبت معاملات غیرواقعی، به یکی از محرومیت‌های مندرج در جزءهای (۱)، (۲) و (۶) بند (الف) این ماده یا جمع دو و یا هر سه آنها

۱-۳- ثبت هزینه‌ها و دیون واهی، یا ثبت هزینه‌ها و دیون با شناسه‌های اشخاص غیرمرتبط یا غیرواقعی در دفاتر قانونی بنگاه، به یکی از محرومیت‌های مذکور در جزءهای (۱)، (۲) و (۵) بند (الف) این ماده و یا جمع دو یا هر سه آنها

۱-۴- ارائه نکردن اسناد حسابداری به مراجع قانونی یا امحاء آنها قبل از زمان پیش‌بینی شده در مقررات، به یکی از محرومیت‌های مندرج در جزءهای (۳) و (۶) بند (الف) این ماده یا هر دو آنها

۱-۵- استفاده از تسهیلات بانکی و امتیازات دولتی در غیرمحل مجاز مربوط، به یکی از محرومیت‌های مندرج در جزءهای (۱)، (۲)، (۴) و (۶) بند (الف) این ماده یا جمع دو یا بیشتر آنها

۱-۶- استتکاف از پرداخت بدهی معوق مالیاتی یا عوارض قطعی قانونی در صورت تمکن مالی و نداشتن عذر موجه، به یکی از محرومیت‌های مندرج در جزءهای (۱)، (۲)، (۳) و (۴) بند (الف) این ماده یا جمع دو یا بیشتر آنها

تبصره ۱- اگر مرتکب، از کارکنان دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری باشد، به محرومیت مندرج در جزء (۷) بند (الف) نیز محکوم می‌شود.

تبصره ۲- حدنصاب مالی موارد مذکور برای اعمال محرومیت به تنهایی یا مجموعاً، معادل ده برابر نصاب معاملات بزرگ یا بیشتر موضوع قانون برگزاری مناقصات در هر سال مالی است.

۲- محکومان به مجازات‌های قطعی زیر، در جرائم مالی عمدی تصریح شده در این قانون، به مدت سه سال از تاریخ قطعیت رأی، مشمول کلیه محرومیت‌های مندرج در بند (الف) این ماده می‌شوند، مشروط بر اینکه در حکم قطعی دادگاه به محرومیت‌های موضوع این قانون محکوم نشده باشند:

۲-۱- دو سال حبس و بیشتر

۲-۲- جزای نقدی به میزان ده برابر نصاب معاملات بزرگ و یا بیشتر، موضوع قانون برگزاری مناقصات

۲-۳- محکومان به مجازات قطعی دو بار یا بیشتر که مجموع مجازات آنان از جزءهای (۱-۲) و (۲-۲) بیشتر باشد.

ماده ۶- هیأتی مرکب از یک نفر قاضی به انتخاب رئیس قوه قضائیه، نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت اطلاعات، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون ایران تشکیل می‌شود تا پس از رسیدگی و تشخیص موارد مطروحه درباره افراد مشمول ماده (۵) این قانون، گزارش مستدل و مستند خود را از طریق دبیرخانه برای رسیدگی به قوه قضائیه پیشنهاد و در غیر این صورت پرونده را مختومه نماید. قوه قضائیه موظف است در شعبه‌ای مرکب از سه نفر قاضی که توسط رئیس قوه قضائیه انتخاب می‌شوند با رعایت اصول آیین دادرسی به گزارش‌های هیأت مذکور رسیدگی کند. حکم صادره از این دادگاه قطعی است.

تبصره ۱- اگر متخلف برای تأمین حقوق دولتی یا عمومی یا حسن جریان امور، اقدامات مؤثری کرده باشد، دادگاه چه درباره موضوع تصمیم‌گیری کرده باشد و یا پرونده مفتوح باشد، می‌تواند مدت محرومیت را به حداقل یک سال کاهش دهد. اگر متهم از مراجع قضائی حکم برائت یا منع تعقیب دریافت کند، دبیرخانه برای رفع محرومیت اقدام می‌کند.

تبصره ۲- اگر شخص، مرتکب چند مورد از تخلفات موضوع ماده (۵) شده باشد، با توجه به نوع تخلفات، شخصیت مرتکب و اوضاع و احوال قضیه، به دو یا چند مجازات مذکور در بند (الف) ماده (۵) محکوم می‌شود و در هر صورت، مجازات، بیش از پنج سال محرومیت نیست.

تبصره ۳- دستگاه‌های نظارتی، بازرسان قانونی شرکتها و مؤسسات و وزارت امور اقتصادی و دارایی، موظفند تخلفات را به هیأت مذکور در صدر ماده اعلام کنند.

تبصره ۴- هیأت می‌تواند شعب متعدد با ترکیب مشابه صدر این ماده داشته باشد، تعداد، محل تشکیل هیأت، طرز تشکیل، اجرای تصمیمات مربوط به درج نام اشخاص در فهرست محرومیت و یا خروج نام آنان و نیز نحوه دسترسی و سایر امور اجرائی، به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف سه ماه توسط سازمان بازرسی کل کشور با همکاری سایر دستگاه‌های مذکور در این ماده تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

تبصره ۵- اعمال محرومیت‌های مذکور در ماده (۵) این قانون مانع رسیدگی به تخلفات اداری و جرائم ارتكابی مرتکبین در مراجع ذی‌صلاح نیست و دستگاه‌های ذی‌ربط نیز موظفند طبق مقررات، موضوعات مربوط به تأمین حقوق دستگاه خود را به نحو مؤثر و بدون وقفه پیگیری کنند.

تبصره ۶ - دبیرخانه و بانک اطلاعات مربوط، موضوع پایگاه اطلاعاتی فهرست محرومیت در محل سازمان بازرسی کل کشور تشکیل می‌شود.

ماده ۷- دولت موظف است با همکاری سایر قوا به منظور فرهنگ‌سازی و ارتقاء سلامت نظام اداری براساس منابع اسلامی و متناسب با توسعه علوم و تجربیات روز دنیا ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون «منشور اخلاق حرفه‌ای کارگزاران نظام» را تدوین نماید.

تبصره - کلیه دستگاههای موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون مکلفند براساس وظایف و مأموریت‌های خود در چهارچوب «منشور اخلاق حرفه‌ای کارگزاران نظام» به تدوین «رفتار حرفه‌ای و اخلاقی مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر مدیران و کارکنان» خود اقدام نمایند.

ماده ۸- به منظور پیشگیری از شکل‌گیری فساد، تکالیف ذیل حسب مورد بر عهده معاونت‌های برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور است:

الف - به تدوین سیاستها و راهکارهای شفاف‌سازی اطلاعات و استقرار و تقویت نظامهای اطلاعاتی و استانداردسازی امور و مستند نمودن فعالیتهای دستگاههای اجرائی برای ثبت و ضبط شفاف و جامع کلیه عملیات، اطلاع‌رسانی لازم به عموم مردم و همچنین تأمین نیازهای اطلاعاتی دستگاههای نظارتی و اطلاعاتی کشور اقدام نماید.

ب - درباره آن دسته از فرآیندهای اداری از جمله نقل و انتقال اموال غیرمنقول، ثبت شرکتها و واحدهای تولیدی، اخذ مجوز مراحل مختلف صادرات و واردات و امور مربوط به اتباع بیگانه که انجام آن به چند سازمان مربوط می‌گردد، به ایجاد و راه‌اندازی فرآیندهای مرتبط و مکانیزه به گونه‌ای که نیاز به مراجعه اشخاص به ادارات مزبور به حداقل کاهش یابد، اقدام نماید.

ج - ترتیباتی را اتخاذ نماید که ظرف یک سال پس از تصویب این قانون کلیه معاملات بزرگ مندرج در قانون مناقصات اشخاص مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) تنها با گشایش اعتبار ریالی از طریق نظام بانکی صورت گیرد.

ماده ۹- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است:

الف - در اجرای وظایف قانونی خود به اعمال نظارت بر فعالیتهای اقتصادی اشخاص حقیقی و حقوقی اقدام و هرگونه سوء جریان را به همراه پیشنهادهای اصلاحی به مراجع ذی‌ربط منعکس نماید.

ب - ظرف حداکثر دو سال پس از تصویب این قانون نظام جامع اطلاعات مالیاتی و پایگاه اطلاعات چکهای بالامحل و سفته‌های واخواستی و بدهیهای معوق به اشخاص مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون را راه‌اندازی نماید.

ج - پایگاه اطلاعاتی رتبه‌بندی اعتباری اشخاص حقوقی و نیز تجار مذکور در قانون تجارت را راه‌اندازی نماید و آن را در دسترس مؤسسات اعتباری و اشخاص قرار دهد.

تبصره - آیین‌نامه مربوط به نحوه رتبه‌بندی حدود دسترسی اشخاص و مؤسسات اعتباری و نحوه همکاری دستگاهها برای تحلیل اطلاعات پایگاه مذکور در بندهای (ب) و (ج) توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون ایران تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

د - ظرف یک سال پس از تصویب این قانون برنامه راهبردی مشخص در مورد بازارچه‌های مرزی، مناطق آزاد و ویژه تجاری و اقتصادی و اسکله‌های خاص تدوین نماید و به تصویب هیأت‌وزیران برساند.

ه - ظرف سه سال از تصویب این قانون قراردادهای تبادل اطلاعات مالیاتی، گمرکی و بورس را از طریق سازمان مالیاتی، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس اوراق بهادار با سازمانهای متناظر در کشورهای دیگر منعقد نماید و اقدامات قانونی لازم را برای تصویب در مجلس شورای اسلامی به‌عمل آورد.

ماده ۱۰- وزارت کشور موظف است تمهیدات لازم را درباره توسعه و تقویت سازمانهای مردم‌نهاد در زمینه پیشگیری و مبارزه با فساد و سنجش شاخصهای فساد با رعایت مصالح نظام و در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط فراهم آورد و گزارش سالانه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۱- قوه قضائیه موظف است:

الف - ظرف یک سال ضمن بازنگری قوانین جزائی مرتبط با جرائم موضوع این قانون و بررسی خلأهای موجود، لایحه‌ای جامع با هدف پیشگیری مؤثر از وقوع جرم از طریق تناسب مجازاتها با جرائم، تدوین نماید و در اختیار دولت قرار دهد تا دولت با رعایت ترتیبات قانونی اقدام لازم را به‌عمل آورد.

ب - ظرف یک سال لایحه جامعی به منظور رسیدگی به جرائم مربوط به مفاسد اقتصادی و مالی مدیران و کارکنان دستگاههای دولتی و عمومی که به سبب شغل و یا وظیفه مرتکب می‌شوند شامل تشکیلات، صلاحیتها، آیین‌دادرسی و سایر موضوعات مربوط تهیه کند و به دولت ارائه دهد تا اقدامات قانونی را معمول دارد.

تبصره ۱- تا زمان ایجاد تشکیلات مذکور در هر حوزه قضائی با توجه به حجم جرائم اقتصادی و مالی موضوع این قانون، شعبه یا شعبی در دادرها و دادگاهها با رعایت صلاحیتهای قانونی برای رسیدگی به جرائم مذکور اختصاص دهد. قضات این شعب باید دوره‌های مصوب آموزشهای تخصصی را گذرانده باشند.

تبصره ۲- شرایط قضات دادرها و دادگاه و همچنین دوره‌های آموزشی تخصصی به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف سه ماه توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ج - پایگاه اطلاعات مدیریت پرونده‌های مطروحه در دستگاه قضائی را ظرف دو سال راه‌اندازی نماید به گونه‌ای که:

۱- نسخه الکترونیکی از اطلاعات، اسناد و پرونده‌های مطروحه حداکثر بیست و چهار ساعت پس از تولید یا دریافت در سامانه (سیستم) ثبت گردد.

۲- نوبت‌دهی رسیدگی به پرونده‌ها توسط سامانه تولید شود و فرآیند رسیدگی به پرونده‌ها قابل ردیابی و پیگیری باشد.

۳- ثبت کلیه نامه‌های وارده و لوایح ارسالی به مراجع قضائی با احراز هویت اشخاص به صورت متمرکز در هر واحد قضائی امکان‌پذیر گردد.

۴- امکان ارسال یا تحویل نسخه الکترونیک کلیه اوراق پرونده که مطالعه آن برای اصحاب دعوا مطابق قوانین، مجاز شناخته شده است میسر گردد.

۵ - پایگاه اطلاعات آراء صادره قضائی را راه‌اندازی نماید.

۶ - خلاصه اطلاعات کلیه پرونده‌های مطروحه در محلی مشخص در قوه قضائیه متمرکز و سرویس‌دهی اطلاعات لازم به کلیه دستگاههای نظارتی امکان‌پذیر گردد.

تبصره - آیین‌نامه این سامانه و زمان‌بندی اجرای آن و نیز موارد استثناء شامل موارد امنیتی، مصادیق خلاف اخلاق، عفت و نظم عمومی و اختلافات خانوادگی و نحوه دسترسی اشخاص و دستگاههای نظارتی و سایر موضوعات مرتبط، حداکثر ظرف سه ماه توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

د - ظرف سه سال لوایح معاضدت قضائی با اولویت کشورهای مهم طرف قرارداد تجاری با جمهوری اسلامی ایران را تهیه و جهت اقدام لازم قانونی به دولت ارسال نماید. قراردادهای دو جانبه باید حسب مورد حداقل یکی از موارد زیر را دربرگیرد:

۱- استرداد متهمان و مجرمان مفاسد مالی

۲- استرداد اموال و دارایی‌های نامشروع و حاصل از اقدامات مجرمانه

۳- تبادل اطلاعات درباره موارد اثبات شده یا در حال پیگیری در مورد مفاسد مالی

ماده ۱۲- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است:

الف - ظرف دو سال نسبت به تکمیل و اجرای طرح حدنگاری (کاداستر) و سایر ترتیبات قانونی لازم اقدام و اطلاعات لازم را در پایگاه اطلاعاتی مربوط وارد نماید. حدود دسترسی اشخاص به این پایگاه را آیین‌نامه اجرائی مشخص می‌کند.

آیین‌نامه اجرائی توسط وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارتخانه‌های اطلاعات و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ب - ظرف یک سال پایگاه اطلاعات اشخاص حقوقی را ایجاد نماید.

تبصره ۱- ورود اطلاعات پایگاه اطلاعاتی مذکور در بند (ب) راجع به آن دسته از اشخاص حقوقی که در سایر مراجع به ثبت رسیده یا می‌رسند حسب مورد بر عهده دستگاه ثبت‌کننده است.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی بند (ب) و تبصره (۱) آن توسط وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ج - ظرف یک سال شبکه و پایگاه اطلاعاتی مشترک بین دفاتر اسناد رسمی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را راه‌اندازی نماید، به نحوی که ثبت و تبادل کلیه وقایع دفاتر اسناد رسمی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور از طریق نظام متمرکز مذکور تسهیل گردد.

فصل سوم - تکالیف عمومی

ماده ۱۳- کلیه مسؤولان دستگاههای مشمول این قانون موظفند بدون فوت وقت از شروع یا وقوع جرائم مربوط به ارتشاء، اختلاس، کلاهبرداری، تبانی در معاملات دولتی، اخذ درصد (پورسانت) در معاملات داخلی یا خارجی، اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی، دخالت در معاملات دولتی در مواردی که ممنوعیت قانونی دارد، تحصیل مال نامشروع، استفاده غیرمجاز یا تصرف غیرقانونی در وجوه یا اموال دولتی یا عمومی و یا تضییع آنها، تدلیس در معاملات دولتی، اخذ وجه یا مال غیرقانونی یا امر به اخذ آن، منظور نمودن نفعی برای خود یا دیگری تحت هر عنوان اعم از کمیسیون، پاداش، حق الزحمه یا حق العمل در معامله یا مزایده یا مناقصه و سایر جرائم مرتبط با مفاسد اقتصادی در حوزه مأموریت خود بلافاصله باید مراتب را به مقامات قضائی و اداری رسیدگی کننده به جرائم و تخلفات گزارش نمایند، در غیر این صورت مشمول مجازات مقرر در ماده (۶۰۶) قانون مجازات اسلامی می شوند.

تبصره - هر یک از کارکنان دستگاههای موضوع این قانون که در حیطة وظایف خود از وقوع جرائم مذکور در دستگاه متبوع خود مطلع شود مکلف است بدون اطلاع سایرین مراتب را به صورت مکتوب و فوری به مسؤول بالاتر خود و یا واحد نظارتی گزارش نماید در غیر این صورت مشمول مجازات فوق می شود.

ماده ۱۴- بازرسان، کارشناسان رسمی، حسابرسان و حسابداران، ممیزین، ذی حسابها، ناظرین و سایر اشخاصی که مسؤول ثبت یا رسیدگی به اسناد، دفاتر و فعالیتهای اشخاص حقیقی و حقوقی در حیطة وظایف خود می باشند موظفند در صورت مشاهده هرگونه فساد موضوع این قانون، چنانچه ترتیباتی در قوانین دیگر نباشد، مراتب را به مرجع نظارتی یا قضائی ذی صلاح اعلام نمایند. متخلفین به سه سال محرومیت یا انفصال از خدمت در دستگاههای مشمول این قانون و یا جزای نقدی به میزان دو تا ده برابر مبلغ معاملات بزرگ مذکور در قانون برگزاری مناقصات و نیز لغو عضویت در انجمنها، مؤسسات و اتحادیه های صنفی و حرفه ای و یا هر دو مجازات محکوم می شوند.

ماده ۱۵- مقامات، مدیران و سرپرستان مستقیم هر واحد در سازمانهای دولتی بند (الف) ماده (۲) این قانون به تناسب مسؤولیت و سرپرستی خود موظف به نظارت بر واحدهای تحت سرپرستی، پیشگیری و مقابله با فساد اداری، شناسایی موارد آن و اعلام مراتب حسب مورد به مراجع ذی صلاح می باشند. واحدهای حقوقی، بازرسی و حراست و حفاظت پرسنل دستگاههای مربوط موظف به پیگیری موضوع تا حصول نتیجه می باشند.

ماده ۱۶- پس از راه اندازی هر یک از پایگاههای اطلاعات مذکور در این قانون چنانچه افرادی که مسؤول ارائه وثبت اطلاعات می باشند در انجام وظایف خود قصور نمایند با آنان طبق قوانین و مقررات مربوط رفتار می شود.

ماده ۱۷- دولت مکلف است طبق مقررات این قانون نسبت به حمایت قانونی و تأمین امنیت و جبران خسارت اشخاصی که تحت عنوان مخبر یا گزارش دهنده، اطلاعات خود را برای پیشگیری، کشف یا اثبات جرم و همچنین شناسایی مرتکب، در اختیار مراجع ذی صلاح قرار می دهند و به این دلیل در معرض تهدید و اقدامات انتقام جویانه قرار می گیرند، اقدام نماید. اقدامات حمایتی عبارتند از:

الف - عدم افشاء اطلاعات مربوط به هویت و مشخصات خانوادگی و محل سکونت یا فعالیت اشخاص مذکور، مگر در مواردی که قاضی رسیدگی کننده به لحاظ ضرورت شرعی یا محاکمه عادلانه و تأمین حق دفاع متهم افشاء هویت آنان را لازم بداند. چگونگی عدم افشاء هویت اشخاص یاد شده و همچنین دسترسی اشخاص ذی نفع، در آیین نامه اجرائی این قانون مشخص می شود.

ب - فراهم آوردن موجبات انتقال افراد مذکور با درخواست آنان به محل مناسب دیگر در صورتی که در دستگاههای اجرائی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون شاغل باشند، دستگاه مربوط موظف به انجام این امر است و این انتقال نباید به هیچ وجه موجب تقلیل حقوق، مزایا، گروه شغلی و حقوق مکتسبه مستخدم گردد.

ج - جبران صدمات و خسارات جسمی یا مالی در مواردی که امکان جبران فوری آن از ناحیه واردکننده صدمه یا خسارت ممکن نباشد. در این صورت دولت جانشین زیان دیده محسوب می شود و می تواند خسارت پرداخت شده را مطالبه نماید.

د - هرگونه رفتار تبعیض آمیز از جمله اخراج، بازخرید کردن، بازنشسته نمودن پیش از موعد، تغییر وضعیت، جابه جایی، ارزشیابی غیرمنصفانه، لغو قرارداد، قطع یا کاهش حقوق و مزایای مخبر، گزارش دهنده و منبعی که اطلاعات صحیحی را به مقامات ذی صلاح قانونی منعکس می نمایند ممنوع است.

تبصره - اشخاص فوق در صورتی مشمول مقررات این قانون می شوند که اطلاعات آنها صحیح و اقدامات آنان مورد تأیید مراجع ذی صلاح باشد.

نحوه اقدامات حمایتی، نوع آن و میزان جبران خسارت آنان، طبق مقرراتی است که توسط وزارت اطلاعات و با همکاری وزارت دادگستری و معاونت های برنامه ریزی و نظارت راهبردی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور تهیه می شود و اقدامات قانونی لازم برای تصویب در مجلس شورای اسلامی به عمل می آید.

ماده ۱۸- هر نوع فعالیت اقتصادی به صورت مستقیم و غیرمستقیم برای کلیه دستگاه‌های مندرج در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون که در وظایف و اختیارات قانونی آنها فعالیت‌های اقتصادی پیش‌بینی نشده، ممنوع است.

ماده ۱۹- نسخه‌ای از پژوهش‌ها و تحقیقات غیرمحرمانه که کلاً از محل بودجه عمومی تأمین اعتبار شده است باید به نحو مناسب در دسترس اشخاص قرار گیرد.

ماده ۲۰- کلیه اشخاص مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون مکلفند ظرف دو سال پس از تصویب این قانون فرآیند امور مالی و مکاتبات اداری خود را مکانیزه نمایند.

ماده ۲۱- کلیه اشخاص مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون موظفند فقط از نرم‌افزارهای مالی و اداری که در شورای عالی انفورماتیک به ثبت رسیده است استفاده نمایند.

تبصره ۱- خرید نرم‌افزارهای خارجی اعلامی از سوی شورای مزبور از شمول این ماده مستثنی است.

تبصره ۲- شورای عالی انفورماتیک باید قبل از ثبت هر نرم‌افزار از رعایت معیارها و استانداردهای مصوب اطمینان حاصل نماید.

تبصره ۳- کلیه اشخاص مشمول موظفند ظرف یک سال از تصویب این قانون نرم‌افزارهای مورد استفاده فعلی خود را با شرایط مزبور سازگار نمایند.

ماده ۲۲- کلیه ذی‌حسابها، حسابداران و بازرسان قانونی اعم از اشخاص مذکور بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون و یا بخش خصوصی باید براساس نظر شورای عالی انفورماتیک از اصالت نرم‌افزارهای مورد استفاده در مجموعه خود اطمینان حاصل نمایند.

ماده ۲۳- در صورتی که شرکتهای تولیدکننده نرم‌افزار برخلاف استانداردهای مصوب به تغییر در نرم‌افزار اقدام نمایند رتبه‌بندی آن شرکت به مدت سه سال لغو می‌شود و کلیه مسئولان ذی‌ربط به مدت پنج سال حق ثبت حقوق مادی و معنوی هیچ نرم‌افزاری را ندارند. هرگونه تغییر برخلاف استانداردها در نرم‌افزارهای مذکور ممنوع و مسؤولیت متوجه استفاده‌کننده است.

ماده ۲۴- هرگونه اظهار خلاف واقع و نیز ارائه اسناد و مدارک غیرواقعی به دستگاه‌های مشمول این قانون که موجب تضییع حقوق قانونی دولت یا شخص ثالث و یا فرار از پرداخت عوارض یا کسب امتیاز ناروا گردد، جرم محسوب می‌شود. چنانچه برای عمل ارتكابی در سایر قوانین مجازاتی تعیین شده باشد به همان مجازات

محکوم می‌شود. در غیر این صورت علاوه بر لغو امتیاز، مرتکب به جزای نقدی معادل حقوق تضییع شده و نیز جبران زیان وارده با مطالبه ذی‌نفع محکوم می‌گردد.

هر یک از کارکنان دستگاهها که حسب وظیفه با موارد مذکور مواجه شوند مکلفند موضوع را به مقام بالاتر گزارش نمایند، مقام مسؤول در صورتی که گزارش را مقرون به صحت تشخیص دهد مراتب را به مرجع قضائی اعلام می‌نماید. متخلفین از این تکلیف به مجازات یک تا سه سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شوند.

ماده ۲۵- دستگاههای مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون موظفند به بازنگری و مهندسی مجدد سامانه پاسخگویی به شکایات و مکانیزه نمودن آن به نحوی اقدام نمایند که دریافت شکایات به طور غیرحضوری توسط واحدهایی که مسؤولیت پاسخگویی و رسیدگی به شکایات مردم را دارند به واحد مربوطه در دستگاه منعکس گردد.

واحد مزبور موظف است براساس زمان‌بندی تعیین شده به ارائه پاسخ به متقاضی یا شاکی اقدام نماید و در صورت عدم پاسخگویی در مهلت معین، موضوع در سلسله مراتب اداری تا بالاترین مقام دستگاه منعکس شود. واحدهای مزبور موظفند در صورت وارد نبودن شکایت، موضوع را به صورت مکتوب و با ذکر علت به شاکی اعلام نمایند.

کلیه مراحل فوق باید حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول شکایت خاتمه یابد. عدم رسیدگی به شکایت یا عدم انعکاس موضوع به مراجع ذی‌صلاح یا عدم پاسخ مکتوب به شاکی در مهلت مذکور، تخلف محسوب و با مرتکبین طبق قوانین مربوطه برخورد می‌شود.

تبصره ۱- سازمان بازرسی کل کشور مسؤول نظارت بر حسن اجراء این ماده است.

تبصره ۲- دستگاههای تحت نظر مقام رهبری و نیز دستگاههایی که در قانون اساسی برای آنان حکم خاص وجود دارد از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۲۶- در موارد زیر اشخاص تشویق می‌گردند:

الف - مدیران، سرپرستان، کارکنان و یا اشخاصی که موفق به شناسایی، کشف و معرفی افراد متخلف مذکور در این قانون گردند، مشروط بر آن که تخلف یا جرم در مراجع صالح اثبات شود.

ب - مدیران و کارکنان و اشخاص مشمول این قانون که در راه‌اندازی کامل پایگاه اطلاعاتی مکانیزه تلاش فوق‌العاده داشته باشند.

ج - هریک از اشخاص مشمول این قانون که موفق شوند در طول یک سال میزان سلامت اداری را براساس شاخصهای موضوع بند (الف) ماده (۲۸) این قانون واحد تحت سرپرستی خود ارتقاء دهند.

د - آیین‌نامه اجرائی این ماده حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط معاونت‌های برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - چنانچه اشخاص مشمول بند (د) ماده (۲) این قانون در جهت تحقق بندهای فوق‌الذکر اقدام نمایند براساس آیین‌نامه اجرائی این ماده مشمول تشویقات معنوی و مادی می‌شوند.

ماده ۲۷- وظایف و تکالیف مقرر در این قانون نافذ فعالیت‌های ستاد مبارزه با مفاسد مالی که در اجراء فرمان مقام رهبری تشکیل شده است، نمی‌باشد.

ماده ۲۸- شورای دستگاههای نظارتی موضوع ماده (۲۲۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، موظف به اقدامات زیر است:

الف - تهیه شاخصهای اندازه‌گیری میزان سلامت اداری در دستگاههای موضوع بندهای (الف)، (ج) و (د) ماده (۲) این قانون و اعلام عمومی آنها.

ب - اندازه‌گیری میزان سلامت اداری به صورت کلی و موردی و اعلام نتیجه بررسی به مسؤولان و مردم حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد.

ج - بررسی اقدامات دستگاههای مشمول قانون از راه تهیه گزارش درباره عملکرد و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه و مقابله با فساد، اعلام قوت‌ها و ضعف‌ها و ارائه پیشنهاد به دستگاههای مسؤول

تبصره - آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از ابلاغ این قانون توسط شورا تهیه و به تصویب سران قوا می‌رسد.

ماده ۲۹- دولت موظف است در بودجه سالانه کل کشور، اعتبارات مورد نیاز برای اجراء مقررات این قانون و اعتبارات لازم برای هزینه‌های قانونی طرح دعاوی جرائم موضوع این قانون و پیگیری آنها از قبیل هزینه دادرسی، کارشناسی و اجراء احکام را در دستگاههای اجرائی پیش‌بینی نماید. سایر دستگاههایی که از بودجه سالانه کل کشور استفاده نمی‌نمایند موظفند هزینه مزبور را از محل بودجه خود تأمین نمایند.

ماده ۳۰- شکایات و دعاوی مربوط به مبارزه با فساد مالی باید در مراجع قضائی و اداری خارج از نوبت رسیدگی شود.

ماده ۳۱- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر نهادهای آموزشی و فرهنگی و تبلیغی موظفند در راستای اجراء برنامه‌های آموزش عمومی و اطلاع‌رسانی این قانون که از طریق ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی ابلاغ می‌گردد، اقدامات لازم را به عمل آورند.

ماده ۳۲- مسؤولیت اجرای این قانون و مصوبات ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های مشمول با وزیر و بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط است و افراد یادشده مکلفند با اتخاذ تدابیر و ساز و کارهای مناسب، از حداکثر ظرفیت واحدها و بخشهای نظارتی و سایر بخشهای مربوط به کنترل اجرای این قانون استفاده نمایند.

ماده ۳۳- آیین‌نامه اجرائی این قانون، در غیر مواردی که تعیین تکلیف شده است، ظرف شش ماه توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور با همکاری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور و وزارتخانه‌های اطلاعات، دادگستری و امراقصدادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۴- هرگونه افشاء اطلاعات پایگاههای اطلاعاتی دستگاههای مذکور برخلاف قوانین و مقررات، ممنوع است و متخلف به مجازات مندرج در قانون مجازات انتشار و افشاء اسناد محرمانه و سرّی دولتی مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۹ محکوم می‌گردد.

ماده ۳۵- هرگونه دسترسی غیرمجاز به پایگاههای اطلاعاتی موضوع این قانون ممنوع است و متخلف حسب مورد به مجازات حبس از شش ماه تا یک سال محکوم می‌شود. شروع به جرم مزبور نیز مشمول مجازات حبس از نود و یک روز تا شش ماه است.

قانون فوق مشتمل بر سی و پنج ماده و بیست و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی اجرای آزمایشی آن به مدت سه سال تصویب و در تاریخ ۸/۱۳۹۰/۷ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

دستورالعمل کنترل‌های داخلی

ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

در راستای حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، پیشگیری از وقوع تخلفات و نفع‌ساماندهی و توسعه بازار شفاف و منصفانه اوراق بهادار طبق بندهای ۸، ۱۱ و ۱۸ ماده ۷ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی) و با هدف اجرای مواد ۲۵ و ۳۵ دستورالعمل پذیری اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران (اصلاحی مصوب ۱۳۹۰/۰۵/۱۵)، این دستورالعمل در تاریخ ۱۳۹۱/۰۲/۱۶ در ۱۸ ماده و ۲ تبصره به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید. رعایت مفاد این دستورالعمل، از تاریخ ابلاغ آن، برای ناشران پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران الزامی است.

○ فصل اول: تعاریف

ماده (۱): اصطلاحات و واژه‌های تعریف‌شده در ماده‌ی یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، در صورت کاربرد، با همان مفاهیم در این دستورالعمل به‌کار رفته‌اند. سایر اصطلاحات و واژه‌ها به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱. شرکت: ناشر پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
۲. مدیریت ارشد شرکت: اعضای هیئت مدیره، مدیرعامل، معاونان و مدیران بلافصل مدیرعامل شرکت
۳. سیستم کنترل‌های داخلی: فرآیندی است که با هدف کسب اطمینان معقول از تحقق اثربخشی و کارایی عملیات، قابلیت اعتماد گزارشگری مالی، رعایت قوانین و مقررات مربوط و حفاظت از منابع و دارایی‌های شرکت توسط هیئت مدیره، مدیریت و کارکنان شرکت پیاده‌سازی و اجرا می‌شود.
۴. محیط کنترلی: جو عمومی شرکت در رابطه با کنترل‌های داخلی که در برگیرنده‌ی نگرش مدیریت و کارکنان نسبت به کنترل‌های داخلی، ارزش‌های اخلاقی، و مقررات داخلی شرکت است.
۵. ریسک (خطر): امکان وقوع رویدادی که دست‌خطی به اهداف شرکت را تحت تاثیر قرار می‌دهد. ریسک با دو عامل «تحت تاثیر قرار دادن» و «احتمال» اندازه‌گیری می‌شود.

۶. ارزیابی ریسک: شناسایی، اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل ریسک‌های مرتبط با دستیابی به اهداف شرکت است.

۷. فعالیتهای کنترلی: خط‌مشی‌ها، رویه‌ها و اقداماتی هستند که در هر شرکت برای رویارویی با ریسک‌های شناسایی‌شده، طراحی، پیاده‌سازی و اجرا می‌شوند.

۸. کنترل‌های عمومی: خط‌مشی‌ها، رویه‌ها و اقداماتی هستند که به طور عمومی در اغلب سامانه‌های اطلاعاتی به کار گرفته می‌شود و به کمک آن‌ها از به‌کارگیری درست و مستمر این سامانه‌ها اطمینان حاصل می‌شود و کارکرد مؤثر کنترل‌های کاربردی را پشتیبانی می‌کند. این کنترل‌ها به طور معمول شامل کنترل‌های حاکم بر عملیات مرکز داده‌ها، تحویل، تغییر و نگهداری نرم‌افزارها، کنترل‌های دسترسی، امنیتی و حفاظتی و ایجاد و نگهداری سیستم‌های کاربردی می‌شوند.

۹. کنترل‌های کاربردی: روش‌های دستی خودکاری است که به منظور کنترل پردازش نرم‌افزارهای اجرایی طراحی می‌شود و به کمک آن‌ها از کامل بودن و صحت پردازش، تصویب و اعتبار معاملات اطمینان حاصل می‌شود.

۱۰. شرکت اصلی: شرکتی که دارای یک یا چند شرکت فرعی است.

۱۱. شرکت فرعی: شرکتی که طبق استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا، تحت کنترل شرکت اصلی است.

○ فصل دوم: چارچوب کنترل‌های داخلی

ماده (۲): سیستم کنترل‌های داخلی باین در برگیرندهٔ سیاستها، رویه‌ها، وظائف، فعالیتها و سایر جنبه‌هایی باشد که در مجموع:

الف- به حصول اطمینان معقول از اینکه از منابع و داراییهای آن در برابر اتلاف، تقلب و سوء استفاده محافظت می‌گردد، کمک کند.

ب- به حصول اطمینان معقول از اینکه عملیات شرکت، کارا و اثر بخش انجام می‌شود، کمک نماید.

ج- به حصول اطمینان معقول از کیفیت گزارشگری مالی کمک نماید. این امر مستلزم بکارگیری فرایندها و نگهداری مستندات مناسب جهت انتقال اطلاعات قابل اتکا، مربوط و به‌موقع می‌باشد.

د- به حصول اطمینان معقول از رعایت قوانین و مقررات مربوط و همچنین رعایت سیاستهای داخلی مرتبط با کسب و کار توسط مدیران و کارکنان شرکت کمک نماید.

ماده (۳): سرپرست کنترل‌های داخلی هر شرکت با توجه به اندازه و نوع فعالیت آن متفاوت است، اما این سرپرست در هر شرکت باید به گونه‌ای طراحی، مستقر، اجرا و مستندسازی شود که دربرگیرنده‌ی تمام اجزای زیر باشد:

الف) محیط کنترلی،

ب) ارزیابی ریسک،

ج) فعالیت‌های کنترلی،

د) اطلاعات و ارتباطات، و

هـ) نظارت

محیط کنترلی:

ماده (۴): مدیعت ارشد شرکت باید با ایجاد نظم و انضباط سازمانی، تدوین مقررات داخلی و تأثیر بر وجدان کاری و ارزش‌های اخلاقی کارکنان، محیط کنترلی را به گونه‌ای فراهم آورد که پایه و اساسی مناسب برای اجرای سایر اجزای کنترل‌های داخلی باشد. صداقت، درستکاری و پایداری مدیریت ارشد به رعایت کنترل‌های داخلی، حسابرسی داخلی، کمیته حسابرسی، رعایت ارزش‌های اخلاقی، صلاحیت کارکنان، تعیین حدود مسئولیت‌ها و اختیارات هر جایگاه سازمانی، سامان‌دهی تفویض اختیارات، نظام‌مند کردن ارتقای کارکنان، و رهنمودهای مدیریت برای کمک به بهبود محیط کنترلی، برخی از عوامل اصلی محیط کنترلی شرکت هستند. بنابراین، شرایط لازم برای ایجاد محیط کنترلی مناسب شامل موارد زیر است:

الف) درستکاری و ارزش‌های اخلاقی: شرکت با رعایت منشور اخلاقی مدون باشد. مدیعت ارشد با رعایت ضمن التزام به صداقت، درستکاری، اعتقاد و پایداری به ارزش‌های اخلاقی طبق منشور اخلاقی، تمهیدات لازم را برای رعایت منشور اخلاقی توسط کارکنان فراهم نماید. بعلاوه مدیعت ارشد شرکت با رعایت از طریق اقداماتی از قبیل اطلاع‌رسانی ارزش‌های شرکت، استفاده از ساز و کارهای تشویقی و تنبیهی، عدم تأکید بیش از حد بر نتایج کوتاه‌مدت و برخورد مناسب با کارکنان، جو اخلاقی شرکت را ارتقا دهد.

ب) انضام مسئولیت‌های نظارتی مدیعت: مدیعت مدیعه با رعایت از تحصیلات علمی، تجربه و توانمندی لازم برخوردار بوده و در راستای وظایف راهبردی، نظارت‌های لازم را اعمال نماید. همچنین مدیعت مدیعه

بایستی کمیته حسابرسی و سایر کمیته‌های تخصصی مورد نظر را تشکیل داده و تمهیداتی فراهم نماید که با تعامل کمیته‌ها و واحد حسابرسی داخلی، از استقرار و اجرای کنترل‌های داخلی مناسب و اثر بخش اطمینان حاصل شود.

ج) صلاحیت کارکنان و مدیریت منابع انسانی: مدیریت ارشد شرکت بایستی در رده‌های شغلی مختلف افراد شایسته، متخصص و متعهد را به کار گیرد. به این منظور بایستی استانداردها و سطوح مورد انتظار صلاحیت علمی، تجربه، مهارت و پایداری به اصول اخلاقی را برای هر شغل تعیین و فرآیندی از قبیل آزمون، مصاحبه، و یا بررسی سوابق را تدوین و اجرا نماید که اطمینان معقولی از احراز صلاحیت لازم برای آن شغل حاصل شود. علاوه بر این، بایستی ضمن تهی و اجرای روش‌های مدون جهت آموزش مستمر، ارزیابی، پاداش‌دهی و اقدامات انضباطی، از حفظ صلاحیت مدیران و کارکنان اطمینان حاصل نماید.

د) ساختار سازمانی، تفویض اختیارات و تعیین مسئولیت: مدیریت ارشد شرکت بایستی ساختار سازمانی مناسب را برای دستیابی به اهداف ایجاد نماید و حوزه‌های کاری اختیارات و مسئولیت را تعیین کند. همچنین بایستی دامنه اختیارات، مسئولیت، روابط گزارش‌دهی و پاسخگویی هر جایگاه سازمانی را مشخص نماید.

ه) سایر شرایط: مدیریت ارشد شرکت بایستی هرگونه شرایط دیگری را که برای محیط کنترلی مناسب ضروری است فراهم نماید.

ارزیابی ریسک:

ماده (۵): مدیریت ارشد شرکت باید فرآیند ارزیابی ریسک‌های مربوط به شرکت شامل شناسایی ریسک، اندازه‌گیری ریسک، تجزیه و تحلیل ریسک و طراحی و اجرای روش‌های مدیریت ریسک را پیاده‌سازی کند. با توجه به این که پیش‌شرط لازم برای شناسایی ریسک‌ها، تعیین اهداف اصلی شرکت (شامل اهداف عملیاتی، اهداف گزارشگری مالی، و اهداف رعایتی موضوع بندهای الف تا د ماده ۲ این دستورالعمل) است، بنابراین مدیریت ارشد شرکت باید ضمن تعیین این اهداف، ریسک‌های دستیابی به هر یک از آنها را نیز شناسایی، تجزیه و تحلیل و برای کنترل و مدیریت آنها فعالیت‌های مناسبی را طراحی و اجرا کند.

فعالیت‌های کنترلی:

ماده (۶): فعالیت‌های کنترلی هر شرکت باید متناسب با اهداف عملیاتی، گزارشگری مالی، و رعایتی آن باشد. هر چند که این فعالیت‌ها باید بسته به اندازه، نوع عملیات، اهداف، و شرایط هر شرکت طراحی و پیاده‌سازی شوند، اما فعالیت‌های کنترلی هر شرکت باید علاوه بر کنترل‌های عمومی و کاربردی حاکم بر سامانه‌های اطلاعاتی، دربرگیرنده و مبتنی بر اصول زیر باشد:

الف) بررسی‌های مدیریت ارشد: عملکردهای واقعی شرکت باید توسط مدیریت ارشد، حداقل با بودجه، عملکرد دوره‌های گذشته، شاخص صنعت و عملکرد رقباء مقایسه و دلیل انحرافات پیگیری شود. همچنین، مدیریت ارشد شرکت باید افزایش سهم بازار، بهبود فرآیندهای تولید، مدیعت هزینه‌ها، اجرای طرح‌های جدید تولید، سرمایه‌گذاری‌های مشترک، روش‌های عمده‌ی تأمین مالی، و موارد نظیر آن را نیز تجزیه و تحلیل و اقدامات اصلاحی و بهبود آن‌ها را پیگیری کند.

ب) مدیریت مستقیم فعالیت‌ها و کارکردها: در هر شرکت باید اهداف در سطح هر یک از مدیریت‌ها تعیین و شاخص‌هایی برای ارزیابی عملکرد آن‌ها طراحی و محاسبه شود. مدیران هر قسمت باید موظف باشند از حصول اهداف شرکت در سطح مدیریت تحت نظارت خود اطمینان حاصل نموده و ضمن بررسی شاخص‌های عملکرد مربوط به واحد خود، انحرافات احتمالی را تجزیه و تحلیل و نتایج آن را به مدیریت ارشد گزارش کنند.

ج) کنترل‌های اعتبار و پردازش معاملات: کنترل‌های مختلفی باید برای اطمینان از درستی، کامل بودن و مجاز بودن تمام معاملات شرکت اعمال شود.

د) کنترل‌های فیزیکی: شرکت بایستی تمهیداتی را فراهم کند که از حفاظت و ایمنی تجهیزات، ماشین‌آلات، وسایل نقلیه، موجودی کالا، لوازم‌یدکی، قطعات، ابزارآلات، ملزومات، اوراق بهادار، وجوه نقد، و سایر دارایی‌ها اطمینان حاصل شود. بعلاوه شرکت بایستی دارایی‌های مزبور را به‌طور ادواری شمارش و با اسناد و مدارک مربوط مقایسه‌نماید.

ه) شاخص‌های عملکرد: شرکت بایستی با توجه به شاخص‌های عملکرد و با بررسی نتایج غی‌منتظره یا روندهای غی‌عادی، شرایطی را که سبب می‌شود دست‌نهایی به اهداف اقتصادی مورد تهدید قرار گیرد، شناسایی نماید.

و) تفکیک وظایف: در تمام فرآیندهای عملیاتی شرکت باید تفکیک مناسبی در خصوص وظایف انجام شود به گونه‌ای که ریسک اقدامات متقلبانه یا اشتباه کاهش یابد.

ز) خط مشی‌ها و رویه‌ها: فعالیت‌های کنترلی باین در برگیرنده دو عنصر خط مشی و روی باشد. خط مشی، بطنگر سرست کنترلی و مبنایی برای روی‌ها است و روی‌ها ابزار اعمال خط مشی هستند. ح) سای فعالیت‌های کنترلی: شرکت باین هرگونه فعالیت دیگری از قبلی ایجاد سامانه گزارش تخلفات به مدی‌ت، چرخش وظایف کارکنان و مرخصی‌های اجباری که برای فعالیت‌های کنترلی مناسب، ضروری است را ایجاد نماید.

ط) مستندسازی: شرکت باین روش‌های مناسبی را برای تهی، تنظیم و نگهداری مستندات مربوط به رخداد معاملات و روی‌ها وضع کند. بخش شماره کردن فاکتورها و سای اسناد خام و تسریع در ارسال اصل اسناد به واحد حسابداری جهت انجام ثبت‌های لازم، نمونه‌هایی از این روش‌ها است.

ماده (۷): شرکت باین کنترل‌های سامانه‌های اطلاعاتی شامل کنترل‌های عمومی و کنترل‌های کاربردی را اعمال کند و از کامل، دقیق و معتبر بودن اطلاعات مالی و سای اطلاعات موجود در سامانه اطلاعاتی اطمینان حاصل نماید. شرکت باید سامانه‌های اطلاعاتی مناسبی را برای شناسایی، گردآوری، پردازش و گزارشگری اطلاعات مربوط داشته باشد، به گونه‌ای که کارکنان را در ایفای مسئولیت‌هایشان به منظور تحقق اهداف شرکت شامل اهداف عملیاتی، اهداف گزارشگری مالی، و اهداف رعایتی، یاری کند.

تبصره: شرکت‌هایی که برای مقاصد مختلف از سامانه‌های تجارت الکترونیکی و فن‌آوری اطلاعات استفاده می‌کنند، باین ضمن شناسایی، اندازه‌گیری و ارزیابی ریسک‌های مربوط به فن‌آوری اطلاعات، کنترل‌های داخلی متناسب را طراحی، بطنه‌سازی و اجرا نمایند. از جمله ریسک‌های موجود در فن‌آوری اطلاعات می‌توان به استفاده افراد غی‌مجاز از شناسه‌های کاربری کاربران مجاز، آلودگی رایانه‌ها به وی‌وس‌های مخرب و نفوذپذیری سامانه‌های الکترونیکی و سرقت اطلاعات هویتی کاربران اشاره کرد.

اطلاعات و ارتباطات:

ماده (۸): شرکت باید مسیرهای ارتباطی مناسب و دوسویه‌ای را بین کارکنان و مدیریت برقرار کند. مدیریت شرکت از طریق این مسیرهای ارتباطی باید بتواند مسئولیت‌های کارکنان در رابطه با کنترل‌های داخلی را به آنان اعلام کند و کارکنان نیز از این طریق باید بتوانند اطلاعات مهم را به مدیریت گزارش کنند.

نظارت:

ماده (۹): عملکرد سیستم کنترل‌های داخلی شرکت باید به طور مداوم مورد نظارت قرار گیرد. این نظارت باید از طریق فعالیت‌های نظارتی مستمر، ارزیابی‌های موردی یا ترکیبی از این دو انجام شود. فعالیت‌های نظارتی مستمر بایع در روال عادی عملیات و از طریق فعالیت‌های مدیریتی و سرپرستی معمول، حسابرسی داخلی و دیگر اقداماتی که کارکنان برای ایفای وظایف خود انجام می‌دهند اعمال شود. ارزیابی‌های موردی به نتیجه‌ی ارزیابی ریسک‌ها و میزان اثربخشی فعالیت‌های نظارتی مستمر بستگی دارد؛ چنانچه در نتیجه‌ی ارزیابی ریسک‌ها لزوم طراحی و اجرای ارزیابی‌های موردی، ضروری تشخیص داده شود یا فعالیت‌های نظارتی مستمر به میزان کافی اثربخش نباشند، ارزیابی‌های موردی بیشتری باید طراحی و اجرا شوند.

ماده (۱۰): مدیریت ارشد شرکت بایع کمیته حسابرسی را زیر نظر هیئت‌مدیره مطابق با ضوابط سازمان تشکلی دهد. اعضای کمیته حسابرسی بایع متشکل از سه تا پنج نفر و اکثریت آن‌ها مستقل و دارای تخصص مالی باشند. ریاست کمیته با عضو مستقل یا عضو مالی غی‌موظف هیئت‌مدیره است. علاوه بر این، شرکت بایع واحد حسابرسی داخلی را زیر نظر کمیته حسابرسی تشکلی دهد. واحد حسابرسی داخلی بایع به طور مستمر اثربخشی سیستم کنترل‌های داخلی را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و نتایج را به کمیته حسابرسی و هیئت‌مدیره گزارش نماید و روش‌های بهبود سیستم کنترل‌های داخلی را پیگیری نماید. مدی حسابرسی داخلی، با پیشنهاد کمیته حسابرسی و تصویب هیئت‌مدیره منصوب می‌شود و بایع دارای صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای لازم باشد.

ماده (۱۱): هیئت‌مدیره شرکت مکلف است علاوه بر کنترل‌های داخلی عملی و رعایتی، کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی را بمنظور دستیابی به اطمینان معقول در خصوص به‌موقع بودن و قابلیت اتکای گزارشگری مالی طراحی و به‌کار گیرد. کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی، شامل سرکشته‌ها، روی‌ها و اقداماتی است که حداقل در خصوص موارد زیر اطمینان معقول ایجاد می‌نماید:

- ۱ نگهداری مستندات مناسب در خصوص معاملات و رویدادهای حاکم بر گزارشگری مالی
- ۲ ثبت و گزارشگری کلیه معاملات و رویدادهای مالی طبق استانداردهای حسابداری و ضوابط لازم‌الاجرا

- ۳ افشای مناسب و کامل اطلاعات اشخاص وابسته طبق استانداردهای حسابداری و ضوابط لازم الاجرا
- ۴ منطقی بودن اطلاعات مالی پیش بینی شده از جمله اطلاعات پیش بینی درآمد هر سهم، اطلاعات آتی مندرج در گزارش توجیهی افزایش سرمایه و گزارش فعالیت هیئت مدیره به مجمع
- ۵ مقایسه عملکرد واقعی با بودجه، حداقل در مقاطع ۳ ماهه، و افشای کامل دلایلی مغایرت با اهمیت آنها
- ۶ افشای فوری اطلاعات مهم طبق دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات
- ۷ پیشگیری و کشف به موقع تقلبها و سای تحریفهای بااهمیت در گزارشگری مالی
- ۸ تهیه صورت‌های مالی شرکت اصلی و تلفیقی مطابق با استانداردهای حسابداری و ضوابط لازم الاجرا

○ فصل سوم: گزارش کنترل‌های داخلی

ماده (۱۲): هیئت مدیره مکلف است نسبت به استقرار و به کارگیری کنترل‌های داخلی مناسب و اثربخش بمنظور دستیابی به اهداف شرکت، اطمینان حاصل نماید. برای اخیای این مسئولیت، هیئت مدیره شرکت باین سیستم کنترل‌های داخلی را با توجه به چارچوب کنترل‌های داخلی ذکر شده در فصل دوم این دستورالعمل، حداقل به طور سالانه بررسی و نتایج آن را در گزارشی تحت عنوان گزارش کنترل‌های داخلی درج و افشا نماید.

ماده (۱۳): هیئت مدیره باین مبانی ارزیابی و همچنین مستندات مربوط به گزارش کنترل‌های داخلی را به نحو مناسب مستندسازی نماید.

ماده (۱۴): گزارش کنترل‌های داخلی باید حداقل شامل موارد زیر باشد:

الف) دوره مورد گزارش و دامنه گزارش: در این قسمت باید ضمن اعلام دوره مورد گزارش، تصریح شود که دامنه این گزارش کدام یک از اهداف کنترل‌های داخلی شامل عملیاتی، گزارشگری و رعایتی را دربرمی گیرد. گزارش کنترل‌های داخلی شرکت‌های مشمول این دستورالعمل باید حداقل شامل کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی باشد.

ب) بیانیه مسئولیت هیئت مدیره: در این قسمت باید مسئولیت هیئت مدیره در خصوص طراحی، پیاده سازی، اجراء، و نظارت بر سیستم کنترل‌های داخلی شرکت تصریح شود.

ج) چارچوب کنترل‌های داخلی: در این قسمت باید تمام اجزای پنج‌گانه‌ی سیستم کنترل‌های داخلی شرکت به ترتیبی که در این دستورالعمل آمده‌اند ذکر شود. همچنین لازم است اهم مواردی که جهت بهبود کنترل‌های داخلی شرکت نسبت به دوره مالی قبل انجام شده است، شرح داده شود.

د) ارزیابی کنترل‌های داخلی: در این قسمت باید هیئت مدیره‌ی شرکت ضمن تصریح انجام ارزیابی سیستم کنترل‌های داخلی، روش‌های ارزیابی سیستم مزبور را توصیف کند.

ه) اظهارنظر هیئت‌مدیره: در این قسمت هیئت‌مدیره باید تصریح کند که کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی را بر اساس فصل دوم این دستورالعمل ارزیابی نموده است. بعلاوه باین در مورد آن‌که سیستم کنترل‌های داخلی شرکت اطمینان معقولی از دستیابی به اهداف شرکت می‌دهد، به طور صریح اظهارنظر نماید. همچنین در صورت وجود نقاط ضعف بااهمیت در سیستم کنترل‌های داخلی شرکت، این موارد و نحوه اصلاح آنها باین در گزارش افشا شود.

و) تاریخ صدور گزارش

ز) اسامی و سمت امضاکنندگان گزارش

ماده (۱۵): گزارش کنترل‌های داخلی شرکت باین دربرگیرنده ارزیابی و اظهارنظر نسبت به کنترل‌های داخلی شرکت‌های فرعی آن نیز باشد.

ماده (۱۶): گزارش کنترل‌های داخلی باین به امضای مدی‌عامل، هیئت‌مدیره، بالاترین مقام مالی و رئیس کمیته حسابرسی شرکت برسد.

ماده (۱۷): حسابرس مستقل شرکت موظف است در گزارش خود به مجمع عمومی صاحبان سهام در خصوص استقرار و به‌کارگیری سیستم کنترل‌های داخلی مناسب و اثربخش توسط شرکت، با توجه به چارچوب کنترل‌های داخلی ذکر شده در فصل دوم این دستورالعمل، اظهارنظر کند. علاوه بر این در صورتی که نقاط ضعف بااهمیتی در سیستم کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی شرکت وجود داشته باشد ولی در گزارش کنترل‌های داخلی هیئت‌مدیره افشا نشده باشد لی افشای آن ناقص باشد، این موضوع باین در گزارش حسابرس تصریح و نسبت به اثرات آن بر دستگیری شرکت به اهداف تعیین شده موضع‌گیری شود.

تبصره: هیئت رئیسه‌ی مجمع عمومی صاحبان سهام شرکت موظف است با توجه به گزارش کنترل‌های داخلی و اظهارنظر حسابرس مستقل نسبت به کنترل‌های داخلی، اقدامات مقتضی را به هیئت مدیره شرکت تکلیف کند.

ماده (۱۸): در صورت عدم رعایت الزامات مقرر در این دستورالعمل، مطابق فصل سوم دستورالعمل انضباطی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران عمل خواهد شد.

قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی

قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی

ماده واحده - به منظور اعمال نظارت مالی بر واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی و همچنین حصول اطمینان از قابل اعتماد بودن صورتهای مالی واحدهای مزبور در جهت حفظ منافع عمومی، صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذیحق و ذینفع، به دولت اجازه داده می شود حسب مورد و نیاز، ترتیبات لازم را برای استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی در موارد زیر به عمل آورد:

الف - حسابرسی و بازرسی قانونی شرکتهای پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق

ب - حسابرسی و بازرسی قانونی سایر شرکتهای سهامی.

ج - حسابرسی شرکتهای غیر سهامی و مؤسسات انتفاعی و غیر انتفاعی.

د - حسابرسی و بازرسی قانونی شرکتهای و مؤسسات موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده ۷

اساسنامه قانونی سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۶.

ه - حسابرسی مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی

تبصره ۱ - شرایط و ضوابط مربوط به تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان مطابق آیین نامه ای می باشد که به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲ - به منظور تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی و نظارت حرفه ای بر کار حسابداران رسمی، نخستین گروه حسابداران رسمی با نصاب حداقل ده (۱۰) نفر می توانند به عنوان هیأت مؤسس، "جامعه حسابداران رسمی ایران" را به صورت مؤسسه ای

غیر دولتی، غیرانتفاعی و دارای استقلال مالی و شخصیت حقوقی مستقل تشکیل دهند. اساسنامه جامعه مزبور توسط هیأت مؤسس، تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. تبصره ۳ - حسابداران رسمی می‌توانند با رعایت شرایطی که در اساسنامه "جامعه حسابداران رسمی ایران" می‌آید، مؤسسه حسابرسی تشکیل دهند. تبصره ۴ - حدود و ضوابط مربوط به چگونگی استفاده از خدمات و گزارشهای حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی مزبور، مطابق آیین‌نامه‌ای می‌باشد که به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران می‌رسد. تبصره ۵ - دستگاه‌های دولتی می‌توانند از خدمات سازمان حسابرسی - که تنها سازمان حسابرسی دولتی محسوب می‌شود - یا حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی فوق‌الذکر استفاده کنند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست و یکم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲، ۱۰، ۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

آیین نامه نحوه انتخاب حسابرس برای شرکت های دولتی

شماره ۳۳۰۰/ت/۳۹۰۳۷ ک

19/1/1387

وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزیران عضو کمیسیون اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۸ بنابه پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد تبصره (۱) ماده واحده قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی - مصوب ۱۳۷۲ - و با رعایت

تصویب‌نامه شماره ۱۶۴۰۸۲/ت/۳۷۳هـ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۰، آیین‌نامه « نحوه انتخاب حسابرس برای شرکت‌های دولتی » را به شرح زیر تصویب نمودند:

آیین‌نامه نحوه انتخاب حسابرس برای شرکت‌های دولتی ماده ۱- کلیه شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- و سایر شرکت‌هایی که پنجاه درصد یا بیشتر سرمایه یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، بانک‌های دولتی، مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، سازمان تأمین اجتماعی، سازمان بازنشستگی کشوری و سایر صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه اجرایی یاد شده تعلق داشته‌باشد و همچنین شرکت‌های دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران، شرکت‌های وابسته به وزارت نفت، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابع و وابسته هریک از آنها و همچنین شرکت‌هایی که به مفهوم ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- دولتی تلقی نمی‌شوند، ولی اکثریت اعضای هیئت‌مدیره آنها توسط دستگاه‌های اجرایی تعیین می‌شوند، مشمول این آیین‌نامه هستند.

ماده ۲- حسابرس و بازرس قانونی شرکت‌های موضوع ماده (۱) از بین سازمان حسابرسی و مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی توسط کار گروه ماده (۳) معرفی می‌گردد تا ارکان ذی‌صلاح دستگاه نسبت به وظیفه قانونی خود اقدام نماید.

ماده ۳- اعضای کار گروه عبارتند از رییس سازمان حسابرسی، دبیرکل جامعه حسابداران رسمی، معاون ذیربط وزیر امور اقتصادی و دارایی و رؤسای هیئت‌عالی نظارت در سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی که توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شوند.

ماده ۴- کار گروه یاد شده جهت انجام صحیح امر انتخاب، نسبت به جمع‌آوری کلیه اطلاعات لازم در مورد عملکرد مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی از جمله تجربه و توانایی حرفه‌ای، امکانات نیروی انسانی و تشکیلات، دسترسی به فناوری، حجم کار و ظرفیت و توان پذیرش کار، نتایج کنترل کیفیت انجام شده توسط جامعه حسابداران رسمی و آرای انضباطی صادر شده با هدف شناسایی مؤسسات حسابرسی اصلاح اقدام خواهد نمود.

ماده ۵- تشخیص شرکت‌های مشمول این آیین‌نامه به عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی است.

ماده ۶- وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر ظرف شش‌ماه برای انجام وظایف موضوع این آیین‌نامه، مبادرت به ایجاد و مدیریت بانک اطلاعات شرکت‌های مشمول این آیین‌نامه، مشتمل بر اطلاعات ثبتی، گزارش‌های مالی و مدیریتی و حسابرس و بازرس قانونی خواهد نمود.

ماده ۷- کار گروه دارای دبیرخانه‌ای خواهد بود که در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر می‌گردد. اعتبار و امکانات لازم را وزارت امور اقتصادی و دارایی تأمین خواهد نمود. آیین‌نامه داخلی کار گروه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

این تصویب‌نامه در تاریخ ۱۳۸۷/۱/۱۴ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رییس‌جمهور - پرویز داودی

شماره ۸۶۱۱۵

تاریخ ۹۴/۵/۱۲

پیوست عین سند

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

دفتر وزیر

بسمه تعالی

جناب آقای شیرخوانی

دبیر کل محترم جامعه حسابداران رسمی ایران

باسلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۹۴/۱۰۶۸۱۱ مورخ ۱۳۹۴/۴/۶ جنابعالی، به پیوست عین یک نسخه «آیین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران» که به تصویب وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی رسیده و ممه‌ور به مهر این وزارت می‌باشد، برای اجرا ارسال و ابلاغ می‌گردد. /د/ال/ال

سید محمد حسینی

مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

دبیرخانه جامعه حسابداران رسمی ایران
شماره: ۹۴، ۱۱، ۴۱۲
تاریخ: ۹۴، ۵، ۱۷
ساعت: ...
اربع: ...

اکنون شد
تاریخ: ۹۴، ۵، ۱۷

آیین‌نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای
توسط اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران

جامعه حسابداران رسمی ایران

تاریخ :
شماره :
پیوست :

آئین نامه سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۱

حسابداران رسمی شریک مؤسسات حسابرسی که از این پس در این آئین نامه "شریک" نامیده می‌شوند، ضمن دارا بودن حداقل شرایط احراز شریک طبق بند ۳ ماده ۲۵ اساسنامه مصوب جامعه، از نظر سابقه و تجربه به دو گروه زیر تقسیم می‌شوند:

- گروه اول: شرکایی که کمتر از ۶ سال سابقه کار در سطح مدیر حسابرسی دارند.
- گروه دوم: شرکایی که بیش از ۶ سال سابقه کار در سطح مدیر حسابرسی دارند.

ماده ۲

سقف مجاز ساعت کار ماهیانه ارائه خدمات حسابرسی توسط هر یک از شرکای مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی برابر ۱۵۰ ساعت و سقف ارائه خدمات مزبور توسط هر مدیر حسابدار رسمی شاغل و سایر کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت آنان، برابر ۲۰۰ ساعت است.

تبصره ۱: سقف مزبور در ماه‌های خاص تراکم کاری، حداکثر ۶ ماه در هر سال، تا ۲۰٪ قابل افزایش است.

ماده ۳

سقف مجاز ارائه خدمات حسابرسی توسط هر شریک و کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت مستقیم ایشان در طی یک سال (بدون در نظر گرفتن افزایش ساعت کار موضوع تبصره ماده ۲ فوق)، به شرح زیر است:

سقف کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت		شریک
تعداد	ساعت کار	ساعت کار
نفر	سالیانه	سالیانه
۱۲	۲۸۸۰۰	۱۸۰۰
۱۸	۴۳۲۰۰	۱۸۰۰

گروه اول

گروه دوم

سقف مزبور، متناسب با کاهش تعداد کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت مستقیم شرکاء، تعدیل می‌گردد.

Handwritten signatures and stamps of the association's officials.

تاریخ :
شماره :
پیوست :

ماده ۴

هر یک از شرکای گروه اول و گروه دوم، به ترتیب می‌توانند حداکثر از یک و دو مدیر حسابدار رسمی شاغل در استخدام به عنوان مدیر مسئول کار (مدیر اول) تحت نظارت مستقیم خود، استفاده نمایند. در این صورت، به ازای هر مدیر حسابدار رسمی مزبور، سقف مجاز ارائه خدمات حسابرسی توسط هر یک از شرکای فوق، به ترتیب به میزان $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{3}$ تعداد و ساعت کار کارکنان حرفه‌ای موضوع ماده ۳ این آئین‌نامه، افزایش خواهد یافت.

ماده ۵

سقف مجاز تعداد کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت یک حسابدار رسمی شاغل انفرادی و ساعت کار آنان، معادل ۵۰٪ سقف مجاز ارائه خدمات حسابرسی توسط کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت شریک گروه اول (موضوع ماده ۳ این آئین‌نامه)، است.

تبصره ۲: حسابدار رسمی شاغل انفرادی، از نظر شمول ضوابط ماده ۴ این آئین‌نامه، هم‌مطراز شریک گروه اول، می‌باشد.

ماده ۶

در صورتی که شرکای موسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی و مدیران حسابدار رسمی شاغل تحت استخدام آنان، عضو هیات علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی باشند، ساعت کار ماهیانه و تعداد و ساعت کار کارکنان حرفه‌ای تحت نظارت آنان، معادل ۵۰٪ سقف‌های تعیین شده در مواد ۲ الی ۵ این آئین‌نامه (حسب مورد)، می‌باشد.

ماده ۷

خدمات مجاز حرفه‌ای غیر از حسابرسی صورتهای مالی و سایر خدمات اطمینان‌بخشی، با ضریب ۸۰٪ ساعت کار، از سقف مجاز ارائه خدمات حسابرسی موضوع این آئین‌نامه، کسر می‌گردد.

نشانی: تهران - خیابان سپهبد قرنی - نرسیده به پل کریم خان زند - خیابان شهید امانی - شماره ۴ - کد پستی: ۱۵۹۸۸۶۶۴۱۶
سندوق پستی: ۷۵۴۳ - ۱۵۸۷۵
تلفن: ۴۲۹۲۵
نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰
www.iacpa.ir
info@iacpa.ir

جامعه حسابداران رسمی ایران

تاریخ :
شماره :
پیوست :

ماده ۸

سقف مجاز ارائه خدمات حسابرسی توسط مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی، به ترتیب بر اساس مواد ۳ و ۵ و تعدیلات سقفهای مزبور بر اساس تبصره ماده ۲ و مواد ۴، ۶ و ۷ این آئیننامه (حسب مورد)، تعیین می‌گردد.

تبصره ۳: سقف مزبور متناسب با مدت اشتغال شرکا و مدیران حسابدار رسمی شاغل در استخدام مؤسسه، تعدیل می‌گردد.

ماده ۹

کارهای حسابرسی به ۴ گروه زیر طبقه‌بندی و نحوه اعمال سرپرستی کارهای مزبور، حداقل باید با رتبه‌های زیر باشد.

رتبه سرپرستی	برآورد ساعت	اندازه کار حسابرسی
حسابرس ارشد	تا ۷۵۰ ساعت	کارهای کوچک
سرپرست	۷۵۱ تا ۱۵۰۰ ساعت	کارهای متوسط
سرپرست ارشد	۱۵۰۱ تا ۳۰۰۰ ساعت	کارهای بزرگ
مدیر / سرپرست ارشد	بیش از ۳۰۰۰ ساعت	کارهای خیلی بزرگ

ماده ۱۰

ساختار ساعات کارکنان حرفه‌ای شاغل در هر کار حسابرسی، با رعایت مفاد ماده ۸ این آئیننامه، باید بر اساس ترکیب زیر باشد:

مدیر دوم	۲ درصد ساعت کل کار
مدیر اول (مدیر مسئول کار)	۴ درصد ساعات کل کار
سرپرست ارشد / سرپرست	۱۴ درصد ساعات کل کار
حسابرس ارشد	۲۰ درصد ساعات کل کار
حسابرس	۵۰ درصد ساعات کل کار
کمک حسابرس	۱۰ درصد ساعات کل کار

جامعه حسابداران رسمی ایران

تاریخ :

شماره :

پیوست :

تبصره ۴: در هر کار حسابرسی، هر یک از رتبه‌های بالاتر، به استثنای مدیر دوم که الزاماً باید یکی از شرکای مؤسسه باشد، می‌تواند به جای رتبه پائین‌تر انجام وظیفه نماید.

تبصره ۵: در کارهای حسابرسی که توسط حسابداران رسمی شاغل انفرادی انجام می‌گردد، سهم درصد کار ایشان از ساعات کل کار، حداقل برابر ۶ درصد می‌باشد.

ماده ۱۱

برگ کارکرد و تخصیص کار ماهیانه شرکای مؤسسات حسابرسی، حسابداران رسمی شاغل انفرادی و مدیران حسابدار رسمی شاغل و سایر کارکنان حرفه‌ای تحت استخدام آنان، همچنین کارت کنترل پروژه برای هر کار حسابرسی و سایر خدمات تخصصی و حرفه‌ای مجاز، باید تهیه و تنظیم گردد.

ماده ۱۲

طبقه‌بندی مشاغل کارکنان حرفه‌ای شاغل در خدمات حسابرسی و شرایط احراز آنها، به شرح زیر می‌باشد:

(۱-۱۲) رتبه‌های کارکنان شاغل در حرفه حسابرسی به ترتیب زیر تعیین می‌شود:

الف- کمک حسابرس.

ب- حسابرس.

پ- حسابرس ارشد.

ت- سرپرست حسابرسی.

ث- سرپرست ارشد حسابرسی.

ج- مدیر حسابرسی.

چ- شریک.

Handwritten signatures and stamps:

بابت ارائه خدمات مشاوره
دارم

۴

نشانی: تهران - خیابان سپهبد قرنی - نرسیده به پل کریم خان زند - خیابان شهید امانی - شماره ۴ - کد پستی: ۱۵۹۳۱۴۶۶۶
سندوق پستی: ۷۵۴۳ - ۱۵۸۷۵
تلفن: ۴۲۹۲۵
نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰
www.iacpa.ir
info@iacpa.ir

جامعه حسابداران رسمی ایران

تاریخ :

شماره :

پیوست :

تعاریف رتبه های کارکنان حرفه ای و شرایط احراز صلاحیت حرفه ای آنان، به شرح زیر است:

کمک حسابرس

کارآموزان حسابرسی که در انجام کارها، تحت نظارت مستقیم رتبه های بالاتر عهده دار انجام امور ساده حسابرسی می باشند، «کمک حسابرس» نامیده می شوند. حداقل شرایط احراز این رتبه عبارت است از:

دانشجویان و فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته های حسابداری و حسابرسی و یا رشته های مشابه که فاقد سوابق تجربی هستند.

حسابرس

کارکنان حرفه ای که توانایی درک و اجرای برنامه های حسابرسی را تحت نظارت رتبه های بالاتر داشته باشند «حسابرس» نامیده می شوند. حداقل شرایط احراز این رتبه عبارت است از:

- کارشناس و کارشناس ارشد و بالاتر حسابداری و حسابرسی با حداقل ۶ ماه سابقه کار.
- کارشناس و کارشناس ارشد و بالاتر رشته های مشابه با حداقل یک سال سابقه کار.

حسابرس ارشد

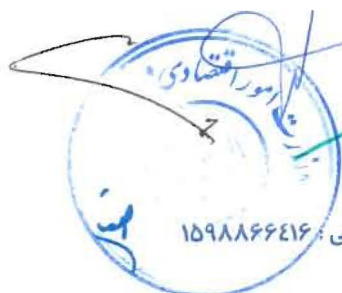
کارکنان حرفه ای که دانش و مهارت لازم برای رسیدگی مستقل به کلیه سرفصل حسابها و توانایی برنامه ریزی و هدایت یک کار حسابرسی کوچک را بطور کامل دارا بوده و قادر به اعمال نظارت بر کار حسابرسان و کمک حسابرسان و پاسخگویی و ارائه مستندات و نتایج کار حسابرسی به رتبه های بالاتر باشند، «حسابرس ارشد» نامیده می شوند. حداقل شرایط احراز این رتبه عبارت است از:

- کارشناس حسابداری و حسابرسی با حداقل ۳ سال سابقه کار.
- کارشناس ارشد حسابداری و حسابرسی و بالاتر با حداقل ۲ سال سابقه کار.
- کارشناس ، کارشناس ارشد و بالاتر رشته های مشابه با حداقل ۴ سال سابقه کار.

سرپرست حسابرسی

کارکنان حرفه ای که توانایی لازم برای برنامه ریزی و هدایت بیش از یک کار حسابرسی کوچک و متوسط را به طور همزمان دارا بوده و قادر به اعمال نظارت بر کار کلیه رتبه های حرفه ای پائین تر از خود و پاسخگویی و ارائه مستندات و نتایج کار حسابرسی به رتبه های بالاتر باشند، «سرپرست حسابرسی» نامیده می شوند. حداقل شرایط احراز این رتبه عبارت است از:

- کارشناس حسابداری و حسابرسی با حداقل ۵ سال سابقه کار.

۵ مهر

نمبر: ۸۸۸۰۱۹۱۰

تلفن: ۴۲۹۲۵

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵ - ۷۵۴۳

www.iacpa.ir

info@iacpa.ir

نشانی: تهران - خیابان سپهبد قرنی - نرسیده به پل کریم خان زند - خیابان شهید امانی - شماره ۴ - کد پستی: ۱۵۹۸۸۶۶۴۱۶

جامعه حسابداران رسمی ایران

تاریخ :

شماره :

پیوست :

- کارشناس ارشد حسابداری و حسابرسی و بالاتر با حداقل ۴ سال سابقه کار.
- کارشناس و کارشناس ارشد و بالاتر رشته های مشابه با حداقل ۶ سال سابقه کار.

سرپرست ارشد حسابرسی

کارکنان حرفه ای که دانش و مهارت لازم برای برنامه ریزی و هدایت بیش از یک کار حسابرسی کوچک و متوسط و بزرگ را بطور همزمان و یا یک کار خیلی بزرگ را دارا بوده و قادر به اعمال نظارت بر کار کلیه رتبه های حرفه ای پائین تر از خود و پاسخگویی و ارائه مستندات و نتایج کار حسابرسی به مدیر مسئول کار باشند، « سرپرست ارشد حسابرسی » نامیده می شوند. حداقل شرایط احراز این رتبه عبارت است از:

- کارشناس حسابداری و حسابرسی با حداقل ۷ سال سابقه کار.
- کارشناس ارشد حسابداری و حسابرسی و بالاتر با حداقل ۶ سال سابقه کار.
- کارشناس و کارشناسان ارشد و بالاتر رشته های مشابه با حداقل ۸ سال سابقه کار.

مدیر حسابرسی

حسابدار رسمی پس از معرفی کتبی از سوی هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی به جامعه و در صورت صدور احکام مدیریت توسط موسسات حسابرسی عضو جامعه یا سازمان حسابرسی به عنوان مدیر حسابرسی شناخته می شود.

شریک

حسابداران رسمی پس از احراز شرایط « مدیر حسابرسی »، چنانچه حداقل ۳ سال سابقه کار تمام وقت نزد موسسات حسابرسی عضو جامعه و یا سازمان حسابرسی با سمت « مدیر حسابرسی » داشته باشند، واجد شرایط لازم به عنوان « شریک » در موسسات حسابرسی عضو جامعه می شوند.

۱۲-۲) احراز رتبه « حسابرس ارشد »، « سرپرست حسابرسی » و « سرپرست ارشد حسابرسی »، علاوه بر شرایط پیش بینی شده در بند (۱-۱۲)، منوط به کسب امتیاز قبولی در آزمون تعیین رتبه مورد پذیرش جامعه یا سازمان حسابرسی (حسب مورد) است.

۱۲-۳) منظور از سابقه کار، سابقه کار تمام وقت ارائه خدمات تخصصی و حرفه ای در سازمان حسابرسی، موسسات حسابرسی عضو جامعه و یا نزد حسابداران رسمی شاغل انفرادی است.

تبصره شش: سابقه کار در زمان دانشجویی مقطع کارشناسی، معادل ۵۰ درصد و حداکثر معادل دو سال محاسبه می شود.

تبصره هفت: سابقه کار حسابداری پس از اخذ مدرک کارشناسی یا کارشناسی ارشد و بالاتر، حداکثر معادل ۵۰ درصد سابقه مورد نیاز هر رتبه حرفه ای، مجموعاً حداکثر ۳ سال سابقه حسابرسی محاسبه می شود.

نشانی: تهران - خیابان سپید قرنی - نرسیده به پل کریم خان زند - خیابان شهید امانی - شماره ۴ - کد پستی: ۱۵۹۸۸۶۴۱۶

نمبر: ۸۸۸-۱۹۱۰

تلفن: ۴۲۹۲۵

صندوق پستی: ۷۵۴۳ - ۱۵۸۷۵

www.iacpa.ir

info@iacpa.ir

جامعه حسابداران رسمی ایران

تاریخ :
شماره :
پیوست :

۱۲-۴) کلیه کارکنان حرفه ای، باید به طور تمام وقت در استخدام موسسه و یا حسابدار رسمی شاغل انفرادی باشند.

۱۲-۵) مدارک حرفه ای بین المللی مورد پذیرش عبارت است از مدارک اخذ شده از انجمن حسابداران رسمی خبره در انگلستان و ولز (ICAEW)، انجمن حسابداران رسمی انگلستان (ACCA)، انجمن حسابداران رسمی آمریکا (AICPA)، انجمن حسابداران کانادا (CGA) و پذیرش مدارک عضویت در سایر مجامع حرفه ای بابت جایگزینی مدرک تحصیلی کارشناسی حسابداری یا رشته های مشابه منوط به تصویب شورای عالی جامعه می باشد.

۱۲-۶) منظور از رشته های مشابه رشته هایی هستند که حداقل ۲۴ واحد از دروس آنها، حسابداری، حسابرسی و مدیریت مالی باشد.

ماده ۱۳

لازم است ضوابط این آئین نامه در پرسش نامه های پیش بینی شده در آئین نامه نظارت حرفه ای (موضوع ماده ۳۱ اساسنامه) منظور و در طبقه بندی حسابداران رسمی شاغل و موسسات حسابرسی مورد توجه قرار گیرد.

ماده ۱۴

آئین نامه حاضر در اجرای مفاد ماده ۶۳ اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران در ۱۴ ماده و ۷ تبصره توسط شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران پیشنهاد شده، در تاریخ به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده و از تاریخ تصویب و ابلاغ، لازم الاجرا است.

